

דָּא הוּא צְפוּנִית מְעַרְבִית. וְאֵת יַעֲקֹב דָּא הוּא זְווגָא
 חָדָא, כְּלָלָא חָדָא, זְווגָא שְׁלִים כְּדָקָא יָאוּת.
 כְּגִוּוֹנָא דָּא אֵת הַשָּׁמַיִם דָּא הוּא כְּלָלָא מִדַּת לִילָה
 בְּיוֹם. וְאֵת הָאָרֶץ דָּא מִדַּת יוֹם בְּלִילָה כְּחָדָא.
 אוּף הָכָא בְּכֻלְהוּ אֵת, וּבִיעֲקֹב וְאֵת, לְמַהוּי כְּלָא זְווגָא
 חָדָא דְלָא מִתְפָּרְשִׁין דְּכַר וְנוֹקְבָא לְעֵלְמִין. וְזִמִּין קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לְאַכְרִזָּא בְּכָל עֲלָמָא וְלֹא שְׁמַעָא קָל דִּימָא
 (ישעיה סג) וַיֹּאמֶר אֲךָ עַמִּי הִמָּה בָּנִים לֹא יִשְׁקְרוּ וַיְהִי לָהֶם
 לְמוֹשִׁיעַ. בְּרוּךְ יִי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: (עד כאן פרשת וירא)

(דף קכא ע"א)

פְּרֻשַׁת וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה

זֵהָר

מְדַרְשׁ הַנְּעֻלָּם

וַיְהִי. רַבָּנָן פְּתַחֵי בְּהַאי
 קָרָא, (שיר השירים ז) לְכֹה דוּדֵי
 נִצָּא הַשָּׂדֶה גְּלִינָה בַּכְּפָרִים.
 תַּנּוּ רַבָּנָן הַיּוֹצֵא לְדֶרֶךְ
 יִתְפַּלֵּל שְׁלֹשׁ תְּפִלוֹת, תְּפִלָּה
 שֶׁהִיא חוֹבָה שֶׁל יוֹם. וְתְּפִלַּת
 הַדֶּרֶךְ עַל הַדֶּרֶךְ שֶׁהוּא
 עוֹשֶׂה. וְתְּפִלָּה שִׁיחֲזוֹר
 לְבֵיתוֹ לְשָׁלוֹם. וְלִימָא לְהוּ
 לְהַנִּי שְׁלֹשָׁה, אֲפִילוּ בְּאַחַד

וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה
 וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעַת
 שָׁנִים, רַבִּי יוֹסִי פִתַּח וְאָמַר,
 (יונה א) וַיִּשְׂאוּ אֶת יוֹנָה וַיִּטְלְהוּ
 אֶל הַיָּם וַיַּעֲמֵד הַיָּם מִזְעָפוֹ.
 הָכָא אֵית לְאַסְתִּכְלָא, מֵאֵי
 טַעְמָא אַרְעִישַׁת יִמָּא עֲלֵיהּ
 דִּיּוֹנָה, וְלֹא אַרְעִישַׁת עֲלֵיהּ

יכיל לְמַעֲבְרֵיהּ, דְּתַנִּינָן כָּל
שְׂאֵלוֹתֵינוּ שֶׁל אָדָם יכיל
לְמַכְלִילֵנָהּ בְּשׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה כָּל עוֹבְדוֹי
דְּבַר נֶשֶׁב בְּתִיבֵין בְּסַפְרָא, הֵן
טַב הֵן בִּישׁ, וְעַל כֵּלָּהוֹן
עֲתִיד לְמִיתָן דִּינָא, דְּתַנִּינָן
אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב,
מַאי דְכָתִיב, (תהלים קלט) גִּלְמֵי
רְאוּ עֵינֵיהֶן, אוֹתָם הַדְּבָרִים
שֶׁעָשָׂה הַגּוֹלָם שְׂאִינוּ מִשְׁנִיחַ

אַרְעָא, כִּיּוֹן דְּהוּה אָזִיל בְּגִין
דְּלֹא תִשְׂרִי עֲלֵיהּ שְׂכִינְתָא,
יִמָּא (על־אֶה) אִמַּאי אַחִיד בֵּיהּ
כַּד הוּה אָזִיל.
אַלֵּא וַדַּאי מְלָה בְּאַתְרֵיהּ
הוּה. יָם, תַּנָּן יָם
דְּמֵיא לְרִקִיעַ וְרִקִיעַ לְכַסָּא
הַכְּבוֹד, וּבְגִין כֶּף יִמָּא אַחִיד
בֵּיהּ וְנִטְלָ לִיהּ (בגין דְּהוּה עֲרִיק)

תּוֹסַפְתָּא

וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה. גּוֹפֵא דְמַתְנִיתִין, אֲנִן קְרִיבִין הוּינָא, שְׂמַעְנָא קָלָא מִתְהַפֵּךְ
מֵעִילָא לְתַתָּא, אֲתַפְשֵׁטַת בְּעַלְמָא, קָל מִתְבַּר טוּרִין, וּמִתְבַּר טַנְרִין
תְּקִיפִין, עֲלֵעוּלִין רַבְרַבִּין סְלָקִין, אוּדְנָנָא פְּתִיחוּ.
הוּה אָמַר בְּמַטְלָנוּי. קוּץ קוּצִיתָא, דְּמִיכְן. דְּמִימִין. שִׁינְתָא בְּחוּרֵיהוֹן,
קְיִימִין בְּקִיּוּמֵיהוֹן. מְלָכָא דְמַמְלָל, (וְלֹא אַעֲבָרוּ, אֲשַׁתְּבַחוּ) נְטְרִי תְרַעִין,
שְׁלִיטָא דְחִילִין סְגִיאִין קָם בְּקִיּוּמֵיהּ.
כֵּלָּהוּ לֹא מְרַגְשָׁן וְלֹא יְדַעִי דְסַפְרָא פְּתִיחַ וּבְשִׂמָּא אַכְתוּב, וְדוּמָה קָאִים
וְנִטְלָ בְּחוּשְׁבָנָא, וְדִירִי עַפְרָא תִיִּבִין לְבַר, וְקָרִיב טַב לְאַתְמַנָּא בְּהוּ,
לֹא תֵאִיבִין גְּלוּלָא וְהַפּוּךְ.
נְפִלִין וְלֹא קְיִימִין, אֲתַמְחוּן חִיִּיבִין מִסַּפְרָא דְדוּמָה, מֵאן יִתְבַּע לוֹן, וּמֵאן
יִתִּיב בְּחוּשְׁבַנְהוֹן, וּוי לוֹן, וּוי לְחִיִּיהוֹן, וּוי לְרַגְשֵׁיהוֹן, (ס"א לְנַפְשֵׁיהוֹן)
בְּגִינְהוֹן אַתְקַרִּי (תהלים ט) יִמְחוּ מִסַּפֵּר חַיִּים וְגו' (עַד כָּאן הַתּוֹסַפְתָּא):

בְּעוֹלָם הַבָּא, כּוֹלֵם רָאוּ
עֵינֶיךָ שְׁעֵינֶנְתָּ בָּהֶם. וְעַל
סִפְרָךְ כּוֹלֵם יִפְתְּבוּ, לִיתֵן
עֲלֵיהֶם דִּין וְחֶשְׁבוֹן לְעוֹלָם
הַבָּא, הַלְבָּךְ יִקְדִּים אֲדָם
תִּפְלְתוּ תָמִיד וַיִּזְעִיל לִיָּהּ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק אֵין אָדָם
עוֹשֶׂה עֲבִירוֹת אֱלֹא מִי
שֶׁהוּא גּוֹלֵם וְלֹא אָדָם, וְהֵינּוּ
הֵהוּא דְלֹא מְסַתְּפֵל
בְּנִשְׁמַתָּא קַדִּישָׁא, אֱלֹא כָּל
עוֹבְדוֹי כִּהְיָי בְּעִירָא דְלֹא
מִשְׁנַחַת וְלֹא יָדַעַת. אָמַר
רַבִּי בּוּ, וְכִי גּוֹלֵם מִתְּקַרִּי
דְּוֹד דְּאָמַר הָאִי פְּסוּקָא.
אָמַר לוֹ רַבִּי יִצְחָק אָדָם
הִרְאִישׁוֹן אָמְרוּ, גְּלַמִּי רָאוּ
עֵינֶיךָ, קוֹדֵם שְׁזַרְקַת בִּי
נִשְׁמָה, רָאוּ עֵינֶיךָ לְמַעַבְד
בְּדִיוֹקְנֵי בְּנֵי נִשְׂא דְדָמוּ לִי.
וְעַל סִפְרָךְ כָּלֵם יִפְתְּבוּ, מֵאֵן
אֵינּוּן. יָמִים יוֹצְרוּ, כִּהְיָי
עוֹרָה דִּידִי. וְלֹא אֶחָד בָּהֶם
דְּלֹא אִשְׁתָּאָר חַד מִנְהוֹן.

אָמַר רַבִּי בּוּ, לָמָּה. אָמַר
לִיָּהּ תָּא חַיִּי, כְּלָהּ דְדָמוּ

מִקְמֵי יָמָא עָרַק (ב"א ומקמי ימא
ביה שרא יראה בדוכתיה), שְׂדֵי יָמָא
יָדָא בֵּיה בְּדוּכְתָּהָ (ב"א תשרי
יָדָא בְּדוּכְתָּהָ).

וַיִּשְׂאוּ אֶת יוֹנָה וַיִּטְלֶהוּ אֶל
הַיָּם. אוֹלִיפְנָא כַּד
הָווּ נִטְלֵי לִיָּה וְטַבְּעֵי יִרְכּוּי
בְּיָמָא, הָוָה יָמָא שְׂכִיךָ,
זְקַפִּין לִיָּה, אֶתְרַעִישׁ יָמָא,
כָּל מַה דְּטַבְּעֵי לִיָּה הָכִי
אֶשְׁתְּכִיךְ יָמָא, עַד דְּאִיָּהּ
אָמַר שְׂאוּנִי וְהִטִּילוּנִי אֶל
הַיָּם, מִיָּד וַיִּשְׂאוּ אֶת יוֹנָה
וַיִּטְלוּהוּ אֶל הַיָּם.

כִּיּוֹן דְּאֶתְרַמִּי בַּיָּם פְּרַחָה
מִנִּיָּה נִשְׁמַתִּיָּה,
וְסִלְקָא עַד פְּרַסִּיָּא דְמִלְכָּא,
וְאֶתְדַנַּת קַמִּיָּה, וְאֶהְדַּרַת
לִיָּה נִשְׁמַתִּיָּה, וְעָאֵל בְּפוּמָא
דְּהֵהוּא נִוּנָא, וּמִית נִוּנָא,
לְבַתַּר אֶתְקַיִּים הֵהוּא נִוּנָא,
וְאוּקְמוּהָ.

(דף קנא ע"ב)

לִיָּה אוֹ בְרַמְיָא דִּילִיָּה, לָא
 מִתּוּ בְּמִיתַת נַפְשֵׁהוּן, וּבְלָהוּ
 לָקוּ בְּהֵוּא עֲנִינָא מִמֶּשׁ.
 תָּא חַיֵּי, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה
 דִּיּוֹקְנִיָּה דְאָדָם הָרֵאשׁוֹן
 וְשִׁפְרוּתִיָּה הָוָה כְּזֵהָרָא
 דְרַקִּיעָא עֲלָאָה דְעַל גַּבֵּי
 שָׂאָר רַקִּיעֵי, וּבְהֵוּא נְהוֹרָא
 דְגַנְיָו קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
 לְעַדִּיקַיָּא לְעֵלְמָא דְאֲתִי,
 וְכַל אֵינּוֹן דְּהוּוּ רַמְיָא בֵּיה
 מְדִיּוֹקְנִיָּה דְאָדָם הָרֵאשׁוֹן
 בֵּיה לָקוּ וּמִיתוּ.

דְכָד אֹרְחוּי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא, יְהִיב עוֹתְרָא לְבַר
 אֵינִישׁ, לְמָה, לְמִיזֵן עֲנִינָא
 וְלְמַעְבַּד פְּקוּדוּי. לָא עֲבִיד
 הָאִי וְאֲתַגְאִי (וְאִי אֲתַגְלִיא בֵּיה)
 בְּהֵוּא עוֹתְרָא, בֵּיה יִלְקִי
 דְכְּתִיב, (קֹהֶלֶת ה) עֶשֶׂר שְׁמוֹר
 לְבַעֲלוּ לְרַעְתּוֹ. יְהִיב לִיָּה
 בְּנִיז, לְמָה, לְמִילָף לְהוּ
 אֹרְחוּי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
 וְלְמִיטַר פְּקוּדוּי כְּדָאמֹר
 בְּאַבְרָהָם (בראשית יח) פִּי

תָּא חַיֵּי, בְּשַׁעְתָּא דְבַר נֶשׁ
 סָלִיק בְּעַרְסִיָּה כָּל
 יִלְיָא וְלִילְיָא, נִשְׁמַתִּיָּה
 נִפְקַת מִנִּיָּה וְאֲתַדְנַת קַמִּי בִּי
 דִּינָא דְמַלְכָא, אִי זַכָּאָה
 לְאֲתַקִּימָא, אֲתַהֲדַרַת לְהָאִי
 עֲלְמָא.

וְדִינָא הוּא בְּתַרִּין גְּוֹוִנִין,
 דְּהָא לָא דִּינִין לִיָּה
 לְבַר נֶשׁ עַל בִּישִׁין דְּאִיָּהוּ
 עֲתִיד וְזַמִּין לְמַעְבַּד דְּכְתִיב
 (בראשית כא) כִּי שָׁמַע אֱלֹהִים
 וְגו' בְּאֶשֶׁר הוּא שָׁם. וְלָא
 תִּימָא דְדַנִּין לִיָּה עַל טְבִין
 דְּעֲבִיד לְחוּד, אָלָא לְאוּטְבָא
 לִיָּה עַל אֵינּוֹן טְבִין דְּהִשְׁתָּא
 כְּמָה דְּאֲתַמַּר, וְדַנִּין לִיָּה עַל
 זְכַיִין דְּאִיָּהוּ זַמִּין לְמַעְבַּד,
 וּבְגִינִיָּהוּ אֲשַׁתְּזִיב אֶפֶס עַל
 גַּב דְּאִיָּהוּ הִשְׁתָּא חַיִּיבָא.

יִדְעֶתִיו לְמַעַן אֲשֶׁר יַצִּיחַ אֶת
 בְּנֵי וְאֶת בֵּיתוֹ אַחֲרָיו
 וְשָׁמְרוּ דְרֹךְ יְיָ לַעֲשׂוֹת עֲדָקָה
 וְגו'. לֹא עֶבֶד הָאִי וּמִתְנַגֵּחַ
 בְּהוֹ, בְּהוֹ לְקִי דְכִתִּיב, (איוב
 ט) לֹא גִין לוֹ וְלֹא נֶכֶד בְּעַמּוֹ
 וְגו'. וְכֵן בְּהֵאֵי גִוּוֹנָא בַּד
 יְהִיב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 מְשִׁפִּירוּתָא טָבָא עֲלָאָה
 דְאָדָם הֲרֵאשׁוֹן לְהוֹ, לְמַתָּה,
 בְּגִין לְמִיטֵר פְּקוּדוֹי וְלְמַעַבְד
 רְעוּתִיָּה, לֹא עֶבְדוֹ כְּדִין
 אֲלֵא אֲתַנְּאוּ בֵּיהּ. בֵּיהּ לְקוּ
 בְּהֵאֵי שְׁפִירוּתָא.

אָמַר רַב יְהוּדָה, בַּד בְּרֵא
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָדָם
 הֲרֵאשׁוֹן, הֵוֵה גּוֹלָם עַד לֹא
 זָרִיק בֵּיהּ נִשְׁמָתָא, וְקָרָא
 לְהוּא מְלֶאכֶּא דְהוּא
 מְמוּנָה עַל דִּיּוּקְנָא דְבְנֵי
 נְשָׂא, וְאָמַר לוֹ עֵינִן וְצַר
 בְּדִיּוּקְנָא דְדִין שִׁיתָא בְּנֵי
 נְשָׂא, הֲדָא הוּא דְכִתִּיב,
 (בראשית ה) וַיּוֹלֵד בְּדַמּוֹתוֹ
 בְּצִלְמוֹ וַיִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שֵׁת,
 כְּלוּמַר שִׁיתָא.

בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 עֶבֶד טִיבוֹ עִם כָּל בְּרִיין וְכָל
 אַרְחוּי דְאִיהוּ עֶבֶד לְאוּטְבָא
 לְכֹלָא, וְלֹא דָאִין לְבַר נָשׁ
 עַל בִּישׁוּן דְאִיהוּ זְמִין
 לְמַעַבְד, וּבְגִין כֶּף אֲתַדֵּן בַּד
 נָשׁ קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
 תָּא חַיֵּי, בִּיּוֹן דְאֲטִילוֹ לִיהּ
 לְיוֹנָה בִּימָא, מַה
 כְּתִיב, וַיַּעֲמֵד הַיָּם מִזְעַפּוֹ.
 הַיָּם עֲלָאָה, מַאי וַיַּעֲמֵד,
 דְקָאִים בְּקִיּוּמִיהּ כְּדָקָא
 יְאוּת, בְּעַמִּידָה אִיהוּ בַּד
 רוּגְזָא שְׁכִיךְ, בְּשַׁעֲתָא
 דְדִינָא שְׂרִיא בְּעֵלְמָא, הוּא
 בִּי דִינָא אִיהוּ כְּאֲתַתָּא
 דְמַתְעַבְרָא, וְקִשְׂיָא
 לְאוּלְדָא, וְכַד אוּלִידַת
 שְׁכִיךְ רוּגְזָא. הֲכִי נָמִי בַּד
 דִּינָא שְׂרִיא בְּעֵלְמָא, לֹא
 שְׁכִיךְ וְלֹא נָח עַד דְאֲתַעֲבִיד

אָמַר רַבִּי יִצְחָק מֵהֵוּא
 עֲפָרָא מִמַּשׁ דְּאַתְבְּרִי אָדָם
 הָרֵאשׁוֹן נָסִיב קוּדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא לְאַתְבְּרָאָה אֵלֵין שִׁיתָא,
 וְקָרָא לִיה שֵׁת, שִׁיתָא, הָדָא
 הוּא דְכְּתִיב וַיּוֹלֵד בְּדַמּוֹתָו
 כְּעֵלְמוֹ מֵאוֹתָהּ הָעִיסָה
 שְׁנַבְרָא הַגּוֹלָם שְׁלוֹ, וְעַל כֵּן
 נֶאֱמַר גָּלְמֵי רָאוּ עֵינֵיךָ
 וְעֵינֶיךָ בּוֹ לַעֲשׂוֹת (ד"א ל"ג ב"ו)
 דְּדָאמוּ לִיה. וְעַל סַפְרֵךְ כָּלָם
 יִכְתְּבוּ, מֵאֵן אֵינּוֹן, כְּלָהוּ
 דְלָא נָטְרוּ מֵאֵי דִיֵּהֵב
 קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לֹון
 וְאַתְפְּרְדוּ מִן עֲלָמָא (וְאַתְדַּבְּרוּ
 בַּהֵוּא דִינָא).

תַּנּוּן הָתָם אָמַר רַב יְהוּדָה
 אָמַר רַב אֲשֶׁכְּחָנָא דְתַלְתָּת
 מִטְרָן הוּי לִילִיָא, וְכָל חַד
 וְחַד אֵית עֲנִינָא דְקוּדְשָׁא
 בְרִיךְ הוּא כְּבֵר נָשׁ. כַּד נָפִיק
 נִשְׁמַתִּיה מִינִיה וְאַשְׁתָּאֵר
 הֵוּא גּוֹלְמָא נְאִים עַל
 עַרְסִיה, וְנִשְׁמַתִּיה סְלָקָא
 בְּכָל לִילִיָא קָמֵי קוּדְשָׁא

דִּינָא בְּחַיֵּיבִיא, כְּדִין הוּא
 נִיִּיחָא דִילִיה, לְמִיקָם
 בְּדוּכְתָא שְׁלִים, וְלְמִיקָם
 בְּקִיּוּמִיה, הָדָא הוּא דְכְּתִיב,
 (מִשְׁלֵי י"א) וּבֶאֱבֹד רְשָׁעִים רָגָה.
 וְהָא אוּקִימָנָא.

בְּאֶבֶד רְשָׁעִים רָגָה.
 וְהִכְתִּיב

(יחזקאל יח)

הַחֶפֶץ אַחֲפֵץ מוֹת רָשָׁע וְהָא
 לֵית נִיִּיחָא קָמֵי קוּדְשָׁא
 בְרִיךְ הוּא כַּד אַתְעֲבִיד דִּינָא
 בְּרִשְׁעֵיָא. אֵלָא כָּאֵן קוּדָם
 דְּאַשְׁתְּלִים קִיסְטָא, כָּאֵן
 לְבַתֵּר דְּאַשְׁתְּלִים קִיסְטָא (אֵית

לִיה נִיִּיחָא):

וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה. מֵאֵי שְׁנָא
 הָכָא שָׂרָה דְכְּתִיב
 מִיתָתָהּ בְּאוּרִיִּיתָא מִכָּל נָשִׁי
 דְעֲלָמָא דְלָא כְּתִיב הָכֵי
 מִיתָתְהוֹן בְּאוּרִיִּיתָא. אָמַר
 רַבִּי חֵיִיא וְלָאוּ, וְהִכְתִּיב

בְּרִידָה הוּא, אָמַר רַבִּי יִצְחָק
אֵי זָכָא הִיא חֲדָאן עִמָּה,
וְאֵי לָא דִּחְיִין לָהּ לְבַר. אָמַר
רַב יְהוּדָה אָמַר רַב מַאי
דְּכָתִיב, (שיר השירים ה)
הַשְּׁבַעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת
יְרוּשָׁלַם אִם תִּמְצְאוּ אֶת
דוֹדִי מִה תִּגִּידוּ לוֹ שְׁחֹלֶת
אֶהְבֶּה אֹנִי.

אָמַר רַבִּי פִּנְחָס אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה הַשְּׁבַעְתִּי אֶתְכֶם
בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם, הַנְּשָׂמָה
אוֹמֶרֶת לְאוֹתָם הַנְּשָׂמוֹת
הַזּוֹכוֹת לִיְכַנֵּס לִירוּשָׁלַם שֶׁל
מַעֲלָה, וְהֵם הַנִּקְרְאוֹת בְּנוֹת
יְרוּשָׁלַם עַל שְׁזוֹכוֹת לִיְכַנֵּס
שָׁם, וּלְפִיכֵן הַנְּשָׂמָה אוֹמֶרֶת
לָהֶם הַשְּׁבַעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת
יְרוּשָׁלַם אִם תִּמְצְאוּ אֶת
דוֹדִי דָּא קוֹדֶשָׁא בְּרִידָה הוּא.
רַב אָמַר זֶה זִיו אִסְפַּקְלָרִיָּא
שֶׁל מַעֲלָה. מִה תִּגִּידוּ לוֹ
שְׁחֹלֶת אֶהְבֶּה אֹנִי, לִיְהִנּוֹת
מִזִּיו שְׁלוֹ וּלְהַסְתוּפָּה בְּעָלוּ.

(בראשית לח) וַתָּמַת רָחֵל וַתִּקְבֹּר
בְּדַרְדַּר אֶפְרָתָה. וּכְתִיב, (במדבר
כ) וַתָּמַת שָׁם מָרִים וְגו'.
וּכְתִיב, (בראשית לח) וַתָּמַת
דְּבוֹרָה (דף קכב ע"א) מִיַּנְקַת
רַבָּקָה. וּכְתִיב, (בראשית לח)
וַתָּמַת בַּת שׁוּעַ אִשְׁתֵּי יְהוּדָה.
אָמַר רַבִּי יוֹסִי בְּכֻלָּהּ לָא
כְּתִיב כְּמָה דְּכָתִיב
בְּשָׂרָה דְּאֶתְמַר וַיְהִי חַיֵּי
שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים
שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים שְׁנֵי חַיֵּי
שָׂרָה. דְּהָא בְּכֻלָּהּ לָא
אֶתְמַנּוּן יוֹמִין וְשָׁנִין כְּמוֹ
לְשָׂרָה. בְּכֻלָּהּ לָא כְּתִיב
פְּרֻשָׁתָא חֲדָא בְּלַחֲוֹדָהָ כְּמוֹ
לְשָׂרָה. אֶלָּא רְזָא אִיהוּ בְּגִין
הָהוּא דְּרָגָא דְּכָל יוֹמִין
וְשָׁנִין דְּבַר נֶשׁ בֵּיהַ תְּלִיין

(דָּדָא הִיא ה"א בְּתַרְאָה).

רַב הוּנָא אָמַר שְׁחֹלַת אֶהְבֶּה אֲנִי, אוֹתָהּ הִתְשׁוּקָה וְהִכְסוּף שְׁכַסְפֹּתַי בְּעוֹלָם עַל הַכֹּל לְפִיכֶךָ אֲנִי חוֹלָה. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר זֶה אֶהְבֶּה שְׂאוּהֶבֶת הַנְּשָׁמָה לְגוֹף, דְּכִיּוֹן שְׁנַשְׁלָם קִצּוֹ שֶׁל גּוֹף אוֹתָם הַיָּמִים שְׁנַגְזְרוּ עָלָיו כְּמָה דְאֵת אָמַר וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה, מַה בְּתִיב וַיִּקָּם אֲבָרְהָם מֵעַל פְּנֵי מֵתוֹ וְגוֹ'.

אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב מַה בְּתִיב בְּפָסוּק קוֹדֵם זֶה דְּכִתִּיב וַתָּמַת שָׂרָה בְּקָרִית אַרְבַּע הַיָּא חֲבֵרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בָּרַא קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא לְאָדָם וְהַכְּנִים בּוֹ אַרְבָּעָה דְּבָרִים הַנְּחַלְקִים בְּגוֹף. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה הַמְּחוּבְּרִים בְּגוֹף. רַבִּי יִצְחָק אָמַר הַנְּחַלְקִים בְּגוֹף שְׁהֵם חוֹלְקִים לְהַתְּפָרֵשׁ כָּל אֶחָד לְיִסּוּדוֹ בְּשִׁוְצָא הָאָדָם מִן הָעוֹלָם

פְּתַח וְאָמַר, (קהלת ה) וַיִּתְרוֹן אֶרֶץ בְּכָל הַיָּא מֶלֶךְ לְשָׂדֵה נַעֲבָד. וַיִּתְרוֹן אֶרֶץ בְּכָל הַיָּא וְדָאֵי דְהָא מִתְמָן נִפְקִין רוּחִין וְנִשְׁמָתִין וְתוּעֵלְתָא לְעֵלְמָא. מֶלֶךְ לְשָׂדֵה נַעֲבָד, מֵאֵן מֶלֶךְ דָּא קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא. לְשָׂדֵה נַעֲבָד כִּד אִיהוּ (עו ב אַתְתַּקֵּן כְּדָקָא

יְאוּת. וּמֶלֶךְ, דָּא, מֶלֶךְ עֲלָאָה דְאַתְחַבֵּר לְשָׂדֵה כִּד אִיהוּ נַעֲבָד. מֵאֵן שָׂדֵה, דָּא שָׂדֵה אֲשֶׁר בְּרַכּוּ

י. דְּכִתִּיב, (בראשית כז) בְּרִיחַ שָׂדֵה אֲשֶׁר בְּרַכּוּ י. דְּכִד אִיהוּ

(אַתְעַבֵּד) נַעֲבָד וְאַתְתַּקֵּן בְּכָל מַה דְּאַצְטְרִיךְ לִיָּה כְּדָקָא יְאוּת, כִּדִּין מֶלֶךְ עֲלָאָה אַתְחַבֵּר עִמִּיהָ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, מֶלֶךְ לְשָׂדֵה נַעֲבָד. כְּמָה גְּוֹנֵי רִזִּין עֲלָאִין הָכָא. מֶלֶךְ. דָּא (עו ב) שְׁכִינְתָא דְלָא שְׂרִיא

בְּבֵיתָא לְאַתְתַּקְנָא בְּהָ אֱלָא
 בְּזַמְנָא דְאַתְנַסִּיב בַּר נֶשׁ
 וְאַזְהִיּוּג בְּאַנְתִּיתִיה לְאוּלְדָא
 וְלַמַּעֲבַד אִיבִין, וְאִיהִי
 אֲפִיקַת נִשְׁמַתִּין לְאַשְׂרָאָה
 בְּהָ, וּבְגִין כֶּךָ לְשָׂדֵה נַעֲבַד
 וְלֹא לְאַחֲרָא.

בְּזַמְן מוֹעָט: (ע"כ מדרש הנעלם)

דְּבַר אַחַר מֶלֶךְ דָּא אִשָּׁה יִרְאֵת יִי כִּמָּא דְאַתְ דְּאַמְר, (משלי
 לא) אִשָּׁה יִרְאֵת יִי הִיא תִּתְהַלֵּל. לְשָׂדֵה נַעֲבַד דָּא
 אִשָּׁה זָרָה כִּמָּא דְאַתְ דְּאַמְר, (משלי ז) לְשִׁמְרֹךְ מֵאִשָּׁה זָרָה.
 בְּגִין דְּאִית שְׂדֵה וְאִית שְׂדֵה. אִית שְׂדֵה דִּכְל בְּרַכָּאן
 וְקִדּוּשִׁין בֵּיה שְׂרִיין כִּמָּה דְאַתְ דְּאַמְר כְּרִית שְׂדֵה אֲשֶׁר
 בִּרְכוּ יִי. וְאִית שְׂדֵה דִּכְל חִירוּב וּמִסָּאבוּ וְשִׁצְאָה וְקִטּוּלִין
 וְקִרְבִּין בֵּיה שְׂרִיין. וְהֵאֵי מֶלֶךְ זְמַנִּין דְּאִיהוּ נַעֲבַד לְהֵאֵי
 שְׂדֵה דְּכִתִּיב, (משלי ל) תַּחַת שֶׁלֶשׁ רִגְזָה אֶרֶץ (דף קכב ע"ב) וְגו',
 תַּחַת עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ וְגו' וְשִׁפְחָה כִּי תִירֶשׁ גְּבִירָתָהּ. וְהֵאֵי
 מֶלֶךְ אֲתַפְסִיא נְהוּרִיָּה וְאַתְחַשֵּׁף עַד דְּאַתְדַּכִּי וְאַתְחַבַּר
 לְעֵילָא.

תּוֹסַפְתָּא

זַכָּאָה אִיהוּ מֵאן דְּאִזְעִיר גְּרַמִּיָּה בְּהֵאֵי עֲלָמָא. כִּמָּה אִיהוּ רַב וְעֲלָאָה
 בְּהֵהוּא עֲלָמָא. וְהֵכִי פִתַח רַב מְתִיבְתָא מֵאן דְּאִיהוּ זְעִיר אִיהוּ רַב.
 מֵאן דְּאִיהוּ רַב אִיהוּ זְעִיר. דְּכִתִּיב וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה וְגו' מֵאָה דְּאִיהוּ חוֹשְׁבִין

רַב כְּתִיב בֵּיהּ שָׁנָה, זְעִירוֹ דְשָׁנִין חַד אֲזַעִיר לִיהּ. שְׁבַע דְּאִיהּוּ חוֹשְׁבֵן
זְעִיר אֲסָגִי לִיהּ וְרַבִּי לִיהּ דְּכְתִיב שָׁנִים.

תָּא חַזִּי, דְּלֹא רַבִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶלְא לְדֹאזְעִיר, וְלֹא אֲזַעִיר אֶלְא
לְדַרְבֵּי. זְכָאָה אִיהּוּ מֵאֵן דְּאֲזַעִיר גְּרַמְיָה בְּהַאי עֲלָמָא, כְּמָה אִיהּוּ
רַב בְּעֲלוּיָא לְהַהוּא עֲלָמָא. עַד כָּאֵן. מֵאֵן דְּפַסְק יִתְפַּסְקִי. מֵאֵן דְּקִצֵּר
יִתְקַצֵּר. מֵאֵן דְּקִצֵּר יִתְאַרְךְ. רְצוּנוֹ לֹמַר מֵאֵן דְּפַסְק מְלִין דְּאוֹרִייתָא עַל
מְלִין בְּטִלִין יִתְפַּסְקוֹן חַיּוּהֵי מֵהַאי עֲלָמָא וְדִינֵיהּ קִימָא בְּהַהוּא עֲלָמָא.
מֵאֵן דְּקִצֵּר אֲמֵן וְלֹא מְאַרִיךְ גּוֹ נִיחָא יִתְקַצֵּר מַחִיין דְּהַאי עֲלָמָא. מֵאֵן
דְּאָמַר אַחַד אֲצִטְרִיךְ לְחֻטְפָּא אֶלְ"ף וְלִקְצֵר קֶרְנָא דִּילֵיהּ וְלֹא יַעֲכַב בְּהַאי
אוֹת כָּלֵל, וּמֵאֵן דִּיעֲבִיד דָּא יִתְאַרְכוּן חַיֵּיו. (אלו הם חדושים שהגידו לרבי שמעון

בר יוחאי בישיבה של מעלה), (עד כאן התוספתא השייך לדף קכב ע"ב)

וּבְגִין כֶּךָ שְׁעִיר דְּרֵאשׁ חוּדְשׁ, בְּגִין דְּאִתְפָּרֵשׁ הַהוּא
שְׁדָה מִמְּלִכָּא קְדִישָׁא וְלֹא שְׁרִיין בְּהַאי שְׁדָה
בְּרַכָּאן מֵהַאי מְלָךְ. וְכַד אִיהּוּ נַעֲבַד לְהַאי שְׁדָה כְּדִין
כְּתִיב, (דברים כב) כִּי בַשְּׂדֵה מִצָּאָה וְגו'. כִּי בַשְּׂדֵה כְּמָה
דְּאִתְמַר.

תָּא חַזִּי, אִתְתַּחֲוִיה לְעֲלָמָא אִתְדַבְּקַת בְּהַאי חַוִּיָּא וְאֲטִיל
בָּה זוּהֵמָא. וְגַרְמָא מוֹתָא לְעֲלָמָא וְלִבְעֵלָה. אִתְתַּחֲוִיה
שָׂרָה וְנַחֲתַת וְסִלְקַת וְלֹא אִתְדַבְּקַת בֵּיהּ כְּמָא דְּאִתְּ אָמַר,
(בראשית יג) וַיַּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם הוּא וְאִשְׁתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר לוֹ.
אִתְתַּחֲוִיה נַח לְעֲלָמָא מַה כְּתִיב (בראשית ט) וַיֵּשֶׁתּ מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר
וַיִּתְגַּל וְגו'.

וּבְגִין דְּאַבְרָהָם וְשָׂרָה לֹא אֶתְדַבְּקוּ בֵּיהּ, בְּגִין כֶּן שָׂרָה
 זָכְתָה לְחַיִּין עֲלָאִין לָהּ וּלְבַעֲלָהּ וּלְבִנְהָא בִּתְרָאָה
 הָדָא הוּא דְכְתִיב (ישעיה נא) הַבִּיטוּ אֶל צוּר חוֹצְבֹתֵם וְאֶל
 מַקְבֵּת בּוֹר נּוֹקְרֹתֵם. וְעַל דָּא וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה דְזָכְתָה בְּהוּ
 בְּכֻלְהוּ, וְלֹא כְּתִיב בְּכֻלְהוּ גַּשְׁי וַיְהִי חַיֵּי חוּהּ, וְכֵן בְּכֻלְא,
 הִיא אֶתְדַבְּקַת בְּחַיִּין, וְעַל דָּא דִּילָהּ הוּוּ חַיִּין:

מְדַרְשׁ הַנֶּעְלָם

וַיְבֹא אַבְרָהָם לְסַפֵּד לְשָׂרָה
 וּלְבַכְתָּהּ. הֵינּוּ (דְּכְתִיב) דְּתַנּוּ
 כָּל שַׁבַּעַת הַיָּמִים גִּפְשׁוּ שֶׁל
 אָדָם פּוֹקְדַת לְגוֹפּוֹ
 וּמִתְאַפְּלַת עָלָיו, הָדָא הוּא
 דְּכְתִיב, (איוב יד) אַךְ בְּשָׂרוֹ
 עָלָיו יִכָּאֵב וְנִפְשׁוּ עָלָיו
 תַּאֲבָל. כִּהְיֵה גּוֹנָא וַיְבֹא
 אַבְרָהָם לְסַפֵּד לְשָׂרָה
 וּלְבַכְתָּהּ. וַיְבֹא אַבְרָהָם, זו
 הִיא הַנְּשֻׁמָּה. לְסַפֵּד לְשָׂרָה,
 זֶה הַגּוֹף.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק בְּשַׁעָה
 שֶׁהַנְּשֻׁמָּה זֹכָה וְעוֹלָה
 לְמָקוֹם מַעְלָתָהּ, הַגּוֹף שׁוֹכֵב
 בְּשָׁלוֹם וַיְנַוַּח עַל מִשְׁכְּבוֹ
 הָדָא הוּא דְכְתִיב, (איוב נז)
 יָבֹא שָׁלוֹם וַיְנַוַּחוּ עַל

וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה. אֵינּוּן חַיִּין
 כְּלָהּ לְעֵילָא, מֵאָה
 שָׁנָה לְעֵילָא. וְעֶשְׂרִים שָׁנָה
 לְעֵילָא, וְשִׁבְעַת שָׁנִים
 לְעֵילָא, כְּלָהּ הוּוּ כְּדָקָא
 יָאוּת.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן (דף קכג ע"א)
 תָּא חַיֵּי רוּזָא דְּמַלְהָ,
 מֵאֵי שָׁנָא בְּכֻלְהוּ דְּאָמַר
 שָׁנָה שָׁנָה, וּבְאֵינּוּן שִׁבְעַת
 דְּאָמַר שָׁנִים. דְּכְתִיב מֵאָה
 שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה, וּלְבַתֵּר
 שִׁבְעַת שָׁנִים. אֵלָא כֻּלָּא חֵד.
 מֵאָה שָׁנָה כְּלָלָא דְּכֻלְא (נ"א)
 כֻּלָּא כְּחֻדָּא בְּרוּזָא דְּמֵאָה בְּרַבָּאן בְּכָל יוֹמָא. וְכֵן
 עֶשְׂרִים שָׁנָה דְּאֶתְבְּלִיל עֲלָהּ סְתִימָא דְּכָל

מִשְׁכַּבְבוֹתָם, הַלֵּךְ נִכְחָה. מֵאֵי
הוֹלֵךְ נִכְחָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק הַנְּשֻׁמָּה
הוֹלֵךְ נִכְחָה לְמָקוֹם הָעֵדֶן
הַגָּנוּז לָהּ. מֵאֵי מִשְׁמַע. אָמַר
רַבִּי יְהוּדָה מִהֵאֵי מִשְׁמַע,
נִכְחָה בְּתֵיב, (לפנינו כ' בואו ועי'
לעיל פג ב בדרך אמת אות ג) בְּה"א.
וּבְשָׁעָה שְׂאִינָה זוֹכָה וְהִיא
רְאוּיָה לְקַבֵּל עוֹנֶשֶׁה הוֹלְכַת
מִשׁוּמְמַת וּמִבְּקַרְת בְּכָל יוֹם
לְגוֹף וְלִקְבֵר.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי הָאֵי קוּלִיתָא
דְּקַרְדֵּינּוּתָא, כִּד אָזִיל
בְּסַרְיָחוּתָא לְכָאן וּלְכָאן אָזִיל
וּמִבְּקַר לָהּ לְאַתְרָה תְּרִיסַר
יְרֵחֵי. כִּד נִשְׁמַתָּא הֵיא
דְּאַתְחֻזִּיא לְקַבְּלָא עֲנִשָׁא,
אָזְלָה לְבַר בְּעֵלְמָא וּמִפְּקֻדַת
לָהּ לְאַתְרָה תְּרִיסַר יְרֵחֵי
בְּכַתֵּי קַבְרֵי וּבְעֵלְמָא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה תָּא חַיִּי,
דְּכַתִּיב וַיָּקָם אַבְרָהָם מֵעַל
פְּנֵי מֶתוֹ וְגו', אָמַר רַבִּי אַבָּא
וְהָא תַנּוּן דְּכִד נִשְׁמַתָּא הִיא

סְתִימִין, וּבְגִין כִּד כְּתִיב שָׁנָה רָזָא דִּיחֻדָּא.
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאַתְכֻּלִּיל
מֵאַתֵּר עֲלָאָה סְתִימָא דְּכָל
סְתִימִין בְּמָאָה בְּרָזָא דְּמָאָה
בְּרַכָּאן דְּכָל יוֹמָא, וְכֵן
עֲשָׂרִים שָׁנָה, וּבְגִין כִּד
כְּתִיב שָׁנָה רָזָא דִּיחֻדָּא דְּלֹא
אַתְפָּרֵשׁ (צא ב) מַחֲשָׁבָה
וְיּוּבְלָא לְעֵלְמִין.

שְׁבַע שָׁנִים אֵלִין אַתְפָּרֵשָׁן
וּנְפָקָאן מִכְּלָלָא
סְתִימָאָה דְּלְעִילָא. וְאַף עַל
גַּב דְּכֻלָּא יְחוּדָא חָדָא, אֲבָל
מִתְפָּרֵשָׁן בְּדִינָא וְרַחֲמֵי
בְּכַמָּה סְטָרִין וְאוּרְחִין מַה
דְּלֹא הוּי הָכִי לְעִילָא. וּבְגִין
כִּד כְּתִיב שָׁנָה רָזָא דִּיחֻדָּא
דְּלֹא אַתְפָּרֵשׁ לְעֵלְמִין. שְׁבַע
שָׁנִים אֵלִין אַתְפָּרֵשָׁאן
בְּדִינָא וְרַחֲמֵי בְּכַמָּה סְטָרִין
וְאוּרְחִין מַה דְּלֹא הוּי הָכִי
לְעִילָא. וּבְגִין כִּד בְּאֵלִין
שְׁבַע שָׁנִים כְּתִיב בְּהוּ שָׁנִים

וְלֹא שָׁנָה, וְכִלְהוּ אֶקְרוּן
חַיִּים. וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה, דְּהוּ
מִמֶּשׁ דְּאֵתְבְּרִיאוּ וְאֵתְקִימוּ
לְעִילָא.

אָמַר רַבִּי חַיֵּיא הָא אוּקְמוּהָ
דְּהָא כַּד אֵתְעַקַּד
יִצְחָק בַּר תְּלָתִין וְשִׁבְעַ שָׁנִים
הָוָה, וְכִיּוֹן דְּאֵתְעַקַּד יִצְחָק
מִיתַת שָׂרָה, דְּכִתְיִב וַיָּבֵא
אֲבֵרָהֶם לְסֹפֵד לְשָׂרָה
וְלִבְכָתָהּ. מֵאִין בָּא, מִהַר
הַמּוֹרִיָּה בָּא מִלְּמַעְקַד לִיה
לְיִצְחָק, וְאִינוּן תְּלָתִין וְשִׁבְעַ
שָׁנִין מִיּוֹמָא דְּאֵתְיִלִּיד
יִצְחָק עַד שַׁעְתָּא דְּאֵתְעַקַּד
אִינוּן הָוּ חַיֵּי שָׂרָה וְדֵאֵי
כְּחוּשְׁבֵּן וַיְהִי"ו בְּגִימְטְרִי"א
תְּלָתִין וְשִׁבְעַ שָׁנִין הָוּ כְּמָה
דְּאֵתְמַר מִדְּאֵתְיִלִּיד יִצְחָק
עַד דְּאֵתְעַקַּד.

רַבִּי יוֹסִי פָּתַח וְאָמַר, (תהלים

בְּתִשְׁלוּמָא עֲלָאָה, נִיתוּסַף
בְּה ה' וְנִקְרָאת אֲבֵרָהֶם
בְּתִשְׁלוּמָא עֲלָאָה. וְהִכָּא אֵת
אָמַר דְּכַד לִיתָא זְכָאָה כָּל
כְּדָ דְּכִתְיִב וַיָּקָם אֲבֵרָהֶם.
עֲבַדַּת מֵאֵן דִּיתִיב בְּכַרְסֵיִיא
נְחִית בְּגוּ זוטַר תְּתָאָה.

אֵלָא הָכִי גִזְרָנָא וַיָּקָם
אֲבֵרָהֶם מֵעַל פְּנֵי מֵתוּ,
דְּאָמַר רַבִּי בּוּ אָמַר רַבִּי
זְרִיקָא כְּשֶׁהִנְשָׁמָה רְאוּיָה
לְעֵלוֹת לְמָקוּם עַדְנָה, קוּדָם
מְגִינָה עַל הַגּוֹף הַקְּדוּשׁ
שִׁיּוּעָאָת מִשָּׁם וְאַחַר כְּדָ
עוֹלָה לְמָקוּם מֵעֲלֵתָהּ, הָדָא
הוּא דְּכִתְיִב וַיָּקָם אֲבֵרָהֶם
מֵעַל פְּנֵי מֵתוּ זְהוּ הַגּוֹף.

וַיְדַבֵּר אֶל בְּנֵי חַת אֵלּוּ שְׂאֵר
גּוֹפּוֹת הַצְּדִיקִים שְׁהֶם (ד"א ל"ג
בְּנֵי) חַתְחָתִים וְנִהְלָמִים
בְּעוֹלָם לְמַעַן יֵרָאֵת קוֹנָם,
חַתִּים עַל שְׁהֶם שׁוֹכְנֵי עֶפְרָי, וְאִמָּי צְרִיכָה לְהוּ אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה כֵּלָא בְּמִנְיָנָא
בְּתִיבּוֹן, וְעַל (דְּהוּ ד"א דָּא הָוּ

ההוא) גּוֹפָא בְּמַנְיָנָא
עֲמָהוּן. וּמְהֵאֲמַר לְהוּבְדַרְדְּרָא פִּיּוּס
וּבְדַרְדְּרָא כְּבוֹד.

גַּר וְתוֹשֵׁב אָנֹכִי עִמָּכֶם וְגו'
דְּהָאִי גּוֹפָא יְהוּי בְּמַנְיָנָא
חַד עִמְכוּן בְּחַבְרוּתָא דָּא.
אָמַר רַבִּי רֵאָה מַה כְּתִיב
וַיַּעֲנוּ בְּנֵי חַת אֶת אַבְרָהָם
וְגו'. כְּמוֹ כֵּן בְּדַרְדְּרָא כְּבוֹד
בְּדַרְדְּרָא פִּיּוּס, הִדָּא הוּא
דְּכְתִיב שְׁמַעְנוּ אֲדוֹנֵי נְשִׂיא
אֱלֹהִים אַתָּה בְּתוֹכְנוּ.

מֵאִי נְשִׂיא אֱלֹהִים אַתָּה.
אָמַר רַבִּי פְּנָחָס קוֹדֵם שְׂיַעֲזָא
הַצְּדִיק מִן הָעוֹלָם, בֵּת קוֹל
יוֹצֵאת בְּכָל יוֹם עַל אוֹתָם
הַצְּדִיקִים בְּגִן עֵדֶן הִכִּינוּ
מְקוֹם לְפָלוּגֵי שְׂיַבָּא לְכָאן.
וְעַל כֵּן הֵם אוֹמְרִים מֵאֵת
אֱלֹהִים מְלַמְעָלָה אַתָּה נְשִׂיא
בְּכָל יוֹם בְּתוֹכְנוּ, בְּמַבְחַר
קְבָרֵינוּ בְּמַבְחַר הַצְּדִיקִים
בְּחַבְרוּת הַצְּדִיקִים
הַמוֹבְחָרִים מִנָּה אוֹתוֹ
הַכְּנִיסָהוּ בְּחַשְׁבוֹן עַמְנוּ,

מְזֻמּוֹר שִׁירוֹ לִי שִׁיר
חֲדָשׁ כִּי נִפְלְאוֹת עָשָׂה
הוֹשִׁיעָה לוֹ יְמִינוּ וְזִרְעַ
קְדָשׁוֹ. הָאִי קָרָא אוֹקְמוּתָ
חֲבָרִיא, דְּפָרוֹת אֲמָרוּתָ. כְּמָה
דְּכְתִיב, (שְׁמוּאֵל א' ו') וַיִּשְׁרְנָה
הַפָּרוֹת בְּדַרְדְּרָא. מֵאִי וַיִּשְׁרְנָה,
דְּהוּי אֲמָרֵי שִׁירְתָּא חֲדָתָא.
וּמֵאִי שִׁירָה אֲמָרוּ. מְזֻמּוֹר
שִׁירוֹ לִי שִׁיר חֲדָשׁ כִּי
נִפְלְאוֹת עָשָׂה.

הַכָּא אֵית לְאַסְתַּכְּלָא, דְּכָל
מַה דְּבָרָא קוֹדֵשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּעֵלְמָא כְּלָהוּ
אֲמָרֵי תוֹשְׁבָחוֹן וְשִׁירְתָּא
קָמִיָּה בֵּין לְעֵילָא בֵּין
לְתַתָּא, וְאִי תִימָא דְּאִינְהוּ
מְגַרְמִיָּהוּ (ד"א ל"ג הו"ו) אֲמָרֵי
שִׁירְתָּא דָּא, הָכִי הוּא וְדָאִי
דְּרָזָא עֲלָאָה אִיְהוּ, אֲבָל
הַנִּי, אֲרוּנָא הָוָה עַל גְּבִיְהוּ,

וְכִיּוֹן דְּאַרְוֵנָא אֶשְׁתְּקִיל וְאִישׁ מִמֶּנּוּ לֹא יִמְנַע אֶת
 עֲלֵייהוּ וְשׁוֹינָה לְעֵילָא אֵינוֹן הַמִּנְיָן כִּי כּוֹלְנוּ שְׂמַחִים בּוֹ
 שְׂרִירוֹ (נ"א לָא שְׂכִיבוּ מ) שִׁירְתָּא, וּמְקַדִּימִים לוֹ שְׁלוֹם.

דְּהָא פִּיּוֹן דְּאֶתְנַטִּיל מִנֵּייהוּ אַרְוֵנָא הוּוּ גַעְאֵן כְּאוֹרַח שְׂאָר
 פְּרוֹת דְּעֵלְמָא וְלֹא אָמְרוּ שִׁירְתָּא. וְדַאי אַרְוֵנָא (דף קכג ע"ב)
 דְּעַל גְּבִייהוּ עֵבִיד לוֹן לְזַמְרָא.

מְזֻמּוֹר. הָא אוֹקִימְנָא, וְאֶתְמַר בְּכֻלָּא כְּתִיב מְזֻמּוֹר לְדוֹד
 אוֹ לְדוֹד מְזֻמּוֹר. וְהֵכָּא לָא אָמַר דּוֹד כְּלָל. אֶלָּא
 מְזֻמּוֹר דְּרוּחַ קוּדְשָׁא זְמִין לְזַמְרָא לִיהַ לְזַמְנָא דִּיּוֹקִים
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל מַעֲפָרָא. וְכַדִּין שִׁירוֹ לִי שִׁיר
 חֲדָשׁ, כְּדִין אִיהוּ חֲדָשׁ, דְּהָא שִׁירְתָּא כְּהַאי לָא אֶתְמַר
 מִיּוֹמָא דְּאֶתְבְּרִי עֵלְמָא.

תּוֹסֵפֶת

רַבִּי יוֹסִי בֶן רַבִּי יְהוּדָה אָזִיל לְמִיחְמֵי לְרַבִּי חֲזִיָּא, אָמַר לִיהַ לִימָא מַר
 אִי שְׁמַע הָאִי פְּרֻשְׁתָּא הִיךְ אָמְרוּ מְאָרִי מִתְנִיתָא דְּפֻרְשׁוּנָה בְּעַנְיִנָּא
 דְּנִשְׁמַתָּא. אָמַר זַכָּאָה חוֹלְקִיהוֹן דְּצַדִּיקָא בְּעֵלְמָא דְּאֶתִי, דְּכַךְ הִיא
 אוֹרִייתָא בְּלַבְהוֹן כְּמַבּוּעָא רַבָּא דְּמִיָּא, דְּאָף עַל גַּב דְּמַסְתִּימִין לִיהַ,
 מִסְגִּיאוֹת מִיָּא פְּתַחֵי מַבּוּעִין דְּנִבְעִין לְכָל עֵיבֵר.

תָּא שְׁמַע רַבִּי יוֹסִי רְחִימָא אֶתְ, אֲנָא אִימָא לְךָ כְּהַאי פְּרֻשְׁתָּא, לְעוֹלָם אֵין
 גּוֹף הָאָדָם נִכְנַס בְּחֻשְׁבוֹן הַצְּדִיקִים עַל יַד דּוּמָה, עַד שֶׁתִּרְאֶה הַנְּשֻׁמָּה
 פְּנִקְס סִימְנָא שְׁנוֹתְנִין לָהּ הַכְּרוּבִים בְּגוֹן עֵדוֹן.

תּוֹסֵפֶת

אָמַר רַבִּי יוֹסִי אֲנֵי שְׂמַעְנָא זְהָא נִשְׁמַתָּא בְּתַר דְּעֵיילת תַּמָּן הִיא אֲזֵלַת לְסַלְקָא לְאַתְרָהּ לְעֵילָא וְלֹא לְמִיחַת לְתַתָּא, אֲבָל קוּדָם שְׁתַּעְלָה וְתַכְנִס נַעֲשִׂית אֲפִטְרוּפוּס הַגּוּף עַל יַד דּוּמָה וּמְרָאָה לוֹ שְׂרָאוּי הוּא לְקַבֵּל שְׂכָר אַרְבַּע מֵאוֹת עוֹלָמוֹת.

אָמַר רַבִּי חִיָּיא הָא רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, דְּהָא דּוּמָה יַדַּע קוּדָם מִשּׁוּם דְּמִכְרֻזֵי עֲלָה בְּגַנְתָּא דְּעָדוֹן. אֲבָל אֲנֵי כֶּף שְׂמַעְנָא, דִּי בְּעַדְנָא דִּיהִבִּין (לִיה פְּנִקְסָא חוּר עַל גּוּפָא לְאַעִּיל לִיה בְּתַתָּא דְּצַדִּיקָיָא עַל יְדוּי דְּדוּמָה. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב אִף אִם אַתָּה לוֹ שְׂמַעְנִי נְתַתִּי בְּסִף הַשְּׂדֵה קֹחַ מִמֶּנִּי. מַדּוּ בְּסִף הַשְּׂדֵה, דָּא כְּסוּפָא דְּעַלְמִין אַרְבַּע מֵאוֹת דִּיהִבִּין לִיה לְאַחְסָנָא.

רַב יוֹסֵף כַּד הָוָה שְׂמַע פְּרֻשְׁתָּא דָּא מִמְּאַרְיָהוֹן דְּמַתִּיבְתָּא, הָוָה אָמַר, מֵאַן דְּאִיהוּ עֲפָרָא מֵאִי קָא (רִיקְנָא) זְכִי לְהָאִי. מֵאַן יִזְכֶּה וּמֵאַן יָקוּם הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (תהלים כד) מִי יַעֲלֶה בְּהַר יְיָ וְגו'.

אָמַר רַבִּי אַבָּא תָּא חַזִּי מֵאִי דְּכַתִּיב וַיִּשְׁמַע אַבְרָהָם אֵל עֲפָרוֹן וַיִּשְׁקַל אַבְרָהָם לְעֲפָרוֹן אֶת הַכֶּסֶף, דָּא הוּא כְּסוּפָא רַבְתָּא דְּאִינוֹן עַלְמִין וְכְסוּפִין. אַרְבַּע מֵאוֹת שְׁקָל כֶּסֶף, אַרְבַּע מֵאוֹת עוֹלָמוֹת וְהֵנְאוֹת וְכְסוּפִין. עוֹבֵר לְסוּחַר. רַב נַחְמָן אָמַר שְׂיַעֲבוֹר כָּל שְׂעָרֵי שְׁמַיִם וַיְרוּשְׁלַיִם שֶׁל מַעֲלָה וְאִין מוֹחָה בִּידָה.

תָּא חַזִּי מַה פְּתִיב וְאַחֲרֵי כֵן קָבַר אַבְרָהָם אֶת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ, וְנִמְנָה עִם שָׂרָה הַצַּדִּיקִים בְּחִבּוּרְתָּם מִפְּתָקָא דְּמִמְנָא עַל יְדוּי דְּדוּמָה. אָמַר רַבִּי יִצְחָק הֲכִי גְמִירְנָא כָּל אִינוֹן דְּכַתִּיבִין בִּידוּי דְּדוּמָה וּמִמְנָן עַל יְדוּי יְקוּמוֹן לְזַמְנָא דְּזַמִּין לְאַחֲרָא דִּירֵי עֲפָרָא. וְוִי לְהוֹן לְרִשִׁיעֵיָא דְּלֹא כְּתִיבִין עַל יְדוּי בְּפְתָקָא, שְׂיַאֲבָדוּ בְּגִיהֵנָם לְעַלְמִין, וְעַל דָּא נְאָמַר (דניאל יב) וּבַעֲת הָהִיא יִמְלֹט עִמָּךְ כָּל הַנִּמְצָא כְּתוּב בְּסִפְרָא, (עד כָּאן תּוֹסֵפֶת)

אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶּן (דף קכד ע"א)
 פִּזִּי תָא חוּזִי, בִּיּוֹן שְׁהַנְּשַׁמָּה
 פּוֹנְעַת בָּהֶם (וּתְרוּחַ), לְאַחַר כֶּף
 פּוֹנְעַת לְאוֹתוֹ הַמְּלֶאֶךְ
 הַמְּמוֹנָה עֲלֵיהֶם דְּתַנֵּן מְלֶאֶךְ
 מְמוֹנָה עַל בְּתֵי קַבְרֵי וְדוּמָה
 שְׁמוֹ, וְהוּא מְכַרִּיז בִּינֵיהֶם
 בְּכָל יוֹם עַל הַצְּדִיקִים
 הַעֲתִידִים לִיכְנֹס בִּינֵיהֶם,
 וּמִיד פּוֹנְעַת בּוֹ כְּדִי לְשַׁבֵּן
 הַגּוֹף בְּהַשְׁקָט וּבְבִטְחָה
 וּבְמִנוּחָה וּבְהִנָּאָה, (עֲלָאָה)
 הֵדָא הוּא דְכְּתִיב וַיְדַבֵּר אֶל
 עֶפְרוֹן.

אָמַר רַבִּי יִיסָא זֶה הַמְּלֶאֶךְ
 הַנִּקְרָא דוּמָה, וְלָמָּה נִתְכַּנְּה
 שְׁמוֹ עֶפְרוֹן, עַל שֶׁהוּא
 מְמוֹנָה עַל שׁוֹכְנֵי עֶפְרָה.
 וְהוֹפְקֵדוּ בְּיָדוֹ כָּל פְּנֻקְסֵי
 הַצְּדִיקִים וְחִבּוּרוֹת הַחֲסִידִים
 הַשׁוֹכְנִים בְּעֶפְרָה, וְהוּא עֲתִיד
 לְהוֹצִיאֵם בְּחֵשְׁבוֹן.

וְתַאנָּא אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר,
 לְעֲתִיד לָבֵא בְּשִׁיפְקוֹד
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְהַחֲיוֹת

אָמַר רַבִּי חֲזִיא כְּתִיב, (קֹהֶלֶת)
 אֵין כָּל חֲדָשׁ תַּחַת
 הַשֶּׁמֶשׁ. וְהִכָּא שִׁירְתָּא דָּא
 אִיהִי חֲדָשׁ וְאִיהִי תַּחַת
 הַשֶּׁמֶשׁ, דְּהָא תַּחּוֹת שְׁמַשָּׁא
 לְהוּי. וּמַאי אִיהוּ דָּא
 סִיְהָרָא, וּכְדִין הוּי חֲדָשׁ תַּחַת
 הַשֶּׁמֶשׁ. מַאי טַעְמָא בְּגִין כִּי
 נִפְלְאוֹת עָשָׂה. וּמֵאן אֵינּוֹן
 נִפְלְאוֹת, הָאִי דְכְּתִיב
 הוֹשִׁיעָה לוֹ יְמִינוֹ וְזִרְעַ
 קְדָשׁוֹ. הוֹשִׁיעָה לוֹ. לְמֵאן (דף
 קכד ע"א) לְהֵהוּא דְרָגָא דְאָמַר
 שִׁירְתָּא דָּא, בְּגִין דְּבִהוּ
 אֶסְתַּמִּיד בִּימֵינָא
 וּבְשִׁמְאָלָא. הוֹשִׁיעָה לוֹ
 יְמִינוֹ, וְדַאי לְהֵהוּא דְרָגָא
 דְּהָאִי מְזֻמּוֹר, אִימְתִי בְּזֻמְנָא
 דִּיקוּמוֹן יְמֵי עֲלָמָא וַיִּתְעָרוֹן
 מֵעֶפְרָא, כְּדִין יְהֵא חֲדָשׁ מֵה
 דְּלֹא אֶתְעַבִּיד בְּהָאִי עֲלָמָא.

הַמֵּתִים, יִקְרָא לְמִלְאָךְ
הַמְּמוּנָה עַל הַקְּבֻרוֹת, וְדוֹמָה
שָׁמוּ, וַיִּתְּבַע מִמֶּנּוּ מַנִּיץ כָּל
הַמֵּתִים הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים
וְאוֹתָם גְּרִי הַצֶּדֶק וְשִׁנְהֲרָגוּ
עַל שָׁמוּ, וְהוּא מוֹצִיאָם
בְּחֶשְׁבוֹן כְּמוֹ שֶׁנִּטְלָם (שְׁמוֹת צז
ב) בְּחֶשְׁבוֹן, הֲדָא הוּא
דְּכִתִּיב (ישעיה מ) הַמוֹצִיא
בְּמִסְפֵּר צְבָאָם וְגו' אִישׁ לֹא
נִעְדָּר.

וְתֵאנָא אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל
בְּרַבִּי יַעֲקֹב, נִפְשׁוֹת
הַרְשָׁעִים נִתְּוֹנוֹת בְּיָדוֹ שֶׁל
מִלְאָךְ זֶה שֶׁשָׁמוּ דוֹמָה,
לְהַכְנִיסָם בְּגִיהֶנֶם וְלָדוֹן שָׁם,
וּכְיֵן שֶׁנִּמְסְרוֹת בְּיָדוֹ, שׁוֹב
אֵינָן חוֹזְרוֹת עַד שֶׁיִּכְבְּסוּ
לְגִיהֶנֶם, וְזֶה יֵרָאֵת דְּוֹד
שֶׁנִּתְיִירָא כְּשֶׁעָשָׂה אוֹתוֹ עוֹן
שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים צד) לוֹלִי יִי
עוֹרְתָה לִי בְּמַעַט שְׂכָנָה
דוֹמָה נִפְשֵׁי. אָמַר רַבִּי יִיסָא
הַנִּשְׁמָה פּוֹנְעַת לוֹ לְהַכְנִיס
אוֹתוֹ גּוֹף עִם שְׂאָר גּוֹפּוֹת

רַבִּי יוֹסִי אָמַר בְּזִמְנָא
דִּיעֲבִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא נּוֹקְמִין בְּעִלְמָא
בְּגִינֵיהּ דִּישְׂרָאֵל, כְּדִין
יִתְּאֲמַר שִׁירְתָּא, דְּהָא לְבַתֵּר
יִתְּעֲרוֹן מֵעַפְרָא מִתִּי עִלְמָא
וַיִּתְּחַדֵּשׁ עִלְמָא בְּקִיּוֹם שְׁלִים
דְּלָא לִיהוּי (בְּקִדְמִיתָא דְשְׁלִיט מוֹתָא
בְּעִלְמָא בְּגִין דְּחוּיָא) (נ"א פֶּרֶת וּמִיתָה בְּעִלְמָא
וַיִּתְּעֲבֵר חוּיָא מֵעִלְמָא דְגָרִים) גָּרִים
מוֹתָא בְּעִלְמָא לְכֻלָּא
וְאִסְתָּאב עִלְמָא וְאִתְחַשֵּׁי
אַנְפוּי.

תָּא חַיֵּי, כְּתִיב, (בראשית ג)
וְאִיבָה אֲשִׁית בֵּינֶךָ וּבֵין
הָאֲשֵׁה. מֵאִי וְאִיבָה כְּדְכִתִּיב
(איוב ט) חָלְפוּ עִם אֲנִיּוֹת אִבָּה.
דְּהָא כְּמָה אַרְבִּין שְׁטָאן גּוֹ
יִמָּא רַבָּא, וְאִית אַרְבִּין
וּסְפִינָן מִתְּפָרְשָׁן דָּא מִן דָּא.
וְאִינּוֹן אַרְבִּין דְּהָאִי נַחֲשׁ

הַצַּדִּיקִים בְּחֻשְׁבוֹנָם הִדָּא
הוּא דְכָתִיב וַיְדַבֵּר אֶל
עֶפְרוֹן וְגו'.

אָמַר רַבִּי תַנְחֹם הַמְּלָאָךְ
קוֹדֵם וְאוֹמֵר לוֹ. רֵאָה מַה
כָּתִיב לְמַעַלְהָ וְעֶפְרוֹן יוֹשֵׁב
בְּתוֹךְ בְּנֵי חֵת, שְׁחַתּוּ לְשִׁכּוֹן
בְּעֶפְרָה. וְהוּא מְקוּדָּים וְאוֹמֵר
לוֹ לְהַכְנִיִם אוֹתוֹ הַגּוֹפֵה
בְּחֻשְׁבוֹן הַצַּדִּיקִים, הִדָּא
הוּא דְכָתִיב וַיַּעַן עֶפְרוֹן
הַחֵתִי אֶת אַבְרָהָם בְּאֲזֵנֵי
בְּנֵי חֵת לְכָל בְּאֵי שַׁעַר עִירוֹ
לֵאמֹר. מֵאֵי לְכָל בְּאֵי שַׁעַר
עִירוֹ. רַב נַחֲמָן אָמַר אֵינּוֹן
דְּעָאֵלוּ בְּכַתֵּב חוֹשְׁבֵין
פְּנֻקְסִיָּה, דְּאָמַר רַב נַחֲמָן
וְהָכִי אַתְּגִזֵּר (על) חֻשְׁבוֹן, עַל
יְדוּי דְדוּמָה עָאֵלִין בְּכַתֵּי
קַבְרֵי וּבְחוֹשְׁבֵין פְּתֻקָּא זְמִין
לְאַפְקָא לֹון וְהוּא מְמוּנָה עַל
דִּיִּירֵי עֶפְרָא.

מַהוּ הַשָּׂדֶה נְתַתִּי לָךְ
וְהַמַּעֲרָה אֲשֶׁר בּוֹ. אָמַר רַבִּי
יוֹסִי הַפְּקֻדָּא דְשִׁלּוּהָ וּמְנוּחָהּ

שָׂאט בְּגוּוֹיֵיהּ אֶקְרוּן אַנְיּוֹת
אָבָה.

בֵּינָךְ וּבֵין הָאִשָּׁה. דָּא אִשָּׁה
יִרְאֵת יִי. וּבֵין זֶרְעֶךָ,
אֵלִין שָׂאָר עַמִּין עוֹבְדֵי
עֲבוּדַת פּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת. וּבֵין
זֶרְעָה, אֵלִין יִשְׂרָאֵל. הוּא
יְשׁוּפְךָ רֵאשׁ, דָּא קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא דְזְמִין לְבַעֲרָא לֵיהּ
מֵעֲלָמָא דְכָתִיב, (ישעיה סד)
בַּלַּע הַמּוֹת לְנֶצַח. וּכְתִיב,
(זכריה יג) וְאֵת רוּחַ הַטְּמֵאָה
אֲעֲבִיר מִן הָאָרֶץ.

רֵאשׁ, דָּא לְזַמְנָא דְאֵתִי
דִּיתְעָרוֹן מֵתִיא.
דְּהָא פְּדִין לָהּי עֲלָמָא
רֵאשׁ, דִּיתְקִיִים בְּרֵאשׁ
דְּאִיהוּ עֲלָמָא עֲלָהּ. וְאֵתָה
תְּשׁוּפְנוּ עֲקֵב. דָּא בְּהֵאִי
עֲלָמָא הַשְׁתָּא דְאִיהוּ עֲקֵב
וְלָאוּ אִיהוּ בְּקִיּוּמָא וְהָהוּא

רַבָּה. אָמַר רַבִּי שְׁלוֹם בַּר
 מְנוּיָמִי אֵין לָךְ כָּל צַדִּיק
 וְצַדִּיק מֵאוֹתָם הָעוֹסְקִים
 בַּתּוֹרָה שְׂאִין לוֹ מְאֵתִים
 עוֹלָמוֹת וְכַסּוּפִין בְּשָׁבִיל
 הַתּוֹרָה הִדָּא הוּא דְכְּתִיב,
 (שִׁיר הַשִּׁירִים ח) וּמְאֵתִים
 לְנוֹטְרִים אֶת פְּרִיּוֹ, וּמְאֵתִים
 עַל שְׁמוֹסְרִים עֲצָמָם בְּכָל יוֹם
 כְּאֵילוֹ נִהְרָגוּ עַל קְדוּשַׁת
 שְׁמוֹ, נִצְחוּ כְּהַאי פְּסוּקָא (נ"א
 וְכַךְ אָמְרוּ בְּהַאי פְּסוּקָא) דְכְּתִיב
 וְאֶהְבֵּת אֶת יְיָ וְגו' וְתֵאנָא
 כָּל הַמְּכַוֵּין לְבוֹ בְּהַאי
 פְּסוּקָא כְּדִי לְמַסּוֹר נַפְשׁוֹ עַל
 קְדוּשַׁת שְׁמוֹ מַעְלָה עָלָיו
 הַכְּתוּב כְּאֵילוֹ נִהְרָג בְּכָל יוֹם
 עָלָיו, הִדָּא הוּא דְכְּתִיב,
 (תְּהִלִּים מ"ד) כִּי עָלִיד הוֹרְגֵנוּ כָּל
 הַיּוֹם. אָמַר רַב נַחֲמָן כָּל
 הַמוֹסֵר נַפְשׁוֹ בְּהַאי פְּסוּקָא
 נוֹחַל אַרְבַּע מְאוֹת עוֹלָמוֹת
 לְעוֹלָם הַבָּא. אָמַר רַב יוֹסֵף
 וְהָא תַּנּוּן מְאֵתִים. אָמַר רַב
 נַחֲמָן מְאֵתִים עַל הַתּוֹרָה,

חַוִּיא נְשִׁידָ לְעֵלְמָא וְאַחֲשִׁידָ
 אַנְפוּי בְּרִיין.

תָּא חַוִּי, יוֹמִין דְּבַר נֶשֶׁ
 אֶתְבְּרִיאָו וְקִימוּ

בְּאֵינוֹן דְּרַגִּין עֲלָאִין, כִּיּוֹן
 דְּמַסִּימוּ לְאֶתְקִימָא בְּאֵינוֹן
 דְּרַגִּין דְּכְּתִיב, (תְּהִלִּים ז) יְמֵי
 שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שְׁבַעִים שָׁנָה
 וְגו', מְפָאן וְלִהְלָאָה לִית
 דְּרַגָּא לְאֶתְקִימָא. וּבְגִין כִּךְ
 וְרַהֲבִים עֲמַל וְאוֹן. וְאֵינוֹן
 כְּלָא הוּוּ.

אַבְל אֵינוֹן יוֹמִין דְּצַדִּיקָא
 (דף קכד ע"ב) הוּוּ וְאֶתְקִימוּ

כְּמָא דְאֶתְ אָמַר וַיְהִי חַיֵּי
 שָׂרָה. וְכֵן וְאֵלָה יְמֵי שְׁנֵי חַיֵּי
 אַבְרָהָם. וְאֵי תִימָא הָכִי נִמְי
 כְּתִיב בִּישְׁמַעְעָל דְכְּתִיב,
 (בְּרֵאשִׁית כ"ד) שְׁנֵי חַיֵּי יִשְׁמַעְעָל.

אַלָּא בַת־שׁוֹבָה אֶהְדַּר, וְעַל
 דָּא קָרִי (בִּילּוּמוֹי) וַיְהִי:

וַתָּמֶת שָׂרָה בְּקִרְיַת אֲרָבַע.
רַבִּי אָבָא אָמַר

(עד כאן מדרש הנעלם)

בְּגוּוֹנָא דָּא לָא הוּוּ בְּכָל נָשִׁי
עַלְמָא דִּהָא אֲתָמַר חוּשְׁבֵּן
בְּעַלְמָא וְהָהוּא אֲתַר דְּאֲתַקְבַּרַת בֵּיהּ. אֵלָא לְאַחֲזָאָה דִּלָּא
הָוָה פְּשָׁרָה בְּכָל נָשִׁי עַלְמָא.

ואברהם זקן בא בימים וגו'.
מתניתין. אמר רבי אלעזר
על כל פנים כך הוא דהאי
מתניתין שפיר, דאתעביד
נשמתא ההוא דכתיב ביה
(יחזקאל א) וְהִנֵּה אוֹפֵן אַחַד
בְּאַרְצָא אֶעֱלֵה חַיִּוֹת לְאַרְבַּעַת
פְּנֵיו. בדאמור בההיא
מתניתא קמייחא.

אמר ליה רבי אבא לימא לן
מר מההיא מתניתין אמר
ליה הכי אתפרש בתלת
עשר מכילין דררחמי
בפרשתא דיליה, אבל הכא
אית לן למימר. פתח ואמר
(שיר השירים ו) אחת היא יונתי
תמתי אחת היא לאמה וגו'.
אמר רבי אלעזר מאי היא

וְאִי תִימָא הָא מְרִים דְּכֶתִיב
(במדבר כ) וַתָּמֶת שָׂם מְרִים

וַתִּקְבַּר שָׂם. בְּגִין לְאַחֲזָאָה
סִרְחָנָא דִּישְׂרָאֵל קָא אֲתָא,
דִּהָא מִיֵּיא לָא אוֹזְלֵי לְהוּ
בִישְׂרָאֵל אֵלָא בְּזִכּוּתָא
דְּמְרִים. אֲבָל לָא אֲתָמַר
בְּמִיתָתָהּ כְּמָה דְּאֲתָמַר
בְּשָׂרָה.

רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח (קהלת י)
אֲשֵׁרֶיךָ אֶרֶץ שְׂמֶלְכֶךָ
בֶּן חוּרִין וְשֵׁרֶיךָ בָּעֵת יֹאכְלוּ.
הָאִי קָרָא (צה ב) אוֹקְמוּהָ
חֲבֵרֵיֵיא, אֲבָל אֵית לָן
לְאַסְתַּכְּלָא בֵּיהּ, דְּזַכָּאִין

דְּאֵנָן קְרִינָן הֶכָּא בְּשִׁיר
הַשִּׁירִים לִישָׁנָא דְּנוֹקְבָתָא,
וְהָתָם בְּאוֹרֵייתָא לִישָׁנָא
דְּדְכוּרָא.

אֵלָא אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר הֶכָּא
בְּתוֹרָה נִקְרָא בְּלִשׁוֹן זָכָר
אֶצֶל הַגּוֹף מִפְּנֵי שֶׁהַגּוֹף אֶצֶל
הַנְּשֻׁמָּה כְּאִשָּׁה אֶצֶל הַזָּכָר,
וְהַנְּשֻׁמָּה לְגַבֵּי מַעְלָה,
כַּנְּקֵבָה בְּפָנֵי הַזָּכָר וְכָל אֶחָד
מִמַּעְלָתוֹ יוֹרֵשׁ.

תַּנּוּן הָתָם בְּאַרְבַּעַה פְּעָמִים
(נ"א בְּשָׁנָה) בְּשָׁעָה בְּכָל יוֹם,
עַדֵּן מְנַטֵּף עַל הַגֶּזֶן, וַיּוֹצֵא
מֵאוֹתָם הַטְּפּוֹת נִהַר גָּדוֹל
הַמֵּתְחַלֵּק לְאַרְבַּעַה רְאשִׁים,
וּשְׁמֹנֶה וְאַרְבַּעִים טְפּוֹת
מְנַטֵּף בְּכָל יוֹם וּמִשָּׁם
שׁוֹבְעִים אֵילָנֵי הַגֶּזֶן הַדָּא הוּא
דְּכַתִּיב, (תהלים קד) יִשְׁבְּעוּ עֵצֵי
יִי. רַבִּי תַנְחוּם אָמַר מִהֶכָּא
(תהלים קו) מִשְׁקָה הָרִים
מִמַּעְלִיּוֹתָיו, אֵיזוֹ הִיא עֲלֵיהָ
זֶהוּ עַדְוָן. וְעַדְוָן בְּאִיזָה מְקוֹם

אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ
הוּא יְהֵב לֹון אוֹרֵייתָא
לְמַנְדַּע כָּל אוֹרְחִין סְתִימִין
וְלֹאֲתַגְלִיִּיא לֹון רִזִּין עֲלֵאִין
וְהָא אֲתַמַּר.

אֲשֶׁרִיךְ אֶרֶץ, דָּא אֶרֶץ
הַחַיִּים, בְּגִין
דְּמִלְכָּא דִּילָהּ אֲזַמִּין לָהּ כָּל
בְּרַכָּאן דְּאֲתַבְּרַכָּא מֵאַבְתָּן
עֲלֵאִין, רִזָּא דְּוַא"ו דְּאִיְהוּ
קִיִּימָא לְאַרְקָא עֲלֵהּ בְּרַכָּאן
תְּדִיר, וְאִיְהוּ בֶּן חוֹרִין בֶּן
יּוֹבְלָא דְּאֶפִּיק עַבְדִּין לְחִירוֹ,
בְּרָא דְּעֵלְמָא עֲלֵאָה דְּאֶפִּיק
תְּדִיר כָּל חַיִּין וְכָל נְהִירוֹ וְכָל
מִשָּׁח רְבוּת, וְכָלֵא אָעִיד (נ"א
אֲנָגִיד) הֵאִי בְּרָא בּוֹכְרָא לְהֵאִי
אֶרֶץ כְּמָא דָּאֲתָ אָמַר (שמות ד)
בְּנֵי בְּכָרֵי יִשְׂרָאֵל, וּבְגִין כֶּף
אֲשֶׁרִיךְ אֶרֶץ.

הוא. רַבִּי יְהוּדָה אָמַר
לְמַעַלְהָ מְעַרְבוֹת הוּא. רַבִּי
יוֹסִי אָמַר בְּעַרְבוֹת הוּא,
דְּהָא תַנּוּן שָׁם גְּנֹזֵי חַיִּים
טוֹבִים, בְּרָכָה וְשָׁלוֹם
וְנִשְׁמַתָּן שֶׁל צִדִּיקִים וְהַגְנוּז
הָעֲלִיּוֹן הוּא עֵדוֹן, לְמַטָּה
מְכוּוֹן כְּנַגְדוֹ גַּן בְּאַרְצָא וְנוֹטֵל
מִמֶּנּוּ שְׁפַע בְּכָל יוֹם.

אָמַר רַבִּי אֶפְהוֹ שְׁמֵנָה
וְאַרְבָּעִים נְבִיאִים עָמְדוּ לָהֶם
לְיִשְׂרָאֵל וְכָל אֶחָד נָטַל
בְּחֶלְקוֹ תְּמֻצִית טָפָה אַחַת
מֵאוֹתָם טָפוֹת שֶׁל עֵדוֹן שְׁהֵם
שְׁמֵנָה וְאַרְבָּעִים טָפוֹת. וְמָה
אִם כָּל נְבִיאֵי שְׁנַטְל טָפָה
אַחַת מֵהֶן הִיָּתָה מְעַלְתוֹ
בְּרוּחַ הַקּוֹדֵשׁ עַל כָּל הַשָּׂאָר.
אָדָם הָרֵאשׁוֹן שְׁהִיָּה מְקַבֵּל
מִשְׁמֵנָה וְאַרְבָּעִים לֹא כָּל
שָׁבוּ, מִכָּאֵן אַתָּה לְמַד כְּמָה
הִיָּתָה חֲכָמְתוֹ.

רַבִּי בָּא אָמַר רַב כְּהֵנָּא וְכִי
מֵאִין הָיָה לָהֶם לְנְבִיאִים
מֵאוֹתָם הַטָּפוֹת, אֵלָּא הָכִי

וְמָה דְּאִתְמַר אִי לָךְ אֶרֶץ
שְׁמֵלְכָךְ נַעַר כְּמָה
דְּאוּקְמוּיָהּ, דְּהָאִי אֶרֶץ תַּתָּא
וְעֵלְמָא תַּתָּא לָא יִנְקָא
אֵלָּא מִגּוֹ שְׁלִטְנוֹתָא (דְּעֵילָא)
דְּעַרְלָה. וְכֵלָּא מַהֵהוּא מְלַכָּא
דְּאֶקְרִי נַעַר כְּמָה דְּאוּקְמוּיָהּ.
וְוִי לְאַרְעָא דְּאַצְטְרִיךְ
לְיִנְקָא הָכִי.

תָּא חַיֵּי, הָאִי נַעַר (דף קכח ע"א)
לִית לִיָּה מְגַרְמִיָּה כְּלוּם
בַּר כַּד נָטִיל בְּרַכָּאן לְזַמְנִין
יְדִיעֵן, וְכָל זַמְנִין דְּאִתְמַנְעוּ
מִיָּיָה וְאַתְפָּגִים סִיְהֵרָא
וְאַתְחַשְׁךְ וּבְרַכָּאן אִתְמַנְעוּ
מִיָּיָה, וְוִי לְעֵלְמָא דְּאַצְטְרִיךְ
לְיִנְקָא בְּהֵיָא שְׁעֵתָא. וְעוֹד
בְּכְמָה דִּינִין אִתְדָן הָאִי
עֵלְמָא עַד לָא יִנְקָא מִיָּיָה,
דְּכוּלָּא בְּדִינָא אִתְקִיִּים
וְאַתְעַבַּד וְאוּקְמוּיָהּ (הָכִי).

תֵּנֶן, בְּכֹל טָפָה וְטָפָה
הַיּוֹצֵאת מֵעֵדֶן רוּחַ חֲכָמָה
יוֹצֵא עִמּוֹ, וְעַל כֵּן אֶתְנַזֵּר
בְּמַתְנִיתִין, אֵיךְ מֵיָא מְגַדְלֵן
חֲפִימִין, וְאֵיךְ מֵיָא מְגַדְלֵן
טַפְשִׁין, וְאֵינּוֹן מֵיָא דְמְגַדְלֵן
חֲפִימִין אֵינּוֹן מֵיָא הוּוּ מְטַפִּין
דְּעֵדֶן.

דְּאָמַר רַבִּי יוֹסִי, מֵיָא דְבִיָּה
טַפִּין יְתִבִּין (נ"א יתירין) מְכַל
אֵינּוֹן אַרְבַּע נְהַרֵי קַדְמָאָה
הוּא דְכְּתִיב, (בראשית ב) שֵׁם
הָאֶחָד פִּישׁוֹן. מֵיָא שֵׁם
הָאֶחָד פִּישׁוֹן. הַמְּיוֹחֵד
מְכֻלָּם פִּישׁוֹן וְהוּא הַנּוֹפֵל
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, וְלִפְיֶכֶד
הֵיכָה חֲכָמָת (לְיִשְׂרָאֵל) מִצְרַיִם
יֹתֵר מְכַל הָעוֹלָם.

וּמִשְׁנַנְזָרָה גְזָרָה שְׂאֲבָדָה
חֲכָמָת מִצְרַיִם, נְטִיל קוֹדֶשָׁא
בְּרִידָה הוּא אוֹתָם טַפִּין וְזָרֵק
לוֹן בְּהֵוּא גְנָא, בְּהֵוּא
נְהָרָא דְגְנָתָא דְעֵדֶן דְכְּתִיב,
(בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מֵעֵדֶן
לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֵּן. וְזֵה הֵיכָה

תָּא חַיֵּי, וְתָמַת שָׂרָה
בְּקֶרֶת אַרְבַּע. רָזָא
אֵיכּוֹ, בְּגִין דְלֹא הָוָה מִיתָתָהּ
עַל יְדָא דְהָהוּא נַחֲשׁ
עֲקִימָאָה, וְלֹא שְׁלֵט בָּהּ
כְּשָׂאָר בְּנֵי עֲלָמָא דְאֵיכּוֹ
שְׁלֵיט בְּהוּ. וְעַל יְדֵיהּ מִתּוּ
בְּנֵי עֲלָמָא מִיּוֹמָא דְגָרִים
לוֹן אָדָם בַּר מִשְׁ"ה וְאַהֲרָ"ן
וּמְרִי"ם דְכְּתִיב בְּהוּ עַל פִּי
י". וּבְגִין יְקָרָא דְשְׁכִינָתָא
לֹא כְּתִיב בְּמְרִים עַל פִּי י".
אַבְל בְּשָׂרָה כְּתִיב בְּקֶרֶת
אַרְבַּע, רָזָא דְקֶרֶת
אַרְבַּע בְּרָזָא עֲלָאָה, וְלֹא עַל
יְדָא אַחָרָא. בְּקֶרֶת אַרְבַּע,
וְלֹא בְּנַחֲשׁ. בְּקֶרֶת אַרְבַּע
הֵיא חֲבָרוֹן, דְאֶתְחַבֵּר דְּוֹד
מְלָכָא בְּאַבְהָן, וְעַל דָּא לֹא
הָוָה מִיתָתָהּ בִּידָא אַחָרָא
אַלֹּא בְּקֶרֶת אַרְבַּע.

מוֹלִיד אַרְבַּעַה אַחֲרֵים
וְהָאֶחָד הַמְּיוֹחָד הַנוֹלָד מִמֶּנּוּ
פִּישׁוֹן הָיָה. מִשְׁנַטְלוּ אֵלָיו
הַטְּפוֹת שְׂלֵא יֵצְאוּ מִהַגֵּן
אֲבָדָה הַחֲכֵמָה מִמְצָרִים.

וּמֵאוֹתוֹ הָרוּחַ שֶׁהָיָה יוֹצֵא
מֵעֵדֶן, הַמְצוּי (נ"ל ימצו) כָּל
נְבִיא וְנְבִיא, וְהֵינּוּ דְכֹתִיב
מִתְהַלֵּךְ בְּגֵן לְרוּחַ הַיּוֹם.
וְנִגְנוּ זֶה בְּגֵן עֵדֶן לְעֵתִיד
לְבוֹא, וְזֶה הוּא הַנֶּהָר שֶׁרָאָה
יְחֻזְקָאֵל בְּנְבוּאָתוֹ. וְעַל כֵּן
אָמַר הַכְּתוּב (ישעיה יא) כִּי
מְלָאָה הָאָרֶץ דְּעָה אֶת יְיָ
וְגו'. שְׂאוֹתֶם מִיָּם תְּמִיד
מִגְדָּלִים הַיְדִיעָה בְּעוֹלָם.

תִּגְנוּ רַבְּנָן כָּל גִּשְׁמָתָן שֶׁל
צְדִיקִים לְמַעְלָה בְּעֵדֶן הֵן.
וְמָה מִכָּה שִׁיּוּרָד מֵעֵדֶן יִשְׁגָּא
הַחֲכֵמָה בְּעוֹלָם, לְעוֹמְדִים בּוֹ
וְנִהְיִין מִהִנְאוֹתָיו וְכִסּוּפָיו,
עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק בֵּינּוֹן
שֶׁהַנְּשֻׁמָּה זוֹכָה לִיכְנָס
בְּשַׁעְרֵי יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה.
מִיכָא"ל הַשֵּׁר הַגָּדוֹל הוֹלֵךְ
עִמָּה וּמְקָדִים לָהּ שָׁלוֹם.

תָּא חַיֵּי, כִּד יוֹמִין דְּבַר נֶשׁ
אֲתַקֵּימוּ בְּדַרְגִּין
עַלְאִין, אֲתַקֵּים בַּר נֶשׁ
בְּעַלְמָא. בֵּינּוֹן דְּלֵא אֲתַקֵּים
בְּדַרְגִּין עַלְאִין, נְפָקִי וְנַחְתִּי
לְתַתָּא עַד דְּקָרִיבוּ לְהֵאִי
דְּרָגָא דְּמוֹתָא שְׂרִיא בֵּיהּ,
וְכַדִּין נְטִיל רִשׁוֹ לְאַפִּיק
נִשְׁמַתָּא וְטָאֵס עַלְמָא בְּזַמְנָא
חָדָא וְנְטִיל נִשְׁמַתָּא וְסָאִיב
לֵיהּ לְגוּפָא וְאַשְׁתָּאֵר
מִסָּאֲבָא. זַכָּאִין אֵינּוֹן
צְדִיקָא דְּלֵא אֲסַתָּאבוּ וְלֵא
אַשְׁתָּאֵר בְּהוּ מִסָּאֲבוּתָא.

וְתָא חַיֵּי בְּאַמְצָעוֹת
דְּרַקִּיעָא אֲתַקְטַר חַד
אוֹרְחָא קְסִטְרִירָא וְאִיהוּ
חַוְיָא דְּרַקִּיעָא דְּכָל כְּכַבִּין
דְּקִיקִין כְּלָהוּ קְטִירִין בֵּיהּ
וְקִימִי בֵּיהּ תְּלִי תְּלִין,
וְאֵינּוֹן מִמֶּנּוּ בְּסִתִּירוֹ (ס"א)
בְּסִתִּירוֹ) עוֹבְדֵי בְּנֵי עַלְמָא.

מִלְאֲכֵי הַשָּׂרֵת תִּמְהִים בּוֹ
 וְשׂוֹאֲלִים עָלֶיָּהּ (שיר השירים ג)
 מִי זֹאת עוֹלָה מִן הַמִּדְבָּר. מִי
 זֹאת עוֹלָה בֵּין הָעֲלִיּוֹנִים
 מִהַגּוֹף הַחָרֵב שְׂדוּמָה לְהֵבֵל
 דְּכַתִּיב, (תהלים קמד) אָדָם
 לְהֵבֵל דָּמָה. הוּא מְשִׁיב
 וְאוֹמֵר (שיר השירים ו) אַחַת הִיא
 יוֹנְתֵי תַמְתֵּי, אַחַת הִיא
 מְיוֹחֶדֶת הִיא. אַחַת הִיא
 לְאִמָּה, לְאִמָּה זֶה הִיא כִּסֵּא
 הַכְּבוֹד שֶׁהִיא אִם לְנִשְׁמָה
 וְיוֹלְדֵת לָהּ שְׁנַגְזָרָה מִמֶּנָּה.
 רְאוּהָ בְּנוֹת וַיֵּאשְׁרוּהָ. אֵלּוּ
 שְׂאֵר הַנְּשֻׁמוֹת שֶׁהֵן בְּמַעְלָתָן
 לְמַעְלָה וְהֵם הַנְּקָרָאוֹת בְּנוֹת
 יְרוּשָׁלַיִם. אָמַר רַבִּי יוֹסִי הֵא
 חֲזַרְנָא עַל מַה דְּאִמְרֵן אֵלּוּ
 נְקָרָאוֹת בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם,
 וְהֶאֱחָרוֹת נְקָרָאוֹת בְּנוֹת
 לוֹט. רְאוּהָ בְּנוֹת וַיֵּאשְׁרוּהָ.
 שְׂאֵר הַנְּשֻׁמוֹת מְשֻׁבָּחוֹת לָהּ,
 וְאוֹמְרוֹת שְׁלוֹם בּוֹאֵךְ.
 מְלָכוֹת וּפְלֻגָּשִׁים, מְלָכוֹת
 אֵלּוּ הָאֲבוֹת שֶׁהֵם מְלָכוֹת.

כְּגוֹוֹנָא דָּא כְּמָה חֲבִילֵי
 טְהִירִין נְפִיקֵי
 לְעֵלְמָא מֵהֵא חוּיָא עֲלָאָה
 קְדַמָּאָה דְּאֵתְפֵתָא בֵּיהּ אָדָם,
 וְכִלְהוּ מִמֶּנּוּ בְּסִתִּירוּ עוֹבְדֵי
 (דף קכה ע"ב) עֲלְמָא, וּבְגִין כֶּף
 אֲתִי בַר נֶשׁ לְאֵתְדִכְפָּאָה,
 מְסִייעִין לִיהּ מְלַעֲיֵלָא,
 וְסִינְעָא דְּמֵאֲרִיהּ סִחָרָא לִיהּ
 וְאֵסְתַּמַּר וְאִקְרִי קְדוּשׁ.
 אֲתִי בַר נֶשׁ לְאֵסְתַּאֲבָא,
 כְּמָה חֲבִילִין טְהִירִין
 אֲזַדְמִנּוּ לִיהּ. וְכִלְהוּ (סִחָרָו)
 שְׂרִיין בֵּיהּ וּמְסִחָרִין לִיהּ
 וּמְסַאֲבִין לִיהּ וְאִקְרִי טָמָא,
 וְכִלְהוּ אֲזִלִּי וּמְכַרְזִי קַמִּי,
 טָמָא טָמָא כְּמָה דְּאֵתְ אִמַּר,
 (ויקרא יג) וְטָמָא טָמָא יִקְרָא.
 וְכִלְהוּ קְטִירִין בְּהֵהוּא חִיּוּיָא
 קְדַמָּאָה וְסִתִּירִין בְּכִמָּה
 עוֹבְדֵי עֲלְמָא.

וּפְלֻגָּשִׁים, הֵן גִּירֵי הַצֶּדֶק.
 כּוֹלֵם מִשְׁבָּחוֹת וּמִקְלָסוֹת
 אוֹתָהּ עַד שֶׁנִּכְנְסַת לְמַעְלָה,
 וְאִזִּי הַנְּשָׂמָה בְּמַעְלָתָהּ
 וּמִתְקַיֵּימָא אַרְיכוֹת הַיָּמִים
 הַדָּא הוּא דְכְּתִיב וְאַבְרָהָם
 זָקֵן בָּא בַּיָּמִים. נִכְנָס
 בְּאַרְיכוֹת הַיָּמִים לְעוֹלָם
 הַבָּא.

רַבִּי אָבָא סָבָא קָם עַל רַגְלוֹי
 וְאָמַר, מְנוּחָה וְשָׁלוֹם גְּרָמִין
 יְהֵא לָךְ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן
 יוֹחָאי דְהַזְוֵרַת עֵטְרָה
 לְיוֹשְׁנָהּ. דְתַנִּינָן בְּמִתְנִיתָא
 קְדָמָא דְכִיּוֹן שְׁהַנְּשָׂמָה
 הִיא בְּתַשְׁלוּמָה בְּאַתְרַּ
 עֵלְאָה (לְזַמְנָא בְּתָרָא עֲאֻלִּין) לָא
 תְּבֵאת לְגוֹפָא, אָלָא
 אֲתַבְרִיאַן מְנָה נִשְׁמֵי אֲהַרְנִין
 דְנִפְקֵי מְנָה וְאִיהִי אֲשַׁתְּאַרְת
 בְּקִיּוּמָא, עַד דְאַתָּא רַבִּי
 שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי וְדַרְשׁ וּמָה
 אִם בְּעוֹלָם הַזֶּה שְׁהוּא הֶבֶל
 וְהַגּוֹף שְׁהוּא טְפָה סְרוּחָה
 נִכְנְסַת בּוֹ אוֹתָהּ הַנְּשָׂמָה.

רַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ
 אֲזִלִּי מִטְּבָרְיָא לְלוּד.
 אָמַר רַבִּי יִצְחָק תְּוֹוְהֵנָּא עַל
 הַהוּא רָשָׁע דְבַלְעָם דְכָל
 עוֹבְדוֹי דְהַהוּא רָשָׁע הוּוּ
 מִסְטָרָא דְמִסְאָבָא. וְהָכָא
 אוֹלִיפְנָא רְזָא חָדָא, דְכָל
 זַיְנֵי נְחֻשְׂיָא דְעֵלְמָא פְּלָהוֹן
 מִתְקַטְרָן וְנִפְקִין מִהַהוּא נְחֻשׁ
 קְדָמוּנֵי דְאִיהוּ רוּחַ מִסְאָבָא
 מְזוּהָמָא, וּבְגִין כֶּךָ כָּל
 חֲרָשִׁין דְעֵלְמָא אֶקְרוּן עַל
 שְׁמָא דָּא נְחֻשִׁים (וְעַקְרָבִים)
 וְכִלְהוּ מִהַאי סְטָרָא נִפְקֵי.
 וּמֵאֵן דְאַתְמַשְׁךְ בְּהַאי, הָא
 אֲסַתָּאב.

וְלָא עוּד אָלָא דְבַעֵי
 לְאֲסַתָּאבָא בְּגִין
 לְאֲמַשְׁכָּא עֲלֵיהּ הַהוּא סְטָרָא
 דְרוּחַ מִסְאָבָא. דְהָא תַנִּינָן
 כְּגוּוּנָא דְאַתְעַר בַּר נֶשׁ הָכִי

לְעֵתִיד לָבֵא שְׂיִצְרְפוּ בּוֹלָם
וַיְהִי הַגּוֹף מוּבָחַר בְּקִיּוּם
וְתִשְׁלוּם יוֹתֵר, אִינוּ דִין
לְהַכְנִס אוֹתָהּ הַנְּשָׁמָה בּוֹ
בְּכֹל הַתְּשׁוּלוּמִין וְהַעֲלוּיִין
שָׁבָה.

אָמַר רַבִּי אַחָא אוֹתָהּ
הַנְּשָׁמָה (בוּ בְּכֹל הַתְּשׁוּלוּמִין וְהַעֲלוּיִין
שָׁבָה) מִמָּשׁ וְאוֹתוֹ הַגּוֹף מִמָּשׁ
עֵתִיד הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְהַעֲמִידֵן בְּקִיּוּמָן לְעֵתִיד
לָבֵא, אֲבָל שְׁנֵיהֶם יֵהִיוּ
שְׁלֵמִים בְּתִשְׁלוּם הַדַּעַת
לְהַשִּׁיג מַה שְּׁלֵא הַשִּׁיגוּ
בַּעוֹלָם הַזֶּה:

וְאֲבָרְהָם זְקוּן בָּא בַּיָּמִים וְגו'.
רַבִּי בּוֹ אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן
(בְּאוֹתָם הַיָּמִים) בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם
שֶׁהוּא יָמִים, וְלֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה
שֶׁהוּא לֵילָה. אָמַר רַבִּי יַעֲקֹב
בְּאוֹתָם הָעוֹלָמוֹת שֶׁהֵם יָמִים
בְּאוֹתָם הַהֵנָּאוֹת וְהַכְּסוּפִין
שֶׁהוּא נֹחַל: וַיִּי בִּרְךְ אֶת
אֲבָרְהָם בְּכֹל. בְּאוֹתוֹ
הַמְּשָׁרָה (נ"א הַמְּעָשֶׁר) שְׁנַתָּן לוֹ

נָמִי אֲמַשִּׁיךְ עֲלֵיהָ מְלַעֲיָלָא,
אִי אִיהוּ אַתְעַר בְּסִטְרָא
דְּקְדוּשָׁה אֲמַשִּׁיךְ עֲלֵיהָ
קְדוּשָׁה מְלַעֲיָלָא וְאַתְקַדְשׁ.
וְאִי אִיהוּ אַתְעַר בְּסִטְרָא
דְּמִסְתָּאבָא הָכִי אֲמַשִּׁיךְ עֲלֵיהָ
רוּחַ מִסְתָּאבָא וְאַסְתָּאב. דְּהָא
אַתְמַר עַל מַה דְּתַנִּינָן אֶתִּי
בַר נָשׁ לְאַסְתָּאבָא מִסְתָּאבִין
לֵיה.

בְּגִין כֶּךָ הֵהוּא רְשַׁע
דְּבַלְעָם, בְּגִין
לְאַמְשַׁכָּא עֲלֵיהָ רוּחַ מִסְתָּאבָא
מֵהֵהוּא נַחֲשׁ עֲלָאָה, הָוָה
אַסְתָּאב בְּכֹל לֵילֵיָא
בְּאַתְנִיָּה, וְהָוָה עֶבֶד עֲמָה
עוֹבְדֵי אִישׁוֹת בְּגִין
לְאַסְתָּאבָא וְלְאַמְשַׁכָּא עֲלֵיהָ
רוּחַ מִסְתָּאבָא, וְכַדִּין עֶבֶד
חֲרָשׁוּי וְעוֹבְדוּי.
וְשִׁירוֹתָא דְּעוֹבְדוּי הָוִי

הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִשְׁמוֹ,
שֶׁהִיא אוֹת ה"א, שָׁבוּ נִבְרָא
הָעוֹלָם.

וּתְנִינָא אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן
מִטְטְרוֹן שַׁר הַפְּנִיִּים שֶׁהוּא
נֶעַר עֶבֶד מֵרַבּוֹ הָאָדוֹן
הַמוֹשֵׁל עָלָיו, מְמוֹנָה עַל
הַנְּשֻׁמָּה בְּכָל יוֹם לְהַסְפִּיק
לָהּ מֵאוֹתוֹ הָאוֹר שֶׁנֶּעְצְמוֹת,
וְהוּא עֵתִיד לְמִיסַב חוֹשְׁבֵן
פְּתֻקָּא בְּבֵתֵי קַבְרֵי מִן דְּוִמָּה
וְלֹאֲחֻזָּאָה לִיה קַמֵּי מְאָרִיָּה,
וְהוּא זְמִין לְמַעְבַּד חֲמִיר
הֵהוּא גֵרְמָא תַּחֲוֹת אַרְעָא
לְתַקְנָא לְגוֹפֵיָּיא וּלְקִיּוּמָא
לוֹן בְּשִׁלְיֻמוֹתָא דְּגוֹפָא בְּלֹא
נִשְׁמָתָא (בְּזַמְנָא) דְּקוֹדֶשָׁא
בְּרִידָא הוּא יִשְׁדַּר לָהּ
לְאַתְרָהּ.

אָמַר רַבִּי יֵצְחָק בְּאוֹתָהּ
שָׁעָה מָה בְּתִיב, וַיֹּאמֶר
אֲבָרְהָם אֵל עֲבָדוֹ זֶקֶן בֵּיתוֹ
הַמוֹשֵׁל וְגו'. מֵהוּ אֵל עֲבָדוֹ,
אִי בְּחֻכְמָתָא דָּא נִסְתַּבֵּל
מֵהוּ אֵל עֲבָדוֹ. אָמַר רַבִּי

נָטִיל נְחָשׁ מֵאִינוֹן חֲוִיִּין
וְקָטִיר לִיה קַמֵּיהּ וּבִזְעַ
(דף קכז) רִישִׁיָּה וְאַפִּיק לִישְׁנִיָּה
וְנָטִיל עֲשָׁבִין יְדִיעֵן וְאוֹקִיד
כֻּלָּא וְעֵבִיד מִנֵּיהּ קְטָרְתָא
חֲדָא, לְבַתֵּר נָטִיל רִישָׁא
דֶּה־הוּא חֲוִיָּא וּבִזְעַ לִיה
לְאַרְבַּע סְטָרִין וְעֵבִיד מִנֵּיהּ
קְטָרְתָא אַחֲרָא.

וְעֵבִיד עֲגוּלָא חַד, וְהוּהוּ
אָמַר מַלְיִן וְעֵבִיד
עוֹבְדִין אַחֲרָנִין, עַד
דְּאַמְשִׁיךְ עֲלֵיהּ רוּחִין
מִסְּאֲבִין, וְאוֹדִיעִין לִיה מַה
דְּאַצְטְרִיךְ, וְעֵבִיד בְּהוּ
עוֹבְדוֹי כְּפּוּם מַה דְּאִינוֹן
יְדַעֵי מִסְטָרָא דֶּה־הוּא חֲוִיָּא
דְּרַקִּיעָא. מִתְּמָן אֲתַמְשִׁךְ
בְּעוֹבְדוֹי וְחַרְשׁוֹי עַד
דְּאַמְשִׁיךְ עֲלֵיהּ רוּחַ מֵהֵהוּא
נְחָשׁ קַדְמָתָא.

נְהוֹרָאֵי לֹא נִסְתַּכְּל אֱלֹא
בְּמָה שְׂאֵמֵר עֲבֹדוֹ, עֲבֹדוֹ שֶׁל
מְקוֹם. (זָקֵן בֵּיתוֹ) הַקְּרוֹב
לְעֲבוּדָתוֹ, וּמֵאַן אִיהוּ, זֶה
מִטְטֵרוֹן כְּדָקְאֵמְרוֹן, דְּאִיהוּ
עֲתִיד לְיַפּוֹת לְגוֹף בְּבִתִּי
קַבְרִי.

הַדָּא הוּא דְכְּתִיב וַיֹּאמֶר
אֲבֵרָהֶם אֵל עֲבֹדוֹ, זֶה
מִטְטֵרוֹן עֲבֹדוֹ שֶׁל מְקוֹם.
(קַפֵּא א זָקֵן בֵּיתוֹ, שְׂהוּא תַחֲלַת בְּרִיּוֹתֵי
שֶׁל מְקוֹם. הַמּוֹשֵׁל בְּכָל אֲשֶׁר לוֹ, שְׁנַתֵּן לוֹ
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְמַשְׁלָה עַל כָּל
עֲבָאוֹתָיו.)

וְתֵאנָא אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן
אָמַר רַבִּי יוֹסִי אָמַר רַב, כָּל
עֲבָאוֹתָיו שֶׁל אוֹתוֹ עֲבַד
נוֹמְלִים אוֹר וְנִהְיִין מְזִיו
הַנְּשֻׁמָּה, דְּתֵאנָא אוֹר
הַנְּשֻׁמָּה לְעוֹלָם הַבָּא גְּדוּל
מְאוּר הַכֶּסֶּא. וְהָא מְהַכְּסֵא
נְטִלָה הַנְּשֻׁמָּה. אֱלֹא זֶה לְפִי
הָרְאוּי לוֹ וְזֶה לְפִי הָרְאוּי לוֹ.
רַב נִחְמָן אָמַר גְּדוּל מְאוּר
הַכֶּסֶּא מִמֶּשׁ דְּכְּתִיב, (יחזקאל
א) דְּמוֹת כְּמַרְאֵה אָדָם עָלָיו

וּמֵהֲכָא הוּהוּ יַדַּע יְדִיעָן
וְחַרְשִׁין וְקוֹסְמִין.
וּבְגִין כְּךָ פְּתִיב וְלֹא הִלְךְ
כְּפַעַם בְּפַעַם לְקִרְאָת
נְחָשִׁים, נְחָשִׁים וּדְאִי,
וְעִקְרָא וְשִׂרְשָׁא בְּמִסְאָבוּתָא
אִיהוּ כְּמָה דְּאֵתְמַר, וּלְבַתֵּר
שִׁירוּתָא דְּכֻלָּא לָאו אִיהוּ
אֱלֹא בְּנַחֲשׁ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי אֲמַאי כָּל
זֵינִי חַרְשִׁין וְקוֹסְמִין
לָא אֲשַׁתְּכַחוּ אֱלֹא בְּנִשְׂיָא.
אָמַר לִיָּה הָכִי אוֹלִיפְנָא
מִדְּאֵתָא נְחָשׁ עַל חוּהַ הַטִּיל
בָּהּ זוּהַמָּא, בָּהּ אֲטִיל וְלֹא
בְּבַעֲלָהּ. אָמַר הָכִי הוּא
וּדְאִי, אֵתָא רַבִּי יוֹסִי
וּנְשֻׁקִיָּה לְרַבִּי יִצְחָק, אָמַר
כְּמָה זְמַנִּין שְׂאִילְנָא הָאִי
מְלָה וְלֹא זְכִינָא בָּהּ אֱלֹא
הַשְׁתָּא.

מִלְמַעְלָה, מֵאֵי עָלְיוֹ עַל
זָהָרוֹ.

וּבְשֵׁהוּא הוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת
שְׁלִיחוֹתוֹ כֹּל צְבֹאוֹתָיו
וְהַמְרַכְבֶּה שֶׁלּוֹ נִזְוָנִין מֵאוֹתוֹ
הַזֹּהָר. הֵדָא הוּא שֶׁהִנְשָׂמָה
אוֹמְרַת לוֹ (דְּכַתִּיב) שִׁים נָא
יְדֶךָ, כְּלוּמַר סִיעַתְךָ, תַּחַת
יְרֻכִי, זְהוּ אֹר הַנְּשַׁפֵּעַ מִן
הַנְּשָׂמָה עֲלֵיהֶם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בְּרַבִּי שְׁלוֹם
כִּדְ קַבְלֵנוּ בְּשַׁעַה שְׁזָה הוֹלֵךְ
בְּשְׁלִיחוֹתוֹ שֶׁל מְקוֹם,
קוֹדֶשׁא בְּרִידָה הוּא מִנִּיעַ כֹּל
צְבֹאוֹתָיו שֶׁל מַעְלָה בְּאוֹת
אַחַת מִשְׁמוֹ. אָמַר רַב הוֹנָא
כִּדְ יְרֻכִי בְּגִימְטְרִיא ר"ם.
כְּלוּמַר הַנְּשָׂמָה אוֹמְרַת שִׁים
נָא יְדֶךָ סִיעַתְךָ תַּחַת מַעְלָתוֹ
שֶׁל רָם וְנִשְׂא הַמוֹשֵׁל עַל
הַכֹּל וְלֹאֲחֵר שְׂצוּהָ סִיעַת
עָלְיוֹנִים תַּחַת יְדוֹ אֲנִי
מִשְׁבִּיעֶךָ שְׁבוּעָה גְדוֹלָה בּוֹ.
אָמַר רַבִּי יִצְחָק אֱלֹהֵי
הַשָּׁמַיִם וְאֱלֹהֵי הָאָרֶץ. הוּאֵיל

אָמַר לִיָּה כֹּל הַנִּי עוֹבְדִין
וְכֹל מַה דִּידַע בְּלָעָם
מֵאֵן אֲתֵר אוֹלִיף לִיָּה. אָמַר
לִיָּה מֵאֲבוֹי. אָבֵל בְּאֵינוֹן
הַרְרִי קָדָם דְּאִיָּהוּ אָרֶץ קָדָם
אוֹלִיף כֹּל חֲרָשִׁין וְכֹל זִינֵי
קוֹסְמִין. (שְׁמוֹת קִיב) בְּגִין
דְּבְּאֵינוֹן טוֹרֵי אֵינוֹן מִלְּאֲכִי
עוֹזָא וְעוֹזָא"ל, דְּאֲפִיל לֹון
קוֹדֶשׁא בְּרִידָה הוּא מִן שְׁמִיא
וְאֵינוֹן קְטִירִין בְּשֶׁלְשָׁלֵאי
דְּפֶרְזָלָא וְאוֹדִיעִין חֲרָשִׁין
לְבִנֵי נִשְׂא, וּמִתְמָן הוּוּ יְדַע
בְּלָעָם כְּמָה דְּאֵת אָמַר מִן
אָרֶם יִנְחֵנִי בְּלָק מְלָךְ מוֹאֵב
מִהַרְרֵי קָדָם.

אָמַר לִיָּה וְהָא פְתִיב וְלֹא
הֶלֶךְ כְּפַעַם בְּפַעַם
לְקִרְאָת נְחָשִׁים וַיִּשֶׁת אֶל
הַמְדַבֵּר פָּנָיו. אָמַר לִיָּה,
סֵטְרָא תַתְּאָה דְּאֵתִיא מְרוּחַ

וְאָמַר בֵּינִי שֶׁהוּא הַכֹּל, לָמָּה
נֶאֱמַר אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם, אָמַר
רַבִּי יְהוּדָה שֶׁהוּא אָדוֹן עַל
הַכֹּל, בְּבַת אַחַת וּבְרֵנֵעַ
אֶחָד הוּא מַנִּיעַ לְכֹל וְכֹל
כְּאִין נִגְדוּ. רַבִּי יִצְחָק אָמַר
עַל שְׁתֵּי אֹתִיּוֹת מִשְׁמוֹ
לְהוֹרוֹת שֶׁהוּא הַכֹּל וְאִין
אַחַר בְּלִתּוֹ:

וְאִשְׁפִּיעַךְ בֵּינִי אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם
וְאֱלֹהֵי הָאָרֶץ. אָמַר רַב הוֹנָא
וְאִי הוֹינָא עִמְהוֹן דְּמֵאֲרִי
מִתְנִיתָא כִּד גְּלוּ רְזָא דְנָא
לָא אִיפְרָשְׁנָא מִנְהוֹן הַכִּי,
דְּהָא אָנָּא חֲזִי עֲמִיקִין סְגִיִּין
בְּפּוֹמִיִּהוּ דְגְלוּ וְלָא אִתְחַזְּיִין
לְכֹל אִינִישׁ. תָּא חֲזִי, שְׁבוּעַת
קִיָּמָא דָּא אֹמֵי לָהּ נְשֻׁמָּתָא
דְּכַתִּיב אֲשֶׁר לֹא תִקַּח אִשָּׁה
לְבָנִי.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק מִהֲכָא
מִשְׁמַע שֶׁהוּא אֵיל וְאַתָּה הוּלֵךְ
בְּשְׁלִיחוֹת זֶה לֹא תִקַּח אִשָּׁה
לְבָנִי, כְּלוּמַר שֶׁלֹּא תִקַּח גּוֹף
לְבָנִי (ד"א לְבַנְיָיִנִי) לִיכְנִסִים

מִסָּאבָּא דְלַעִילָא, הוּא רוּחַ
מִסָּאבָּא דְשִׁלִּיט בְּמַדְבְּרָא
כִּד עֲבְדוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל יַת
עַגְלָא בְּגִין לְאַסְתָּאבָּא
בְּהַדִּיָּה דְאִיהוּ תַתָּא, וּבְכֻלָּא
(דף קכז ע"ב) עֶבֶד חֲרָשׁוּי
בְּגִין דִּיכּוֹל לְאַעְקָרָא לֹון
לְיִשְׂרָאֵל וְלֹא יְכִיל.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי הָאִי דְאָמַרְתָּ
בְּקַדְמִיתָא דְכִד נַחֲשׁ
אַתָּא עַל חוּה אֲטִיל בְּה
זוּהָמָא שְׁפִיר, אֲבַל הָא
תְּנִינָן דְכִד קְאִימוּ יִשְׂרָאֵל
עַל טוֹרָא דְסִינֵי פְּסַק מִנִּיָּהוּ
זוּהָמָא. יִשְׂרָאֵל דְקַבִּילוּ
אוֹרֵייתָא פְּסַק מִנִּיָּהוּ
זוּהָמָא, אֲבַל שָׂאָר עַמִּין
עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים
וּמַזְלוֹת דְלֹא קַבִּילוּ
אוֹרֵייתָא לָא פְּסַקָא זוּהָמָא
מִנִּיָּהוּ.

בְּגוֹף אַחַר בְּגוֹף זָר בְּגוֹף
שְׂאִינוּ רְאוּי לּוֹ, אֲלֵא בְּהֵוֹא
מִמֶּשׁ שֶׁהוּא שְׁלִי, בְּהֵוֹא
מִמֶּשׁ שֶׁיִּצְאֵתִי מִמֶּנּוּ, הֲדָא
הוּא דְכִתִּיב כִּי אִם אֵל אֲרֻצֵּי
וְאֵל מוֹלְדֵתִי תִלְדֵּךְ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי מַהוּ וְלִקְחֵתָ
אִשָּׁה לְבָנִי לְיִצְחָק. אָמַר רַבִּי
יִצְחָק אוֹתוֹ הַגּוֹף שֶׁנֶּעְצָמָעַר
עִמִּי בְּאוֹתוֹ הָעוֹלָם, וְלֹא הָיָה
לוֹ הַנְּאִיָּה וְכִסּוּף בּוֹ מִפְּנֵי
יִרְאַת קוֹנוֹ, אוֹתוֹ הַגּוֹף מִמֶּשׁ
תִּקַּח לְיִצְחָק עִמּוֹ בְּהֵאִי
שְׂמִיחַת הַצְּדִיקִים. לְיִצְחָק
עִמּוֹ בְּשְׂמִיחַת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, לְיִצְחָק עִמּוֹ דְעַכְשָׁיו
עַת שְׂחוּק בְּעוֹלָם הֲדָא הוּא
דְכִתִּיב, (תהלים קכו) אֵז וּמָלֵא
שְׂחוּק פִּינוּ וְגו'.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה בַּר יִצְחָק
הָא שְׂמַע אֵין מְלֵאךְ אַחַד
עוֹשֶׂה אֲלֵא שְׁלִיחוֹת אַחַד,
וְלֹא ב' שְׁלִיחוֹת בְּבֵת אַחַת.
וְתַנְיָא אָמַר רַבִּי אַבְא מְלֵאךְ
אַחַד אֲשֶׁר קָסַת הַסּוּפֵר

אָמַר לִיָּה שְׂפִיר קְאָמַרְתָּ,
אֲבָל תָּא תְּחִי,
אוֹרֵייתָא לָא אֶתְיִיְהִיבַת
אֲלֵא לְדְכוּרֵי דְכִתִּיב, (דברים ד)
וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מִשֶּׁה
לְפָנַי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. דְּהָא נָשִׁי
פְּטִירִין מִפְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא.

וְעוֹד דְּאֶהְדְּרוּ כְּלֵהוּ
לְזוּהַמָּתָן כְּקַדְמֵיתָא
בְּתַר דְּחָטוּ, וְאֶתְתָּא קְשִׁיא
לְאֶתְפָּרְשָׁא זוּהַמָּא מִנָּה יִתִּיר
מִגְבָּרָא. וּבְגִין כֶּף אֶשְׁתַּכְּחוּ
נָשִׁין בְּחַרְשִׁיא וּבְזוּהַמָּא דָּא
יִתִּיר מִגּוּבְרִין. דְּהָא נָשִׁיא
מִסְטָרָא דְשְׂמָא לָא קָא אֶתְיִין
וְאֶתְדַבְּקוּ בְּדִינָא קְשִׁיא,
וּסְטָרָא דָּא אֶתְדַבְּק בְּהוּ
יִתִּיר מִגּוּבְרִין כְּמָה דְּאֶתְמַר
בְּגִין דְּאֶתִּיא מִסְטָרָא דְּדִינָא
קְשִׁיא, וְכֹלָא אֶתְדַבְּק וְאֶזִּיל
בְּתַר זִינִיָּה.

בְּמַתְנֵי עֵתִיד לְהַרְשִׁים כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד עַל מַצָּחוֹ,
 וְלְאַחַר בֶּן הַיָּשָׁר הַגָּדוֹל הוֹלֵךְ
 לְתַקֵּן כָּל אֶחָד וְאֶחָד
 וְלְהַעֲמִידוֹ לְקַבֵּל נִשְׁמָתוֹ,
 הֵדָא הוּא דְכַתִּיב הוּא יִשְׁלַח
 מִלְּאֲכוֹ לְפָנֶיךָ וְלִקְחָתָּ אִשָּׁה,
 מֵאִי לְפָנֶיךָ לְפָנֶי שְׁלִיחוֹתֶיךָ.
 רַבִּי (אֶלְעָזָר) אֵלֶיעָזָר אֲזַל
 לְמַחְמֵי לְרַבֵּן יוֹחָנָן בֶּן זַבְדַּי
 רַבִּינָה, וְהָהוּא יוֹמָא רִישׁ
 יִרְחָא הוּהוּ, כִּד מָטָא גַבִּינָה
 אָמַר לִיהּ לְהַקְבִּיל פְּנֵי רַבּוּ.
 אָמַר לִיהּ לָאו עַל כֶּךָ
 אָמַרְתָּ. אֵלָּא אֲנָא חָמִי
 בְּאַנְפִּיךָ דְּמִלָּה חֲדָתָא אִיתָּ
 גַּבְךָ מֵאִינוּן עֲמִיקִים דְּאַתָּ
 עֵתִיד לְמַתְבַּע.

אָמַר לִיהּ, חֲמִינָא הָאִי אֹר
 הָרַא שׁוֹן דְּמִטְלָנִי עֲשָׂרָה
 וּבְעֲשָׂרָה נְטִיל, וּבְרִזָּא
 דְּעֲשָׂרָה נְהִיג לְכַלָּא,
 וּבְאַתְוֹתָא דְּעֲשָׂרָה עָבִיד
 עוֹבְדוּי. וְתַאנָּא עֲשָׂרָה
 פְּתָקִין עֲשָׂרָה מִפְּתָחִין דְּבִי

תָּא חַי, דְּהָכִי הוּא כְּמָה
 דְּאִמִּינָא, דְּבִלְעָם הוּהוּ
 אֶסְתָּאב בְּקַדְמִיתָא בְּגִין
 לְאַמְשָׁכָא עֲלֵיהּ רוּחָא
 מְסֻאָבָא. כְּגוּוּנָא דָּא אֶתְתָּא
 בְּיוֹמֵי דְּמְסֻאָבוֹ דִּילָהּ אִיתָּ
 לִיהּ לְבַר נָשׁ לְאַסְתְּמָרָא
 מְנָה, בְּגִין דְּבְרוּחַ מְסֻאָבָא
 אֶתְדִּבְקַת וּבְהָהוּא זְמָנָא אִי
 אִיהִי תַעֲבִיד חֲרָשִׁין אֶצְלָחוּ
 בִּידְהָא יִתִּיר מְזֻמָּנָא אַחֲרָא,
 דְּהָא רוּחַ מְסֻאָבָא שְׂרִיא
 עִמָּה, וְעַל דָּא בְּכָל מַה
 דְּקָרִיבֵת אֶסְתָּאב, כָּל שְׁפִין
 מֵאֵן דְּקָרִיב בְּהָדָה. זַכָּאִין
 אִינוּן יִשְׂרָאֵל דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא יְהִיב לֹון אֹרִייתָא
 וְאָמַר לֹון (וִיקְרָא יח) וְאֵל אִשָּׁה
 בְּנִדַת טְמֵאָתָה לֹא תִקְרַב
 לְגִלּוֹת עֲרוֹתָהּ אֲנִי יי.
 אָמַר לִיהּ הָאִי מֵאֵן

קִצְרֵי בִידוּי, וּפְתִקִּין עֲשָׂרָה
נְטִיל בְּגִינְתָא דְעָדָן
לְאַתְקִנָּא אַרְעָא עַל גּוּפִיהוֹן
דְּצַדִּיקָיָא.

אָמַר לִיה אֱלִיעֶזֶר בְּרֵי חֲמִית
הָיִית יִתִּיר מִמְּלֶאכָא קִדִּישָׁא
דְּעֵלְמָא, בְּעֲשָׂרָה אֶתְבְּרִי,
בְּעֲשָׂרָה אֶתְנַהֲיִנּוּ. בְּעֲשָׂרָה
כְּרִסִּיָּא קִדִּישָׁא, בְּעֲשָׂרָה
אוּרִינְתָא, הוּא בְּעֲשָׂרָה
מִטְּלָנוּי, בְּעֲשָׂרָה עֲלָמִין
עֲלָאִין (בְּעֲשָׂרָה) וְחַד עֲלָאָה עַל
כָּלָא בְּרִיף הוּא.

וַאֲיִמָּא לָךְ מְלָה דְעֵתִיָּה
דְּמֵאֲרֵי דְמִתְנַיִתָּא הָוָה בְּהֵאִי
מַה כְּתִיב וַיִּקַּח הָעֶבֶד עֲשָׂרָה
גְּמָלִים מִגְּמֵלֵי אֲדָנָיו וַיִּלְךְ.
אָמַר לִיה רַבִּי זְכִינָא
לְפָסוּקָא דָּא, אֲבָל וְכָל טוֹב
אֲדָנָיו בְּיָדוֹ מַהוּ. אָמַר לִיה
הוּא שְׁמִיָּה דְמֵאֲרִיָּה דְאֲזִיל
גְּבִי לְאַעְלָא לִיה וּלְאַנְהָנָא
(וּלְאַנְנָא) לִיה, אָמַר דָּא וְדָאִי
הוּא כִּי שְׁמִי בְּקֶרְבּוֹ.

תַּנּוּן אָמַר רַבִּי אַבְהוֹ תָּא חַזִּי,

דְּאַסְתַּכַּל בְּצַפְצוּפוּי דְעוּפִי
אַמַּאי אֶקְרִי נַחֲשׁ. אָמַר לוֹ
דְּהָא מִהֵהוּא סְטָרָא קָאֲתִי
דְרוּחַ מְסֻאָבָא שְׂרִיָּא עַל
הֵהוּא עוּפָא (דף קכז ע"א) וְאוּדַע
מְלִין בְּעֵלְמָא. וְכָל רוּחַ
מְסֻאָבָא בְּנַחֲשׁ אֶתְדַבְּקוּ
וְאַתְיִין לְעֵלְמָא וְלִית מֵאֵן
דִּישְׁתְּזִיב מִנִּיה בְּעֵלְמָא,
דְּהָא אִיהוּ אֲשֶׁתֶּכַח עִם
כָּלָא, עַד זְמָנָא דְזָמִין
קוּדְשָׁא בְּרִיף הוּא לְאַעְבְּרָא
לִיה מִעֵלְמָא כְּמַה דְאַתְמַר
דְּכְתִיב, (ישעיה כד) בַּלַּע הַמּוֹת
לְנֹצַח וּמָחָה יִי אֱלֹהִים דְּמַעָּה
מִעַל כָּל פָּנִים וְגו'. וְכְתִיב,
(זכריה יג) וְאֵת רוּחַ הַטְּמָאָה
אֲעֲבִיר מִן הָאָרֶץ וְגו'.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, אֲבָרְהָם
יָדַע בְּתַהֲיָא מְעֵרְתָא
סִימְנָא, וְלִבִּיה וְרַעוּתִיה תַּמּוּן

מֵאֵן דִּידַע שְׁמִיָּה עַל בּוֹרִייהָ,
 יֵדַע דִּהוּא וּשְׁמִיָּה חַד הוּא,
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁמִיָּה
 חַד דְּכַתִּיב, (זכריה ד) " אֶחָד
 וְגו' (בְּלֵהוּ) בְּלוֹמַר הַשֵּׁם וְהוּא
 אֶחָד.

אָמַר רַבִּי אֲבָא אֵיךְ
 לְאַסְתִּכְּלָא בְּפִרְשָׁתָא דָּא:
 וַיְבַרְךְ הַגְּמָלִים מְחוּץ לְעִיר
 אֶל בְּאֵר הַמַּיִם. אָמַר רַבִּי
 אֲבָא מְחוּץ לְעִיר, דָּא הוּא
 בֵּי קַבְרֵי. אֶל בְּאֵר הַמַּיִם,
 דְּתַנְיָא הַנִּקְדָּמִים בְּבֵיתִי
 קַבְרֵי אוֹתָם שְׁנַשְׂאוּ וְנָתְנוּ
 בַּתּוֹרָה, דְּהָא תַנּוּן כְּשֶׁנִּכְנַס
 אָדָם לְקַבֵּר מַה דְּשָׂאֵלוּ לִיהּ
 תַחֲלִילָה אִם קָבַע עֵתִים
 לַתּוֹרָה דְּכַתִּיב, (ישעיה לג)
 וְהָיָה אַמוֹנֵת עֵתְךָ וְגו'.
 וּכְשִׁינְיָא אֵינּוּ דִּין (לְקִיּוּמָם)
 לְהַקְיָמָם בַּתַּחֲלָה.

אָמַר רַבִּי אֲבָא לְעַת עָרַב
 זְהוּ יוֹם שְׁשַׁי שְׁהוּא עָרַב
 הַשַּׁבָּת שְׂאֵז הַזְּמַן לְקִיּוּמָא
 מִתְיָא, מֵאִי מִשְׁמַע דְּתַנּוּן
 שִׁיתָא אֶלְפֵי שְׁנִין הוּי

הָוָה, בְּגִין דְּמִקְדַּמַּת דְּנָא
 עָאֵל לְתַמָּן וְחָמָא לְאָדָם
 וְחָוָה טְמִירִין תַּמָּן. וּמִנָּא הָוָה
 יֵדַע דְּאֵינוּן הוּי. אֶלָּא חָמָא
 דִּיּוֹקְנֵיהּ, וְאַסְתִּכְּלָא וְאַתְּפַתַּח
 לִיהּ חַד פִּתְחָא דְּגַנְתָּא דְּעַדוּן
 תַּמָּן וְהָוָה דִּיּוֹקְנָא דְּאָדָם
 הָוָה קָאִים לְגַבֵּיהּ.

וְתָא חַי כָּל מֵאֵן דְּאַסְתִּכְּלָא
 בְּדִיּוֹקְנָא דְּאָדָם לָא
 אֲשַׁתְּזִיב לְעֵלְמִין מִמִּיתָה,
 בְּגִין דְּהָא בְּשַׁעְתָּא דְּבַר נֶשֶׁ
 אֲסַתְּלַק מֵעֵלְמָא חָמִי לִיהּ
 לְאָדָם וּבַהֲהוּא זְמַנָּא מִית.
 אֲבָל אַבְרָהָם אֲסַתְּכַל בֵּיהּ
 וְחָמָא דִּיּוֹקְנֵיהּ וְאַתְקִיּוּם,
 וְחָמָא נְהוּרָא דְּנִהִיר
 בְּמַעְרְתָא וְחַד שְׂרָגָא דְּלִיק,
 כְּדִין תְּאִיב אַבְרָהָם דִּיּוֹרֵיהּ
 בַּהֲהוּא אֶתֶר, וְלִבֵּיהּ
 וְרַעוּתֵיהּ הָוָה תְּדִיר
 בְּמַעְרְתָא.

עֲלֵמָא, וְהוּא אֶלְף הַשְּׁשִׁי
 שֶׁהוּא סִיּוּם הַכֹּל, וְהִינּוּ
 לַעַת עָרֵב, זְמַן סִיּוּם הַכֹּל.
 לַעַת צֵאת הַשְּׂוֹאֲבוֹת, אֵלוּ
 הֵם תְּלִמְדֵי חֲכָמִים
 הַשְּׂוֹאֲבִים מִימֶיהָ שֶׁל תּוֹרָה
 שֶׁהוּא עֵת לְצֵאת וּלְהַתְנַעַר
 מִן הָעֶפֶר.

וְאָמַר רַבִּי אֲבָא עוֹד יֵשׁ
 לְדַעַת דִּתְנִין אוֹתָם
 הַמִּתְעַסְקִים לְדַעַת אֶת
 בּוֹרְאֵם בְּעוֹלָם הַזֶּה וְנִשְׁמָתָם
 בְּתִשְׁלוּמָה לְעוֹלָם הַבָּא זְכוּ
 לְצֵאת מִשְׁבוּעוֹת הַנְּשֻׁמָּה
 הוֹלֵךְ לְדַעַת מִי הוּא גּוֹפֶה
 מִמֶּשׁ וּמֵאִי הוּא. הִנֵּה אֲנֹכִי
 נֹצֵב עַל עֵינַי הַמַּיִם אֵף עַל גַּב
 שְׁתִּלְמִיד חָכָם הוּא הוֹלֵךְ
 אַחֵר הַתְּשֻׁלוּם, דְּכֹתִיב וְהָיָה
 הָעֲלָמָה הַיּוֹצֵאת לְשָׂאוֹב
 וְאָמַרְתִּי אֵלֶיהָ הַשְּׁקִינִי נָא
 מֵעַט מֵיִם מִבְּרֶךְ אֱמוּנָה לִי
 רְמוֹז יְדִיעָתוֹ מִמֶּה שֶׁהַשְּׁנֵת.
 וְאָמַרְהָ אֵלַי גַּם אֶתָּה שְׁתֵּה,
 אֵף אֶתָּה עֶבֶד (בְּמוֹד) כְּמוֹנִי

תָּא חַי, הַשְּׂתָא אַבְרָהָם
 בְּחֲכָמְתָא עֶבֶד בְּזִמְנָא
 דִּתְבַע קַבְרָא לְשָׂרָה, דִּהָא
 כִּד תְּבַע לָא תְּבַע לְמַעְרְתָא
 בְּהָהוּא זְמַנָּא, וְלֹא אָמַר
 דְּבַעֵי לְאַתְפְּרָשָׁא מִנִּיְהוּ.
 אֶלָּא אָמַר, תְּנוּ לִי אַחֲוִית
 קַבֵּר עִמָּכֶם וְאַקְבְּרָה מִתִּי
 מִלְּפָנַי. וְאִי תִימָא דְלֹא הָוָה
 עֶפְרוֹן תִּמְן. תִּמְן הָוָה,
 דְּכֹתִיב וְעֶפְרוֹן יוֹשֵׁב בְּתוֹךְ
 בְּנֵי חֵת, וְאַבְרָהָם לָא אָמַר
 לִיָּה בְּהֵיא שְׁעָתָא כְּלוּם.
 אֶלָּא מַה דְּאָמַר לוֹן, אָמַר
 כְּמָה דְּכֹתִיב וַיְדַבֵּר
 אֶל בְּנֵי חֵת וְגו'. וְכִי סִלְקָא
 דְּעֵתָךְ דְּאַבְרָהָם בְּעָא
 לְאַתְקַבְרָא בִּינֵייהוּ בֵּין
 מְסֻאֲבִין אוּ דְתַאוּבְתִּיהָ הָוָה
 עִמָּהוֹן, אֶלָּא בְּחֲכָמָה עֶבֶד.
 וַיִּלְפִּינָן (דף קכז ע"ב) אוֹרְחָא

וְלֹא נִתְחַלַּף לִי (על) יְדִיעַתְךָ
בִּידִיעַתּוֹ שֶׁל מְקוֹם בְּרוּךְ
הוּא, וְצָרִיךְ אֶתְּךָ לְהַשִּׁיג
שְׂאֵתְךָ נִבְרָא כְּמוֹנִי.

וְגַם לְגַמְלִיךָ אֲשֶׁאֵב, כְּלוֹמֵר
יְדִיעַת הַשְּׁגָתִי שְׁלֹא הַשִּׁיגוֹ
סִיעַתְךָ, וַיְדַעְתִּי כִּי מַעֲלָה יֵשׁ
לִי עָלֶיךָ וְהֵיטֵף נִבְרָא אֶתְּךָ
כְּזֵיו הַנְּתוּן אֶצְלֶךָ. אִם הוּא
אוֹמֵר סִמָּן זֶה יְהִי מְסוּר
בְּיָדֵי עַל כָּל דְּבָרִים אֵלוֹ,
וְאֲדַע שֶׁהֵיא הָאִשָּׁה הוּא
הַגּוֹף מֵאוֹתָהּ הַנְּשָׂמָה
הַשְּׁבוּעָה שֶׁהַשְּׁבִיעֵנִי:

וַיְהִי הוּא טָרָם כְּלָה לְדַבֵּר
וְגו'. רַבִּי יִצְחָק אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה בְּעוֹד שֶׁכָּל הָעֲנִינִים
הוּא רוֹצֵה לְנַסּוֹת עַל הַגּוֹף,
מֵאִי כְּתִיב וְהִנֵּה רַבְּקָה
יוֹצֵאת, זֶהוּ הַגּוֹף קְדוֹשׁ
שֶׁנִּתְעַסֵּק בְּדַבְרֵי תוֹרָה
וְכַתֵּת גּוֹפוֹ לְהַשִּׁיג וְלַדַּעַת
אֶת קוֹנוֹ. אֲשֶׁר יִלְדָה
לְבַתּוֹאֵל, אָמַר רַב יְהוּדָה
בְּתוֹ שֶׁל אֵל. בֶּן מַלְכָּה, בֶּן

אֶרְעָא הָכָא בְּמָה דְעַבְד
אֲבָרְהָם, דְּהָא בְּגִין
דְּתַאוּבַתִּיה וּרְעוּתִיה הָוָה
בְּתֵהִיא מְעַרְתָּא, אַף עַל גַּב
דְּהָוָה תַּמָּן, לָא בְּעָא
לְמִשְׁאֵל לִיָּה מִיַּד הַהוּא
רְעוּתָא דְּהָוָה לִיָּה בְּמְעַרְתָּא,
וְשְׂאִיל בְּקַדְמִיתָא מַה דְּלָא
אֲצַטְרִיךְ לִיָּה לְאִינוּן אַחֲרָנִין
וְלָא לְעַפְרוֹן.

כִּיּוֹן דְּאָמְרוּ לִיָּה קָמִי
עַפְרוֹן שְׁמַעְנוּ אֲדָנִי
נְשִׂיא אֱלֹהִים אֶתְּךָ בְּתוֹכְנוּ
וְגו'. מַה כְּתִיב וְעַפְרוֹן יָשָׁב
בְּתוֹךְ בְּנֵי חֵת. יָשָׁב כְּתִיב,
מִשִּׁירוּתָא דְּמַלְיָן דְּאָמַר
אֲבָרְהָם תַּמָּן הָוָה. כִּידִין אָמַר
שְׁמַעוֹנִי וּפְגַעוּ לִי בְּעַפְרוֹן
בֶּן צַחַר וַיִּתֵּן לִי אֶת מְעַרְתִּי
הַמְכַפְּלָה אֲשֶׁר לוֹ וְגו'. וְאִי
תִּימָא בְּגִין יִקְרָא דִּילִי יִתִּיר

מִלְכָּהּ שֶׁל עוֹלָם. אִשֶׁת נָחוֹר
אָחִי אַבְרָהָם. חֵבְרַת הַשֶּׁכֶל
גּוֹף שֶׁנִּדְבַק בַּשֶּׁכֶל וְהִיא אַח
הַנְּשָׁמָה. וְכִדָּה עַל שְׂכָמָה,
מִשָּׂא הַחֲכָמָה עָלֶיהָ.

וַיֵּרֶץ הָעֶבֶד לִקְרֹאתָהּ. זֶה
מִטְטְרוֹיִן. וַיֹּאמֶר הַגְּמִיאִינִי
נָא מְעַט מַיִם מִכַּדְּךָ, אָמַר
לִי רַמְזוּ חֲכָמָתָא בִּידִיעַת
בּוֹרְאֵךְ מִמָּה שֶׁעִסְקָתָ בְּעוֹלָם
שִׁיִּצְאָת מִמֶּנּוּ. אָמַר רַבִּי
אָבָא בְּדַפְרֵי שִׁנְיָן, אַחֲרַי כָּל
זֶה מֵה כְּתִיב וְאֲשִׁים הַנָּזִים
עַל אִפְסָה וְהַצְּמִידִים עַל יָדֶיהָ.
אָמַר רַבִּי אָבָא אוֹתָם
הַעֲצָמוֹת שֶׁנִּפְזְרוּ לְכָאן
וּלְכָאן, הוּא עוֹמֵד אוֹתָם
וְשׂוֹקְלָם זֶה עַל זֶה כְּמָה דְאֵת
אָמַר, (ישעיה נח) וְעֲצָמוֹתֶיךָ
יִחְלִיץ. אָמַר רַבִּי אָבָא
בְּאוֹתָהּ שָׁעָה אוֹתוֹ הַגּוֹף
עוֹמֵד בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְשֵׁם
נִכְנָם בּוֹ נִשְׁמָתוֹ. אָמַר רַבִּי
יוֹחָנָן מִי מוֹלִיד הַגּוֹף לְאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל, אָמַר רַבִּי יִזְרָא

מִנֵּיִיכוּ אָנָּה עֶבֶד דְּלָא
רְעִינָא בְּכוּ. בְּתוֹכְכֶם, בְּגִין
לְאֵתְקַבְּרָא בִּינֵיִיכוּ דְרְעִינָא
בְּכוּ בְּגִין דְּלָא אֲתַפְרֵשׁ
מִנֵּיִיכוּ.

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר בְּשַׁעֲתָא
דְּעָאֵל
בְּמַעֲרַתָּא הֵיךְ עָאֵל. בְּגִין
דְּהוּה רְהִיט אַבְתְּרִיָּה דְּהֵהוּא
עַגְלָא דְּכְתִיב וְאֵל הַבָּקָר רֵץ
אַבְרָהָם וְגו'. וְהֵהוּא בֶן בָּקָר
עָרַק עַד הֵהוּא מְעַרְתָּא
וְעָאֵל אַבְתְּרִיָּה וְחָמָא מַה
דְּחָמָא.

תּוֹ בְּגִין דְּאִיהוּ צְלִי כָּל
יוֹמָא וְיוֹמָא וְהוּה נָפִיק
עַד הֵהוּא חֲקַל דְּהוּה סָלִיק
רִיחִין עֲלָאִין, וְחָמָא נְהוּרָא
דְּנָפִיק מִגּוֹ מְעַרְתָּא וְצְלִי
תַּמּוֹן, וְתַמּוֹן מְלִיל עֲמִיָּה
קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְגִין כְּךָ

קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא עוֹשֶׂה
מַחִילוֹת תַּחַת הָאָרֶץ וְהֵם
מִתְגַּלְגְּלִים וְהוֹלְכִים לְאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל הֲדָא הוּא דְכְּתִיב,
(ישעיה כו) וְאֶרֶץ רַפְאִים תִּפְּיֵל.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק גְּבַרְיָא לֵאלֹהֵי
מִוֹלֵד אוֹתָם לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
מָנָא לֶן דְּכְּתִיב, (בראשית כד)
הִתְלַכְּתִי עִם הָאִישׁ הַזֶּה,
וְכְּתִיב הָתָם (דניאל ט) וְהָאִישׁ
גְּבַרְיָאֵל. אָמַר רַבִּי יוֹסִי מַאי
דְּכְּתִיב וְלִרְבִּקָּה אָח וּשְׁמוֹ
לָבֵן. אָמַר רַבִּי יִצְחָק אֵין יָצַר
הָרַע בְּטַל מִן הָעוֹלָם, אִף עַל
פִּי שְׂכָלוֹ לֹא נִמְצָא קִצְתוֹ
נִמְצָא.

תָּא חַיִּי, בְּתַחֲלָה פְּשִׁהֲיָה
מוֹטְל בְּעוֹלָם הַזֶּה נִקְרָא
לוֹט, לְעוֹלָם הַבָּא (יבדל) יִבְטַל
מִן הָעוֹלָם, אֲבָל (לְעֵתִיד לְבָא)
לֹא פוֹלוֹ, וְנִקְרָא לָבֵן לֹא
מְנוּוֹל בְּבְרָא שׁוֹנָה אֲלֵא
כְּמֵאן דְּסָחִי מְנוּוֹלוֹ. לָבֵן
לְמַאי אֲצַטְרִיךְ. אָמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן לְמַעַבְדַּ פְּרִיָּה וּרְבִיָּה

בְּעָא לִיָּה, דִּתְאוּבְתִיָּה הָוָה
בְּהָהוּא אַתְר תְּדִיר.

וְאִי תִימָא אִי הָכִי אֲמַאי
לָא בְּעָא לָהּ עַד
הַשְׁתָּא, בְּגִין דְּלֹא יִשְׁגַּחוּן
עָלֶיהָ הוֹאִיל וְלֹא אֲצַטְרִיךְ
לִיָּה. הַשְׁתָּא דְּאֲצַטְרִיךְ לִיָּה,
אָמַר, הָא שְׁעָתָא לְמַתְּבַע
לִיָּה.

תָּא חַיִּי, אִי עֶפְרוֹן הָוָה חַמִּי
בְּמַעֲרַתָּא מַה דִּהוּה חַמִּי
אֲבָרְהָם בָּהּ, לָא יִזְבִּין לָהּ
לְעֵלְמִין. אֲלֵא וְדַאי לָא חַמָּא
בָּהּ וְלֹא כְּלוּם, דִּהָא לִית
מְלָה אֲתַגְּלִיא אֲלֵא
לְמֵאֲרִיָּה, וּבְגִין כֶּף לְאֲבָרְהָם
אֲתַגְּלִיא וְלֹא לְעֶפְרוֹן.
לְאֲבָרְהָם אֲתַגְּלִיא דִּילִיָּה
הָוָה, (דף קכז ע"א) לְעֶפְרוֹן לֹא
הָוָה אֲתַגְּלִיא לִיָּה דְּלֹא הָוָה
לִיָּה חוֹלְקָא בֵּיָּה. וּבְגִין כֶּף

אֶצְטְרִיד, דְּאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן
אִם אֵין יֵצֵר הָרַע נִמְצָא,
פְּרִיָה וּרְבִיָה אֵינוּ מְצוּי.

הָא שְׁמַע פִּיּוֹן שְׁהַגּוּף נִבְנָה
וְעוֹמֵד בְּקִיּוּמוֹ, מֵאֵי כְּתִיב
וַיִּשְׁלַחוּ אֶת רַבְּקָה אַחֹתָם
וְגו'. מֵאֵי (הוי) וְאֶת מְנִיקְתָּהּ,
זֶה כַּח הַתְּנוּעָה. רַבִּי יִצְחָק
אָמַר זֶה כַּח הַגּוּף.

רַבִּי אֲבָהוּ פָּתַח בְּהֵאֵי קָרָא
(שִׁיר הַשִּׁירִים ד) אֶתִּי מְלַבְּנוֹן
כְּלָה אֶתִּי מְלַבְּנוֹן תְּבֹאֵי וְגו',
אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ פִּיּוֹן שְׁהַגּוּף
נִבְנָה עַל קִיּוּמוֹ וּמְבִיאִין
אוֹתוֹ לְקַבֵּל גִּשְׁמָתוֹ לְאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל, הַגִּשְׁמָה מִמִּתְנַת
אֱלֹוֹ וַיּוֹצֵאת לְקִרְאָתוֹ כְּמָה
דְּאֵת אָמַר וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוֹחַ
בְּשָׂדֵה. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב
אֶתִּי מְלַבְּנוֹן כְּלָה. זֶה הִיא
הַגִּשְׁמָה. תְּשׁוּרֵי מִרְאֵשׁ
אֲמָנָה, הֵינְנוּ דְכְּתִיב וַיֵּשֶׂא
עֵינָיו וַיֵּרָא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אִם הִיא
הַגִּשְׁמָה, תֵּינַח אַבְרָהָם

לָא אֲתַגְלִי לְעַפְרוֹן כְּלוּם,
וְלֹא הוּוּ חָמֵי אֶלָּא חֲשׂוּכָא,
וְעַל דָּא זַבִּין לָהּ.

וּמָה דְלָא תִבַּע אַבְרָהָם
בְּקַדְמִיתָא דֵי זַבִּין לִיה
זַבִּין, דִּהָא אַבְרָהָם לֹא
קָאמַר אֶלָּא וַיִּתֵּן לִי אֶת
מַעֲרַת הַמַּכְפֵּלָה אֲשֶׁר לִו
וְגו'. בְּכֶסֶף מָלֵא יִתְּנָנָה לִי
וְגו', וְאִיהוּ אָמַר הַשְּׂדֵה
נִתְּתִי לָךְ וְהַמַּעֲרָה אֲשֶׁר בּוֹ
לָךְ נִתְּתִיהּ וְגו'. בְּגִין דְּכָלָא
הוּוּ מָאִיס עֲלִיהּ דְּעַפְרוֹן
דְּלֹא יָדַע מַה הִיא.

וְתֵא חֲזִי, כַּד עָאֵל אַבְרָהָם
בְּמַעֲרַתָּא בְּקַדְמִיתָא,
חָמָא תַּמָּן נְהוּרָא, וְאֲתַרְמִי
עַפְרָא קַמִּיהּ, וְאֲתַגְלִי לִיה
תַּרִּין קַבְרִין אַדְהֵכִי אֶסְתַּלַּק
אָדָם בְּדִיוֹקְנִיהּ וְחָמָא לִיה
לְאַבְרָהָם וְחִיִּיד, וּבִיָּה (הוּוּ)

כִּדְקָאֲמְרוּ, אֲבָל יִצְחָק מָהוּ.
אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ הָא חֲבַרְיָא
אָמְרוּ דְעִבְשֵׁי אֶתְקָרִי יִצְחָק
עַל שׁוֹם תְּדוּוּתָא סְגִיָאָה
דְּבַעְלָמָא.

אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ בַּתְחִלָּה
נִקְרְאת הַנְּשָׁמָה אֲבָרָהָם
וְהַגּוֹף שָׂרָה, עִבְשֵׁי נִקְרְאת
הַנְּשָׁמָה יִצְחָק וְהַגּוֹף רַבְקָה.
תֵּנַן בְּמַתְנִיתִין, אָמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן אַרְבַּעִים שָׁנָה קוֹדֵם
קִיּוֹם הַגּוֹף מִמֵּתְנַת הַנְּשָׁמָה
לַגּוֹף בְּאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל. בְּאִיזָה
מְקוֹם בְּמְקוֹם הַמְּקוֹדֵשׁ.

אָמַר רַבִּי אֲבָהוּ תָא חַוִּי,
וַיִּקַּח אֶת רַבְקָה וַתְּהִי לוֹ
לְאִשָּׁה וַיֵּאָהֲבָהּ וַיִּנָּחֵם יִצְחָק
אֶחָרֵי אָמוֹ. אוֹהֵב לְאוֹתוֹ
הַגּוֹף וּמִתְנַחֵם עִמּוֹ, וְהוּא עַת
לְשַׁחוּק וְהַחֲדוּהָ בְּעוֹלָם.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה הָא כָּל
פְּרָשְׁתָא דָא אֶתְבְּרַר לָן,
אֲבָל לָא יְכִילְנָא לְמַנְדַּע
מָהוּ:

תָּמַן כְּלוּם, וְהַשְׁתָּא מָה דְהוּא טְמִיר קָם וְאַסְתְּלִיק וּכְדִין
קָם כְּלָא בְּנַמוּסוּי.

יִדַּע אֲבָרָהָם דְתָמַן (הוּא) הוּא
זְמִין לְאַתְקַבְּרָא.

אָמַר לֵיה, אֲבָרָהָם, בְּמָטוּ
מִינָךְ, קוּסְטָרָא קְטִיר
אֵית הָכָא. אָמַר לֵיה קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא טְמַרְנִי הָכָא
וַיִּמַּהְהוּא זְמַנָּא עַד הַשְׁתָּא
אֶתְטַמְרְנָא כְּגִילְדָא דְקִירְטָא
עַד דְאַתִּית אַנְתָּ בְּעֵלְמָא,
הַשְׁתָּא מְכָאן וְאֵילָךְ הָא
קִיּוּמָא לִי וְלַעֲלָמָא הוּא
בְּגִינָךְ.

חַמִּי מָה כְּתִיב וַיִּקָּם הַשָּׂדֶה
וְהַמַּעֲרָה אֲשֶׁר בּוֹ,
קִימָה מִמֶּשׁ הוּא לֵיה מָה
דְּלָא הוּא לֵיה עַד הַשְׁתָּא.
רַבִּי אַבָּא אָמַר וַיִּקָּם הַשָּׂדֶה,
וְדַאי קִימָה מִמֶּשׁ דְקָם
וְאַסְתְּלִק קִמִּיָּה דְאַבְרָהָם
בְּגִין דְעַד הַשְׁתָּא לָא אֶתְחַוִּי

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּשַׁעֲתָא דְעָאֵל אַבְרָהָם בְּמַעֲרַתָּא
 וְאַעִיל שָׂרָה תַּמָּן, קָמוּ אָדָם וַחֲוָה וְלֹא קָבִילוּ
 לְאַתְקַבְּרָא תַּמָּן, אָמְרוּ וּמָה אֲנִן בְּכַסּוּפָא קָמִי קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא בְּהֵהוּא עֲלֵמָא בְּגִין הֵהוּא חוּבָא דְגַרְיָמָנָא
 וְהִשְׁתָּא יְתוּסָף לָן כַּסּוּפָא אַחֲרָא מִקָּמִי עוּבְדִין טְבִין
 דְּבַכּוּ.

אָמַר אַבְרָהָם הָא אֲנָא זְמִין קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בְּגִינָךְ דְּלֹא תַכְסִּיף קָמִיָּה לְעֲלֵמִין. מִיַּד וְאַחֲרֵי כֵן
 קָבַר אַבְרָהָם אֶת (דף קכז ע"ב) שָׂרָה אִשְׁתּוֹ, מֵאִי וְאַחֲרֵי כֵן.
 בְּתַר דְּקָבִיל אַבְרָהָם עָלֶיהָ מְלָה דָּא.

אָדָם עָאֵל בְּדוּכְתִּיָּה חוּהָ לֹא עָאֵלָת, עַד דְּקָרִיב אַבְרָהָם
 וְאַעִיל לָהּ לְגַבֵּי אָדָם וְקָבִיל לָהּ בְּגִינָיָה, הֵדָּא הוּא
 דְּכֹתִיב וְאַחֲרֵי כֵן קָבַר אַבְרָהָם אֶת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ, לְשָׂרָה
 לֹא פְתִיב אֶלָּא אֶת שָׂרָה לְאַסְגָּאָה חוּהָ, וְכַדִּין אֲתִיִּי שְׁבוּ
 בְּדוּכְתִּיָּהוּ כְּדָקָא יְאוּת, הֵדָּא הוּא דְּכֹתִיב, (בראשית ב) אֵלֶּה
 תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְּרָאָם, וְתַנִּינָן בְּאַבְרָהָם.
 תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ דָּא אָדָם וַחֲוָה. אֵלֶּה הַשָּׁמַיִם
 וְהָאָרֶץ לֹא פְתִיב, אֶלָּא תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְלֹא
 תּוֹלְדוֹת בַּר נָשׁ. וְאַיְנוּן אֲתַקְיָימוּ בְּגִינָיָה דְאַבְרָהָם. וּמָנָא
 לָן דְּאַתְקְיָימוּ בְּגִינָיָה דְאַבְרָהָם. דְּכֹתִיב וַיִּקַּם הַשָּׂדֶה
 וְהַמַּעֲרָה אֲשֶׁר בּוֹ לְאַבְרָהָם. וְעַד דָּאֲתָא אַבְרָהָם לֹא
 אֲתַקְיָימוּ אָדָם וַחֲוָה בְּדוּכְתִּיָּהוּ בְּהֵהוּא עֲלֵמָא.

רַבִּי אֶלְעָזָר שָׂאִיל לְרַבִּי שְׁמַעוֹן אַבּוּי, אָמַר הָאִי
מְעֵרְתָּא לָאוּ אִיהוּ כְּפִילְתָּא, דְּהָא כְּתִיב מְעֵרַת
הַמְּכַפְּלָה, וַיִּקְרָא קָרִי לָהּ לְבַתֵּר מְעֵרַת שְׂדֵה הַמְּכַפְּלָה,
מְכַפְּלָה קָא קָרִי לִיהּ לְשְׂדֵה.

אָמַר לִיהּ הָכִי קָאֲרִי לִיהּ מְעֵרַת הַמְּכַפְּלָה כְּמָה דְּאֵת
אָמַר וַיִּתֵּן לִי אֶת מְעֵרַת הַמְּכַפְּלָה, אָבֵל וְדַאי חֵייד
לָאוּ מְעֵרְתָּא אִיהוּ מְכַפְּלָה. וְלָאוּ שְׂדֵה אֶקְרִי מְכַפְּלָה,
אֶלָּא הָאִי שְׂדֵה וּמְעֵרְתָּא עַל שׁוּם מְכַפְּלָה אֶקְרוּן שְׂדֵה
הַמְּכַפְּלָה וְדַאי וְלָא מְעֵרְתָּא, דְּהָא מְעֵרְתָּא בְּשְׂדֵה אִיהִי,
וְהָהוּא שְׂדֵה קָאִים בְּמָלְה אַחֲרָא.

תָּא חַיֵּי, יְרוּשָׁלַם כָּל אַרְעָא דִּישְׂרָאֵל אֶתְכַפֵּל תְּחוּתָהּ.
וְאִיהִי קַיִמָא לְעֵילָא וְתַתָּא, כְּגִוּוּנָא דָּא יְרוּשָׁלַם
לְעֵילָא יְרוּשָׁלַם לְתַתָּא, אַחֲיָדָא לְעֵילָא וְאַחֲיָדָא לְתַתָּא,
יְרוּשָׁלַם לְעֵילָא אַחֲיָדָת בְּתַרִּין סְטַרִּין לְעֵילָא וְתַתָּא (יְרוּשָׁלַם
לְתַתָּא אַחֲיָדָת בְּתַרִּין סְטַרִּין לְעֵילָא וְתַתָּא) וּבְגִין כֶּךָ כְּפִלְתָּא הִיא.

וְעַל דָּא הָאִי שְׂדֵה מִהֵהִיא כְּפִלְתָּא אִיהוּ דְּבִיהּ שְׂרִיא.
כְּגִוּוּנָא דָּא כְּתִיב כְּרִיחַ שְׂדֵה אֲשֶׁר בְּרָכוּ יְיָ לְעֵילָא
(דף קכט ע"א) וְתַתָּא, וּבְגִין כֶּךָ שְׂדֵה הַמְּכַפְּלָה וְדַאי וְלָא שְׂדֵה
כְּפִוּל.

תּוּ רְזָא דְּמָלְה שְׂדֵה הַמְּכַפְּלָה וְדַאי, מֵאֵן מְכַפְּלָה, ה'
דְּבִשְׁמָא קַדִּישָׁא דְּאִיהִי מְכַפְּלָה. וְכֹלָא קַיִמָא כְּחַד,

וּבְגִינִיָּה קָאָמַר בְּאוֹרַח סְתִים ה' מִכְּפֻלָּה דְּלָא הוּי בְּשָׂמָא
קְדִישָׁא אֶת אַחְרָא מִכְּפֻלָּה בַר אִיהִי.

וְאַף עַל גַּב דְּמַעְרְתָּא כְּפֻלְתָּא הוּוּה וְדַאי דְּאִיהִי מְעַרְתָּא
גּוּ מְעַרְתָּא, אֲבָל עַל שׁוּם אַחְרָא אֶקְרִי מְעַרְתַּ שְׂדֵה
הַמְּכַפְּלָה כְּמָה דְּאִתְמַר. וְאַבְרָהָם יָדַע, וְכַד אָמַר לְבְנֵי חַת
כְּסִי מְלָה וְאָמַר וַיִּתֵּן לִי אֶת מְעַרְתַּ הַמְּכַפְּלָה, עַל שׁוּם
דְּאִיהִי מְעַרְתָּא כְּפֻלְתָּא, וְאוֹרִייתָא לָא קְרִי לָהּ אֶלָּא
מְעַרְתַּ שְׂדֵה הַמְּכַפְּלָה כְּדָקָא יָאוּת.

וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּא עֶבֶד כְּלָא לְאַשְׁתַּכְּחָא הָאִי עֲלֵמָא
כְּגוּוּנָא דְּלַעֲיֵלָא, וְלֹאֲתִדְבַקָּא דָּא בְּדָא, לְמַהוּי יְקָרִיָּה
לְעֵילָא וְתַתָּא. זַכָּאָה חוּלְקִיָּהוֹן דְּצַדִּיקִיָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּוּא אֲתַרְעֵי בְּהוּ בְּהָאִי עֲלֵמָא וּבְעֲלֵמָא דְּאִתִּי:

מדרש הנעלם

וַיֹּסֶף אַבְרָהָם וַיִּקַּח אִשָּׁה
וּשְׁמָהּ קַטּוּרָה. וְלִשְׁקוּלָא
דְּדַעְתָּא כָּל פְּרֻשַׁתָּא דָּא
לִיסְתוּרִי.

כַּד אָתָּא רַב דִּימִי, אָמַר,
הָאִי פְּרֻשַׁתָּא דָּא שְׁמַעְנָא
וְלֹא אֲדַבְּרָנָא, אָמְרוּ דְּעֲלֵאִין
תְּקִיפִין לָא זְמַנּוּהָ לְגַלְתָּא
וְאַנְן מָאִי גִימָא. קָם רַבִּי
יְהוּדָה וְאָמַר מִמַּתִּיבְתָּא

וְאַבְרָהָם זָקֵן בָּא בֵּימִים וַיִּי
בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם

בְּכָל. רַבִּי יְהוּדָה פָּתַח (תהלים

סד) אֲשֶׁרִי תִבְחַר וּתִקְרַב יִשְׁפֹּן

חֲצִרֶיךָ, הָאִי קָרָא (צד ע"ב)

אֲתַמָּר, אֲבָל זַכָּאָה הוּוּא בַר

נָשׁ דְּאוֹרְחוּי אֲתַפְּשֶׁרֶן קָמִי

קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּא וְאִיתּוּ

אֲתַרְעֵי בֵּיהּ לְקַרְבָּא לִיָּה

לְגַבִּיָּהּ.

דְּחִבְרָנָא מֵאֲרֵי מִתְנִיתָא
גְּלִיא.

קָמוּ וְאָזְלוּ הוּא וְרַבִּי יִיסָא
וְרַבִּי חֵיִיא, אֲשַׁכְּחוּהָ לְרַבִּי
אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן וְהוּא
מְנַלְהָ רִזִּין דְּתַפְּיִלִּין. עָאלוּ
קַמֵּיהּ וְאָמְרוּ בְּמֵאי אֲתַעֲסֵק
מַר. אָמַר לֹזֵן טַעְמָא
דְּתַפְּיִלִּין אֲמִינָא, דְּהָא זַכָּאָה
הוּא בַר גֵּשׁ דְּמִנְחַת תַּפְּיִלִּין
וַיִּדַע טַעְמָא דִּידְהוּ.

אָמְרוּ אִי נִיחָא קַמֵּיהּ דְּמַר
לֵימָא לֹן מַלְהָ. אָמְרוּ
שְׁמַעְנָא מֵאֲבוּךָ דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּרַחֲמֵינוּ סְגִיָּאָה
דְּהָוָה לִיהּ עִם יִשְׂרָאֵל אָמַר
לֹזֵן לְמַעַבְדָּ לִיהּ בִּי מִשְׁכָּנָא
כְּגוּוֹנָא דְרַתִּיכָא עֲלָאָה
דְּלַעֲיָלָא וַיִּיתִי דִּינִירִיהּ עֲמַהוֹן
הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (שְׁמוֹת כ"ה)
וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשֹׁכְנֹתַי
בְּתוֹכְכֶם. וְשְׁמַעְנָא מֵאֲבוּךָ
דְּהִכָּא סְתִים טַעְמָא דְּתַפְּיִלִּין
בְּהֵאי פְּסוּקָא.

אָמַר לִיהּ תָּא חַיֵּי כְּגוּוֹנָא

תָּא חַיֵּי, אֲבָרְהָם אֲתַקְרִיב
לְגַבִּיָּה וְתֹאנְבִתִּיהּ

דִּילִיָּה הָוָה כָּל יוֹמוֹי בְּהֵאי,
וְלֹא אֲתַקְרִיב אֲבָרְהָם בְּיוֹמָא
חָדָא אוּ בְּזַמְנָא חָדָא, אֶלָּא
עוֹבְדוֹי קְרִיבּוֹ לִיָּה בְּכָל
יוֹמוֹי מִדְּרָגָא לְדְרָגָא, עַד
דְּאֶסְתַּלַּק בְּדְרָגוֹי.

כִּד הָוָה סִיב וְעָאֵל בְּדְרָגִין
עֲלָאִין כְּדָקָא חַיֵּי
דְכַתִּיב וְאֲבָרְהָם זָקֵן, וּכְדִין
בָּא בֵּימִים בְּאִינוֹן יוֹמִין
עֲלָאִין בְּאִינוֹן יוֹמִין יְדִיעָאן
בְּרֹזָא דְמַהִימְנוּתָא. וַיִּי בְּרַךְ
אֶת אֲבָרְהָם בְּכָל. דְּמַתְּמָן
נְפָקִין כָּל בְּרַכָּאן וְכָל טִיבּוֹ.

זַכָּאִין אִינוֹן מְאָרִיהוֹן
דְּתִשׁוּבָה דְּהָא
בְּשַׁעְתָּא חָדָא בְּיוֹמָא חָדָא
בְּרַגְעָא חָדָא (דף קכט ע"ב) קְרִיבִין
לְגַבִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מֵה

עֲלָאָה אֶת־עַבְדֵּךְ מִקֹּדֶשׁ
 בְּרִתִּיכִי קְדִישִׁין, וּבְתֵר כֹּן
 אֲשֶׁרִי קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 דִּיּוֹרִיָּה עִמָּהוֹן, כְּעַנְיִנָא דָא,
 וּכְגוּנָא דָא אֶתְעָרוּ חֲבֵרָיָא
 מֵאַרְי מִתְנִיתָא כְּטַעֲמָא
 דְתַפְּלִין, לְמַהוּי הֵהוּא גְבָרָא
 דְּוּגְמָא דְרִתִּיכִי עֲלָאִין,
 רְתִיכָא תַתָּאָה רְתִיכָא
 עֲלָאָה, לְמִיתִי מְלָכוּתָא
 דִּילִיָּה וַיִּשְׁרִי דִּיּוֹרִיָּה עֲלוּיָה.

וְתַנְיִנָן אִית בֵּיה רְזִין עֲלָאִין
 וְדוּגְמִיהוֹן, וְאִית בֵּיה תַלְתָּ
 רְתִיכִין, דְּוּגְמַת עֲלָאִין
 קְדִישִׁין רְזִין דְתַלְתָּ אֶתְוּתָא
 דְשִׁמְהוֹן קְדִישִׁי, עֲלָמִין תַלְתָּ,
 רְתִיכִין תַלְתָּא אֶתְוּתָא,
 אַרְבַּע פְּרָשִׁיּוֹת שְׁלִיט עַל
 אַרְבַּע, וְעַל כַּף רְזָא דְשִׁיִּין
 דְתַלְתָּ כְתָרִין, וְשִׁיִּין דְאַרְבַּע
 כְתָרִין, תַלְתָּא מְלָכִין
 שְׁלִיטִין כְּגוּפָא תַפְּלִין עֲלוּי
 קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְעִילָא,
 אֲלִין תַפְּלִין דְרִישָׁא,
 תַפְּלִין דְדְרוּעָא אַרְבַּע
 פְּרָשִׁיִין.

דְלָא הָוָה הָכִי אֲפִילּוּ
 לְצַדִּיקִים גְּמוּרִים דְאֶתְקַרְיָבוּ
 גַבֵּי קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְכַמָּה
 שָׁנִין. אֲבָרְהָם לָא עָאֵל
 בְּאִינוּן יוּמִין עֲלָאִין עַד
 דְהָוָה סִיב כְּמָה דְאֶתְמַר. וְכֹן
 דְּוֹד דְכֶתִיב (מלכים א א) וְהַמֶּלֶךְ
 דְּוֹד זָקֵן בָּא בֵּימִים. אֲבָל
 מֵאַרִיָּה דְתַשׁוּבָה מִיַּד עָאֵל
 וְאֶתְדַבֵּק בֵּיה בְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא.

רַבִּי יוֹסִי אָמַר תַּנְיִנָן אֶת־ר
 דְּמֵאַרִיָּהוֹן דְתַשׁוּבָה
 קַיְיִמִי בֵּיה, בְּהֵהוּא עֲלָמָא,
 צַדִּיקִים גְּמוּרִים לִית לוֹן
 רְשׁוּ לְקַיְיִמָא בֵּיה, בְּגִין
 דְאִינוּן קְרִיבִין לְמַלְכָּא יִתִּיר
 מִכְּלָהוּ, וְאִינוּן מְשֻׁכִּי
 עֲלֵייהוּ בְרַעוּתָא דְלָבָא יִתִּיר
 וּבְחִילָא סְגִיָּא לְאֶתְקַרְבָּא
 לְמַלְכָּא.

תָּא חַזִּי, כַּמָּה אַתְרִין
 מְתוּקָנִין לִיהּ לְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא בְּהוּא עֲלֵמָא,
 וּבְכֻלָּהוּ בִּי מוֹתְבֵי לֹון
 לְצַדִּיקִים. כָּל חַד וְחַד לְפִנּוּם
 דְּרַגְיָה כְּדַקָּא חַזִּי לִיהּ.

כְּתִיב, (תהלים סד) אֲשֶׁרִי
 תִּבְחָר וּתְקָרֵב יִשְׁכֵּן
 חֲצֵרֶיךָ, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 קָרִיב לֹון לְגַבִּיָּה דְּסֻלְקִין
 אֵינֹון נִשְׁמָתִין מִתַּתָּא
 לְעֵילָא וְלֵאתְאֲחָדָא
 בְּאַחְסֵנִיתִיהוֹן דְּאִתְתַּקְּנֹון לְהוּ.
 יִשְׁכֵּן חֲצֵרֶיךָ, אֵלִין אַתְרִין
 וְדַרְגִּין לְבַר, וּמֵאן אֵינֹון,
 כַּמָּא דְּאִתְ אָמַר (זכריה א) וְנָתַתִּי
 לְךָ מֵהֶלְכִים בֵּין הָעוֹמְדִים
 הָאֵלֶּה. וְהֵאֵי הוּא דְּרַגָּא בֵּין
 קַדִּישִׁין עֲלָאִין.

וּמֵאן דְּזוֹכְאִין לְדַרְגָּא דָּא,
 אֵינֹון שְׁלִיחֹן דְּמֵאֲרִי

לְבָא רְכִיב דּוּנְמָא דְּרִתִּיכָא
 תַּתְּאָה וְתַתְּאָה רְכִיב. עוּד
 תְּנִינֹון דָּא רְכִיבָא דְּדְרוּעָא
 לְתַתָּא. וְלָבָא רְכִיב, דּוּנְמָא
 דְּאִיהוּ לְתַתָּא וְאִתְמַסְרוּן
 בִּידֵיהּ לְאֲעֻלָּאָה לֹון כָּל חִילֵי
 שְׁמַיָּא, כְּדֵי לְבָא הוּא רְכִיב
 לְתַתָּא וְאִתְמַסְרוּן בִּידוּי כָּל
 אַבְרֵי גּוֹפָא.

וְעֵילָא מְנִיָּה אַרְבַּע פְּרֻשֵׁיִן
 עַל מוֹחָא דְּרִישָׁא אִיהוּ, אֲבָל
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שְׁלִיטָא
 עֲלָאָה מִלְבָּא מְכֻלָּא. (ורח)
 וְרָזָא דְּחֻכְמָתָא דָּא, הוּא
 כְּגוּנָא דְּמַקְדְּשָׁא דְּכְתִיב
 וַעֲשֵׂה כְּרוּב אֶחָד מִקְצֵה מִזֵּה
 וּכְרוּב אֶחָד מִקְצֵה. וְעֵלְיֵיהוּ
 דִּינֻרִיָּה דְּמִלְבָּא בְּאַרְבַּע
 אַתְוֹון תְּרִין רִתִּיכִין.

וּכְהֵאֵי גּוּנָא לְבָא וּמוֹחָא,
 לְבָא מְכָאן וּמוֹחָא מְכָאן
 וְעֵלְיֵיהוּ מְדוּרִיָּה דְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא בְּאַרְבַּע (ד"א
 אַרְבַּע) פְּרֻשֵׁיִן. אָמַר רַבִּי
 אֲלֵעֶזֶר מְכָאן וְלַהֲלָאָה רְזִי

דְּכַתְרֵי אֲתוּוֹתָא וּפְרָשֵׁינָן
בְּגוּפֵיהוּ וּרְצוּעוֹתֵיהוּ.
הִלְכָה לְמֹשֶׁה מְסִינֵי וּרְמִיזָא
דְּלֵהוּן אֲתַנְגְּלֵי וְטַעַמָא דְכֻלָּא
בְּתַלְתַּת עֶשְׂרֵי מְכִילָן (דְּרַחֲמֵי).

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אֲלֵמְלָא לָא
אֲתִינָא אֲלָא בְּדִיל רְזָא דָא
דִּי. אָמְרוּ לִיהּ וּפְאָה חוּלְקָךְ
לְעֵלְמָא דְאֲתֵי דְכָל רִז לָא
אָנִים לָךְ. אָמְרוּ לִיהּ אֲתִינָא
קַמִּיהּ דְּמַר לְמַנְדַּע רְזָא
דְּהֵאֵי פְּסוּקָא וַיֹּסֶף אַבְרָהָם
וַיִּקַּח אִשָּׁה וַשְׁמָה קְטוֹרָה.

אָמַר פִּירוּשָׁא דְּהֵאֵי פְּסוּקָא
כְּמָה דְּגָלוּ חֲבֵרְנָא מְאֵרֵי
מִתְּנִיתִין, דְּכַד נִשְׁמַתָּא יִיתֵי
בְּהֵוּא גּוּפָא קְדִישָׁא דִּילָהּ,
הָא מִלִּיָּא הוּוּ עַל חֵיבֵיא
דִּיקוּמוּן וַיִּכְשְׁרוּן עוֹבְדִין
וַיִּתֵּן לְהוּ מְזִיזָא יִקְרָא דִּילָהּ
דִּינְדַּעוֹן וַיִּתּוּבוּן וַיִּזְכְּבוּן
זְכוּתָא שְׁלִימָתָא.

וְכַד חָמָא שְׁלֵמָה דָּא הָוָה
סְגִי (ד"א תְּוָה סְגִי) וְאָמַר
(קְהַלֵּת ח) וּבְכֵן רְאִיתִי רְשָׁעִים

עֲלָמָא כְּאִינוּן מְלֵאכִין
וְעַבְדִּין שְׁלִיחוֹתָא תְּדִיר
בְּרַעוּתָא דְּמֵאֲרִיהוּן, בְּגִין
דְּאֵלִין (אֲתַקְדְּשׁוּ) תְּדִיר בְּקְדוּשָׁה
וְלָא אֲסַתָּאבוּ. כְּגוּוֹנָא דָּא,
מֵאֵן דְּאֲסַתָּאב בְּהֵאֵי עֲלָמָא
אִיהוּ מְשִׁיךְ עֲלֵיהּ רוּחַ
מְסָאב, וְכַד נִפְק נִשְׁמַתִּיה
מִנִּיהּ מְסָאבִין לִיהּ וּמְדוּרִיה
בֵּין אִינוּן מְסָאבִין וְאֵלִין
אִינוּן מְזִיקִין דְּעֲלָמָא. כְּמָה
דְּאֲתַמְשֵׁךְ בַּר נָשׁ גְּרַמִּיה
בְּהֵאֵי עֲלָמָא הֵכִי הוּא
מְדוּרִיה וְאֲתַמְשֵׁךְ בְּהֵוּא
עֲלָמָא (נִט וְאִינוּן רוּחֵי מְסָאבֵי מְסָאבִין לִיהּ

וְאֵעֲלִין לִיהּ לַגִּיהֶנֶם.

תָּא חַי מֵאֵן דְּאֲתַקְדֵּשׁ
וְנָטִיר גְּרַמִּיה בְּהֵאֵי
עֲלָמָא דְּלָא אֲסַתָּאב.
מְדוּרִיה בְּהֵוּא עֲלָמָא בֵּין
אִינוּן קְדִישִׁין (דף קל ע"א) עֲלָאִין

קְבוּרִים וּבָאוּ וּמִמָּקוֹם קְדוֹשׁ
יִהְלְכוּ, שְׂיָבֹאוּ וַיְחִי מִמָּקוֹם
קְדוֹשׁ. וַתִּגִּינֵן

אָמַר רַבִּי אֲבָא אָמַר רַבִּי
יֹחָנָן בְּתִיב, (ירמיה ג) הִיָּהֲפֹךְ
כּוֹשֵׁי עוּרוּ וְנֹמֵר חֶבְרַבְרִתִּיו,
כִּדְ הַרְשָׁעִים שְׂלֹא זָכוּ לְשׁוֹב
בְּעוֹלָם הַזֶּה וּלְהִקְטִיר
מַעֲשִׂים טוֹבִים לְעוֹלָם, לֹא
יִקְטִירוּ בְּעוֹלָם הַבָּא. רָאָה
מָה בְּתִיב וַיּוֹסֶף אֲבָרְהָם
וַיִּקַּח אִשָּׁה, וַיִּשְׂרׁוּצָה לַעֲשׂוֹת
לָהֶם נְשָׁמָה לְגוֹפָם וּלְקַרְבָּם
בְּתִשׁוּבָה, כִּמָּא דַּאֲתָּ דַּאֲמַר
וְאֵת הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחַרְזֵן.
אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר תָּא חֲזוּי,
מָה בְּתִיב וַתִּלְד לוֹ אֵת זְמַרְן
וְאֵת יִקְשָׁן, הֲרַבָּה מַעֲשִׂים
רָעִים עַד שֶׁנִּגְרָשִׁים מִן
הָעוֹלָם דְּכְתִיב וַיִּשְׁלַחֵם מֵעַל
יִצְחָק בְּנֹו. וְעַלֵּיהֶם נֶאֱמַר
(דניאל יב) וְרַבִּים מִיִּשְׁנֵי אֲדָמַת
עֶפְרַיִם יִקְיָצוּ וְגוֹי, וְעַל הָאֲחֵרִים
נֶאֱמַר וְהַמְשָׁפִילִים יִזְהִירוּ
בְּזָהָר הָרְקִיעַ וְגוֹי.

וְעַבְדִּין שְׁלִיחוֹתָא תְּדִיר,
וְאֵלִין קְיִימֵי בְּחִצָּר כִּמָּא
דַּאֲתָּ אָמַר, (שמות כז) אֵת חִצָּר
הַמְשָׁכָן.

וְאֵית אַחַרְנִין דְּאִינוּן לְגוֹ
יִתִיר, דְּלֹאוּ אִינוּן
בְּחִצָּר אֶלָּא בְּבֵיתָא כִּמָּא
דַּאֲתָּ אָמַר, (תהלים סד) נְשַׁבְּעָה
בְּטוֹב בֵּיתְךָ. אָמַר דָּוִד
נְשַׁבְּעָה בְּטוֹב בֵּיתְךָ, כִּיּוֹן
דְּאָמַר יִשְׁכֵּן חִצְרִיךָ, אֲמַאי
כְּתִיב נְשַׁבְּעָה בְּטוֹב בֵּיתְךָ,
יִשְׁבַּע בְּטוֹב בֵּיתְךָ מִיִּבְעֵי
לִיָּה כִּמָּה דְּכְתִיב יִשְׁכֵּן. אֶלָּא
הָא תִּגִּינֵן לִית יִשִּׁיבָה בְּעִזְרָה
אֶלָּא לְמַלְכֵי בֵּית דָּוִד
בְּלַחֲוִדֵיָּהוּ.

וְאֵית אַתְר לַחֲסִידֵי עֵלְיוֹנִין
דְּעֵיילֵי לְגוֹ, וּמַאי
אִינוּן, כְּדְכְתִיב, (במדבר ג)
וְהַחֲוֹנִים לְפָנֵי הַמְשָׁכָן קְדָמָה

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה הָאִי מִשְׁמַע
עַל פְּרֻשַׁתָּא, וּמִשְׁמַע דְּאוּתוּ
זְמַן (נִקְרָא) (ס"א אָבֵד) עֲבַד שָׁם
(הַנְּשֻׁמָּה) אֲבָרָהֶם, וּבְמִקְוָמוּ
נִקְרָאת יַעֲחֵק בְּדִקְאֶמְרֵי,
הֵדָא הוּא דְכִתְיֵב וַיְהִי אַחֲרֵי
מוֹת אֲבָרָהֶם וַיִּבְרַךְ אֱלֹהִים
אֶת יַעֲחֵק בְּנוֹ, וַיֵּשֶׁב יַעֲחֵק
עִם בְּאֵר לְחַי רֵאִי. עִם יְדִיעַת
חַיִּי שְׁהוּא חַי הָעוֹלָמִים
לְדַעַת וְלֵהֲשִׁיג מַה שְּׁלֵא
הֲשִׁיג בְּעוֹלָם הַזֶּה הֵדָא הוּא
דְכִתְיֵב, (יִשְׁעִיָּה י"א) כִּי מְלֵאָה
הָאָרֶץ יַדְעָה אֶת יְיָ, (עַד כָּאֵן
מִדְרַשׁ הַנֶּעְלָם)

לְפָנַי אָהֵל מוֹעֵד מְזֻרְחָה
מִשָּׁה וְאַהֲרֹן וּבְנָיו וְגו'.
וְכַמָּה מְדוּרִין עַל מְדוּרִין
וְנִהוּרִין עַל נִהוּרִין מִתְּפָרְשָׁן
בְּהָהוּא עֲלֵמָא, וְכָל חַד
אֲכֻסְיָה מְנַהוּרָא דְחֻבְרִיָּה,
כַּמָּה דְעוּבְדִין אֶתְפָּרְשָׁן
בְּהָאִי עֲלֵמָא הָכִי נִמְי דְיוֹכְתִין
וְנִהוּרִין מִתְּפָרְשָׁן בְּהָהוּא
עֲלֵמָא.

וְתָא חַיִּי הָא אֶתְמַר דְּאֶפִּילוּ
בְּהָאִי עֲלֵמָא כַּד בַּר
נָשׁ נָאִים עַל עַרְסִיָּה,

וְנִשְׁמַתִּין אֲצַטְרִיכוּ לְאֶתְשׁוּטְטָא
בְּעֵלְמָא וְנִפְקוּ מִגּוּ
גּוּפָא, לָאו כָּל נִשְׁמַתָּא וְנִשְׁמַתָּא
סְלֵקָא וְשִׁטְיָא לְמַחְזִי
בִּיקָר סַבְר אֶפִּי דְעֵתִיק יוֹמִין,
אֶלָּא כַּמָּא דְאֶתְמַשִּׁיךְ תְּדִיר
וְכַפּוּם עוּבְדִי הָכִי נִשְׁמַתִּיָּה סְלֵקָא.

אִי אֶסְתָּאב אִיהוּ נָאִים וְנִשְׁמַתָּא
נִפְקָא וְכָל אֵינּוֹן רוּחִין
מְסֻאֲבִין נִקְטִין לָהּ וְאֶתְדַבְּקַת
בְּהוּ בְּאֵינּוֹן דְּרַגִּין
תְּתַאֲיִן דְּשִׁטְיִין בְּעֵלְמָא
וְאֵינּוֹן מוּדִיעִין לָהּ מְלִין
דְּאֵינּוֹן קְרִיבִין לְמִיתִי בְּעֵלְמָא,
וְלִזְמַנִּין דְּמוּדְעִין לָהּ
מְלִין כְּדִיבָן וְחִיִּיכֹן בְּהָ וְהָא
אוּקְמוּהָ.

וְאִי זָכִי בַר נֶשׁ כַּד אִיהוּ נָאִים, וְנִשְׁמַתִּיה סְלָקָא אֲזֵלָא
 וְשָׁטְיָא וּבְקָעָא בֵּין אֵלִין רוּחִין מְסֻאֲבִין, וְכִלְהוּ
 מְכַרְיִזִין וְאִמְרִין, פִּנּוּן אֶתְר פִּנּוּן, לָאוּ דָא מְסֻטְרָנָא,
 וְאִיהִי סְלָקָא בֵּין אֵינּוּן קְדִישִׁין וּמוֹדְעֵי לָהּ מְלָה חֲדָא
 דְקָשׁוּט.

וְכַד נַחְתָּא כָּל אֵינּוּן חֲבִילִין טְרִיקִין בְּעָאן לְאֶתְקַרְבָּא
 בְּהַדָּה לְמַנְדַּע הֵהִיא מְלָה, וְאֵינּוּן מוֹדְעִין לָהּ מְלִין
 אַחֲרָנִין, וְהֵהִיא מְלָה דְנִטְלָא גּוּ אֵינּוּן קְדִישִׁין בֵּין אֵינּוּן
 אַחֲרָנִין אִיהוּ כְּעִבּוּרָא גּוּ תִיבְנָא. וְהֵאִי (מֵאן אִידוּ

דְזָכִי יִתִּיר בְּעוֹד דְאִיהוּ קָאִים וְנִשְׁמַתָּא קִימָא בְּהֵאִי עֲלֵמָא.

כְּגֻוּנָא דָא כַּד נִפְקִין נִשְׁמַתִּין מִגּוּפָא מֵהֵאִי עֲלֵמָא,
 בְּעָאן לְסִלְקָא, וְכִמָּה תִרְעִין חֲבִילֵי טְהִירִין
 קִימֵי, (ו) אִי אֵינּוּן מְסֻטְרִייהוּ כְּלָהוּ אַחְדִּין בְּהוּ בְּאֵינּוּן
 נִפְשָׁאן וּמְסָרִי לֹון בִּידָא דְדוּמָה לְאֲעֵלָא לֹון בְּגִיחָנָם.
 וּלְבַתֵּר סְלָקֹון וְאַחְדִּין בְּהוּ וְאֵינּוּן נְטִלֵי לְהוֹן וּמְכַרְזֵי בְּהוּ
 אֵלִין אֵינּוּן דְעִבְרוּ עַל פְּקוּדֵי דְמְאִרִיהוֹן, וְכֹן
 שְׁטִיִין בְּכָל עֲלֵמָא. וּלְבַתֵּר מְהִדְרֵי לְהוּ לְגִיחָנָם, וְכֹן עַד
 תְּרִיסַר יְרַחֵי. לְבַתֵּר תְּרִיסַר יְרַחֵי מִשְׁתַּכְּכֵי בְּהֵוּא אֶתְר
 דְאֶתְחַזֵי לֹון. אֵינּוּן נִשְׁמַתִּין דְזָכוּ סְלָקֵי לְעֵילָא כְּמָה
 דְאֶתְמַר וּזְכָאן בְּדוּכְתִייהוּ.

תָּא חַזֵי, זָכָאִין אֵינּוּן צְדִיקָא דְאֶתְגְּנִיז לְהוּ כְּמָה טְבִין

לְהֵיוֹא עֲלָמָא, וְלִית אֲתֵר פְּנִימָאָה בְּכָל אֵינּוֹן פְּאֵינּוֹן
 דִּידְעֵי רוּזָא דְמֵאֲרִיָּהוֹן וַיְדְעֵי לְאֲתֵדְבַקָּא בְּהוּ בְּכָל יוֹמָא,
 עַל אֵלִין כְּתִיב, (ישעיה סד) עֵין לֹא רָאתָה אֱלֹהִים זּוֹלָתָךְ,
 יַעֲשֶׂה לְמַחֲכָה לוּ.

מֵאֵי לְמַחֲכָה לוּ, כְּמָא דֵאֲתֵר אֲמַר (איוב לב) חֲכָה אֶת אֵיּוֹב
 בְּדַבָּרִים. וְאֵלִין אֵינּוֹן דְּדַחֲקִין לְמִלָּה דְּחַכְמָתָא,
 וְדִיִּיקִין לָהּ, וּמַחֲכָאן לָהּ לְמַנְדַּע בְּרִירָא דְּמִלָּה,
 וְאֲשֶׁתְּמוֹדְעָא לְמֵאֲרִיָּהוֹן, אֵלִין אֵינּוֹן דְּמֵאֲרִיָּהוֹן מִשְׁתַּבַּח
 בְּהוֹן בְּכָל יוֹמָא, אֵלִין אֵינּוֹן דְּעֵאלִין בֵּין עֲלָאִין קְדִישִׁין,
 וְאֵלִין עֲלָאִין כָּל תְּרַעֵי דְלַעֲיִלָּא וְלִית מֵאן דְּיִמְחֵי בִידְהוֹן,
 זַכָּאָה חוֹלְקִיָּהוֹן בְּעֲלָמָא דִּין וּבְעֲלָמָא דֵאֲתֵי.

תָּא חַזִּי, אֲבָרְהָם עָאֵל לְמַנְדַּע וְלֹאֲתֵדְבַקָּא בְּמֵאֲרִיָּה
 כְּדָקָא יָאוֹת לְבַתֵּר דְּאֶקְדִּים עוֹבְדוֹי בְּקַדְמִיתָא,
 וְזָכָה בְּאֵינּוֹן יוֹמִין עֲלָאִין, וְאֲתַבְּרַךְ מֵאֲתֵר דְּכָל בְּרַכָּאן
 נְפֻקֵי מִתַּמָּן, דְּכְתִיב וַיִּבְרַךְ אֶת אֲבָרְהָם בְּכָל. מֵאֵי בְּכָל.
 אֲתֵר דְּנִהָרָא דֵלֹא פְּסֻקֵי מֵימּוֹי לְעֲלָמִין.

אֲמַר רַבִּי חֵיִיא תָּא חַזִּי, דְּאֲבָרְהָם לָא בַּעַל לְאֲתֵעֲרַבָּא
 בְּנָשִׁי עֲלָמָא וְלֹאֲתֵדְבַקָּא בְּשָׂאֵר עַמִּין עוֹבְדֵי
 כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת, בְּגִין דְּנִשְׁיִיא דְּשָׂאֵר עַמִּין עוֹבְדֵי
 עֲבוֹדַת כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת אֵינּוֹן סָאֲבִין לְגוֹבְרִיָּהוּ וְלֹאֵינּוֹן
 דְּמֵתְדַבְּקִין בְּהוֹן, בְּגִין דְּכַד אֲבָרְהָם יְדַע חַכְמָתָא, יְדַע

עֲקָרָא וְשָׂרָא וּמֵאָן אֲתֵר נַפְקֵי וְשִׁטֵּיין רוּחֵי מְסֻאֲבִין
 בְּעֵלְמָא, וְעַל דָּא אוּמֵי לְעֵבְדֵיהּ דְּלֹא יִסַּב אֶתְתָּא לְבִרְיָהּ
 מִשָּׂאֵר עֲמִין.

רַבִּי יִצְחָק פִּתַּח וְאָמַר, (קהלת יב) וַיֵּשֶׁב הָעֶפְרַיִם עַל הָאָרֶץ
 כְּשֶׁהָיָה וְהָרוּחַ תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה. תָּא
 חַזִּי, כִּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאָדָם, נָטַל עֶפְרַיָּה
 מֵאַתֵּר דְּמִקְדָּשָׁא, וּבְנָה גּוֹפִיָּה מֵאַרְבַּע סְטֵרִין דְּעֵלְמָא,
 דְּכֻלְהוּ יִהְיִו לִיהּ חִילָא, לְבַתֵּר אֶתְרַק עֲלֵיהּ רוּחָא דְחַיִּי
 כְּמָא דְאַתְּ אָמַר, (בראשית ב) וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נְשִׁמַת חַיִּים וְגו'
 לְבַתֵּר קָם וַיֵּדַע דְּאִיהוּ מַעִילָא וְתַתָּא, וּכְדִין אֶתְדַבֵּק וַיֵּדַע
 חֲכָמָה עֲלָאָה.

כְּגִוּוֹנָא דָּא כָּל בַּר נָשׁ דְּעֵלְמָא אִיהוּ כְּלִיל מַעִילָא
 וְתַתָּא, וְכָל אֵינּוֹן דִּידַעִין לְאַתְקֻדְשָׁא בְּהַאי
 עֲלָמָא כְּדָקָא יְאוּת, כִּד אוּלִידּוּ בַר, מְשַׁכִּין עֲלֵיהּ רוּחַ
 קֻדְשָׁא מֵאַתֵּר דְּכָל קֻדְשֵׁי נְפֻקִין מִנֵּיהּ, וְאַלִין אֶקְרוּן
 בְּנִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּגִין דְּגּוּפָא אֶתְעֵבִיד בְּקֻדְוֶשָׁה
 כְּדָקָא יְאוּת, הָכִי נִמִּי יִהְבִּין לִיהּ רוּחָא מֵאַתֵּר עֲלָאָה
 קֻדְשָׁא כְּדָקָא חַזִּי וְהָא אֶתְמַר.

תָּא חַזִּי, בְּשַׁעֲתָא דְזֻמִּין בַּר נָשׁ לְמִיָּהֵב חוּשְׁבֵן עוּבְדוּי
 עַד לָא יִפּוּק מֵעֵלְמָא, הֵהוּא יוּמָא, יוּמָא דְחוּשְׁבֵן
 אִיהוּ, דְּגּוּפָא וְנִשְׁמַתָּא יִהְבִּי חוּשְׁבֵנָא. לְבַתֵּר נִשְׁמַתָּא

אֶת־פְּרֻשָׁא מִיְנֵיהּ, וְגוֹפָא תָב לְאַרְעָא, וְכֻלָּא תָב לְאַתְרֵיהּ
 דְּאַתְנַסִּיב מִתַּמָּן וְהָא אוּקְמוּהָ, עַד זְמַנָּא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא זְמִין לְאַחֵיָא מִתֵּיָא כֻלָּא גְנִיז קַמֵּיהּ.

וְהָהוּא גוֹפָא מִמֶּשׁ וְהָהִיא נִשְׁמַתָּא מִמֶּשׁ זְמִין קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לְאַתְבָּא לְעֵלְמָא כְּמַלְקֵדְמִין וּלְחַדְתָּא
 אֲנִפֵּי עֵלְמָא הֵדָּא הוּא דְכָתִיב, (ישעיה כו) יַחֲיוּ מִתֶּיךָ נְבִלְתֵי
 יְקוּמוּן. וְהָהִיא נִשְׁמַתָּא מִמֶּשׁ גְּנִיזָא קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא וְתָבֵת לְאַתְרָהּ כְּפּוּם אֲרַחָהָא כְּמָא דְאַתְ אָמַר וְהָרוּחַ
 תָּשׁוּב אֶל הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר נִתְּנָה. וּלְזְמַנָּא דְזְמִין קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא לְאַחֵיָא מִתֵּיָא, זְמִין אִיהוּ לְאַרְקָא טְלָא
 מִרִישֵׁיהּ עֲלֵיָהּ, וּבִהְהוּא טְלָא יְקוּמוּן כֻלָּא מַעֲפָרָא.

הֵדָּא הוּא דְכָתִיב, (ישעיה כו) כִּי טַל אֲוֵרוֹת טַלְךָ. מֵאֵי טַל
 אֲוֵרוֹת, אֲוֵרוֹת מִמֶּשׁ מְאִינֹן נְהוּרִין דְלְעִילָא
 דְּבַהוּן זְמִין לְאַרְקָא חַיִּין לְעֵלְמָא, בְּגִין דְּאֵילָנָא (דף קלא ע"א)
 דְחַיֵּי יִרִיק חַיִּין דְלָא פְּסָקִין לְעֵלְמִין, דְּהָא הַשְׁתָּא פְּסָקִין
 בְּגִין דְּהָא חוּיָא בִישָׁא שְׁלֵטָא וְאַתְכִּפְּסִי סִיְהָרָא. וּבְגִין כֶּף
 כְּבִיכּוּל פְּסָקִין מִיְמוֹי וְחַיִּין לָא שְׁלֵטִין בְּעֵלְמָא כְּדָקָא
 יְאוּת.

וּבִהְהוּא זְמַנָּא הָהוּא יִצְרַר הָרַע דְּאִיהוּ חוּיָא בִישָׁא
 יִסְתַּלַּק מִעֵלְמָא וַיַּעֲבֵר לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 כְּמָה דְאַתְמַר (זכריה יג) וְאֵת רוּחַ הַטְּמָאָה אֶעֱבִיר מִן הָאָרֶץ.

וּלְבַתָּר דְּאִיהוּ יִתְעַבֵּר מֵעֲלָמָא, סִיְהָרָא לָא אֶתְכַסִּיא,
וְנִהְרָא דְנִגִּיד וְנִפְיָק לָא יִפְסִקוֹן מִבּוּעוּי, וְכַדִּין כְּתִיב,
(ישעיה ל) וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְּבָנָה כְּאֹרֶךְ הַחֲמָה וְאֹרֶךְ הַחֲמָה יִהְיֶה
שְׁבַעֲתַיִם כְּאֹרֶךְ שְׁבַעַת הַיָּמִים וְגו'.

אֲמַר רַבִּי חֲזַקְיָה אִי תִימָא דְכָל גּוֹפִין דְּעֲלָמָא יִקּוּמוּן
וַיִּתְעַרוּן מֵעַפְרָא, אֵינּוּן גּוֹפִי דְאֶתְנַטְיֵעוּ בְּנִשְׁמַתָּא
חֲדָא מַה תְּהֵא מִנֵּיהּ. אֲמַר רַבִּי יוֹסִי אֵינּוּן גּוֹפִין דְּלָא
זָכוּ וְלָא אֶצְלָחוּ הָרִי אֵינּוּן כְּלָא הוּוּ, כְּמַה דְהוּוּ עֵץ יִבֵּשׁ
בְּהֵיָא עֲלָמָא הַכִּי נָמִי בְּהֵהוּא זְמַנָּא, וְגוֹפָא בְּתֵרָאָה
דְּאֶתְנַטְע וְאֶצְלַח וְנָטַל שְׂרָשׁוּי כְּדָקָא יְאוּת יְקוּם.

וְעֲלִיָּה כְּתִיב, (ירמיה יז) וְהָיָה כִּיעֵץ שָׂתוּל עַל מַיִם וְגו' וְהָיָה
עָלָהוּ רַעֲנָן וְגו'. דְּעַבְד אֵיבִין וְנָטַע שְׂרָשִׁין
וְאֶצְלַח כְּדָקָא יְאוּת. וְעַל הַהוּא גּוֹפָא קְדַמָּאָה דְּלָא עַבְד
אֵיבִין וְלָא נָטַע שְׂרָשִׁין (ולא זָכָה וְלָא אֶצְלַח) כְּתִיב, (ירמיה יז) וְהָיָה
כְּעֶרְעַר בְּעֶרְבָה וְלָא יִרְאֶה כִּי יֵבֵא טוֹב וְגו'. כִּי יֵבֵא טוֹב
דָּא תַחֲיִית הַמַּתִּים.

וַיִּתְנַהֵר הַהוּא נְהוּרָא דְזַמִּין לְאַנְהָרָא לְהוּ לְצַדִּיקָא
דְּהוּה גָּבִיז קָמִיָּה מִיּוֹמָא דְאֶתְבְּרִי עֲלָמָא
דְּכְתִיב, (בראשית א) וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת הָאֹרֶךְ כִּי טוֹב. וְכַדִּין
זַמִּין קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא לְאַחֲיָא מִתִּיָּא, וְכְתִיב, (מלאכי ג)
וְזָרְחָה לְכֶם יְרָאִי שְׁמִי שְׁמֵשׁ צַדִּיקָה וְגו', וְכַדִּין יִתְגַבֵּר

טוֹב בְּעֵלְמָא, וְהָהוּא דְאִתְקַרֵי רַע יִתְעַבֵּר מֵעֵלְמָא
כְּדִאֲמַרְן. וְכַדִּין אֵינּוֹן גּוֹפִין קְדַמָּאי לָהּוּוּ כְּלָא הוּוּ.
אָמַר רַבִּי יִצְחָק זְמִין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַרְקָא עֲלֵייהוּ
עַל אֵינּוֹן גּוֹפִין רוּחִין אַחֲרָנִין, וְאִי זְכָאן בְּהוֹן
יְקוּמוֹן בְּעֵלְמָא כְּדָקָא יְאוּת, וְאִי לָאו יְהוֹן קְטַמָּא תְּחוּת
רַגְלֵיהוֹן דְּצִדִּיקָא דְכְּתִיב (מלאכי ג), וְכְתִיב, (דניאל יב) וְרַבִּים
מִיִּשְׁנֵי אֲדַמַּת עֶפֶר יִקְיָצוּ וְגו'. וְכֵלָא אֲתַקְּמוּ וְאֲתַעֲתַד קַמִּי
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכֵלָהּוּ בְּמַנְיִינָא הוּוּ כְּמָא דְאִתְּ אָמַר
(ישעיה מ) הַמוֹצִיא בְּמִסְפַּר צְבָאָם וְגו'.

תָּא חַיֵּי, הָא אֲתַמַּר כָּל אֵינּוֹן מֵתִין דְּבִאֲרַעָא דִּישְׂרָאֵל
יְקוּמוֹן בְּקַדְמֵיתָא, בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִתְעַר
עֲלֵייהוּ וַיּוֹקִים לוֹן, עֲלֵייהוּ כְּתִיב יַחֲיוּ מִתִּיד, אֲלִין אֵינּוֹן
דִּי בִאֲרַעָא דִּישְׂרָאֵל. נְבִלְתִי יְקוּמוֹן, אֲלִין אֵינּוֹן דְּבַגּוּ
אַרְעָאן אַחֲרָנִין, דְּלָא כְּתִיב בְּהוּ תַּחֲיִיָּה אֱלָא קִימָה. דְּהָא
רוּחָא דְחַיֵּי לָא תִּשְׂרִי אֱלָא בִּאֲרַעָא קְדִישָׁא דִּישְׂרָאֵל,
וּבְגִין כֶּךָ כְּתִיב בְּהוּ יַחֲיוּ מִתִּיד, וְאֵינּוֹן דְּלִבְר, יִתְבְּרִי
גּוֹפָא דְלַהוֹן וַיְקוּמוֹן גּוֹפָא בְּלָא רוּחָא. וְלִבְתַּר יִתְגַּלְגְּלוֹן
תְּחוּת עֶפְרָא עַד דְּיִמְטוֹן לְאַרְצָא יִשְׂרָאֵל, וְתַמָּן יִקְבְּלוֹן
נְשַׁמְתָּא, וְלָא בְּרִשׁוּ אַחֲרָא, בְּגִין דִּיתְקַיְימוֹן בְּעֵלְמָא
כְּדָקָא חַיֵּי.

רַבִּי אֲלֵעָזָר וְרַבִּי יִיסָא הוּוּ יִתְבִּי לִילִיאָא חַד וְעַסְקִי

בְּאוֹרֵי־תָא. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְקוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא זְמִין לְאַחֵיָא מִתֵּיָא, כֹּל אֵינּוֹן נִשְׁמַתִּין
 דִּיתְעָרוֹן קַמֵּיהּ כְּלָהּוּ קְיִימִין דִּיּוֹקְנִין דִּיּוֹקְנִין קַמֵּיהּ
 בְּתֵהוּא דִּיּוֹקְנָא מִמֶּשׁ דִּהּוּוּ בְּהָאֵי עֲלֵמָא, וְנַחֲתִית לֹון
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וַיִּקְרִי לֹון בְּשִׁמְהֵן כְּמָה דְאֵת דְּאָמַר,
 לְכֻלָּם בְּשֵׁם יִקְרָא. וְכֹל נִשְׁמַתָּא תִיעוּל לְדוּכְתָּהּ,
 וַיִּקְוִמוּן בְּקִיּוּמָא בְּעֲלֵמָא כְּדָקָא חֲזִי, וְכַדִּין יְהֵא עֲלֵמָא
 שְׁלִים, וְעַל תֵּהוּא זְמַנָּא כְּתִיב, (ישעיה כה) וְחָרַפְתָּ עִמּוֹ יִסִּיר
 וְגו', מֵאֵי וְחָרַפְתָּ עִמּוֹ יִסִּיר. דָּא יִצְרַר הָרַע דְּאַחֲשִׁיף אֲנִפֵּי
 בְּרִיִּין וְשְׁלִיט בֵּהוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי הָא חָמִינֵן כֹּל זְמַנָּא דְבַר נֶשׁ קָאִים
 בְּרוּחָא דָּא. לָאו אִיהוּ מְסָאב, נִפְקָא נִשְׁמַתִּיה
 מִנֵּיהּ אִיהוּ מְסָאב. אָמַר לֵיהּ וְדָאֵי הָכֵי הוּא, וְהָכֵי אֲתִמַּר
 דִּתָּא הֵהוּא יִצְרַר הָרַע כַּד נִטִּיל רוּחָא דְבַר נֶשׁ סָאִיב לֵיהּ
 וְאַשְׁתָּאֵר גּוּפָא מְסָאב, וְשָׂאֵר עֲמִין עוּבְדֵי עֲבוּדַת
 כּוּכְבִּים וּמְזֻלוֹת כַּד אֵינּוֹן בְּחֵיִהוֹן אֵינּוֹן מְסָאבִין דִּתָּא
 מְסָטְרָא מְסָאבָא אִית לֹון נִשְׁמַתִּין, וְכַד אֲתִרִיק מִנֵּיהּ
 תֵּהוּא מְסָאבּוּ אֲשְׁתָּאֵר גּוּפָא בְּלָא מְסָאבּוּ כְּלָל.

בְּגִין כֶּךָ (דף קלא ע"ב) מֵאֵן דְּאֲתִדְבִּק בְּאַתְתָּא דְשָׂאֵר עֲמִין
 עוּבְדֵי עֲבוּדַת כּוּכְבִּים וּמְזֻלוֹת אֲסִתָּאב אִיהוּ.
 וְהֵהוּא בְּרָא דְאֲתִלִּיד לֵיהּ יִקְבֵּל עֲלֵיהּ רוּחַ מְסָאבָא. וְאִי

תִּימָא הָא בְּסִטְרָא דְאַבוּי מִיִּשְׂרָאֵל קָא אַתֵּיא, אַמַּאי
יִקְבֵּל עֲלֵיהּ רוּחַ מְסֻאָבָא.

תָּא חַיֵּי, דְהָא בְּקַדְמִיתָא אֶסְתָּאב אַבוּי בְּשַׁעְתָּא
דְּאַתְדַּבֵּק בְּהֵיא אַתְתָּא דְאִיהִי מְסֻאָבָא, וְכִיּוֹן דְּאָב
אִיהוּ אֶסְתָּאב בְּהֵיא אַתְתָּא דְאִיהִי מְסֻאָבָא, כָּל שְׁפֹן
דְּאִיהוּ בְּרָא דְאַתִּילִיד מִינָהּ יִקְבֵּל עֲלֵיהּ רוּחַ מְסֻאָבָא. וְלֹא
עוּד אֶלָּא דְעֵבֵר עַל אוֹרֵייתָא דְכְּתִיב, (שמות לד) כִּי לֹא
תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אֲחֵר, כִּי יִי קָנָא שְׁמוֹ בְּגִין דְּקִנִּי עַל הָאִי
בְּרִית קְדִישָׁא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר תָּא חַיֵּי דְהָא אַתְמַר דְּכִיּוֹן דִּידַע
אַבְרָהָם אַבִּינוּ חֲכַמְתָּא בַּעָא לְאַתְפָּרְשָׁא מִכָּל שְׂאָר
עַמִּין וְלֹא לְאַתְדַּבְּקָא בְּהוּ, וּבְגִין כֶּף כְּתִיב וְאַשְׁבִּיעַד בֵּיִי
אֱלֹקֵי הַשָּׁמַיִם וְאֱלֹקֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר לֹא תִקַּח אִשָּׁה לְבְנֵי
מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי וְגו', מִבְּנוֹת הַכְּנַעֲנִי וְדַאי, (מאי) רְזָא אִיהוּ
כְּמָא דְאַתְ אָמַר (מלאכי ב) וּבַעַל בַּת אֵל נָכַר. אֲשֶׁר אֲנֹכִי
יוֹשֵׁב בְּקִרְבּוֹ. אֲנֹכִי דִּיִּיקָא כְּתִיב הֲכָא אֲשֶׁר אֲנֹכִי, וְכְּתִיב
הֲתָם (ישעיה מד אַנְכִי עֲשִׂיתִי אָרֶץ. וְכָל דָּא בְּגִין דְּלֹא לְאַסְתָּאבָא בְּהוּ.

תָּא חַיֵּי, הָאִי מֵאֵן דְּאַעִיל הָאִי בְּרִית קְדִישָׁא בְּהֵיא
אַתְתָּא דְשְׂאָר עַמִּין עוּבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמִזְלוֹת,
גָּרִים לְאַסְתָּאבָא אַתְר אַחְרָא. וְעַל דָּא כְּתִיב (משלי ל) תַּחַת
שֶׁלֶשׁ רִגְזָה אָרֶץ וְגו'. וְאַף עַל גַּב דְּאוּמֵי לִיָּה בְּהֵיא

בְּרִית, לֹא אֲבֹטַח בֵּיהּ אֲבָרְהָם עַד דְּצִלִּי צְלוֹתֶיהָ קָמִי
 קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאָמַר יי אֱלֹקֵי הַשָּׁמַיִם וְגו', הוּא יִשְׁלַח
 מַלְאָכוֹ, וְדַאי דָּא מַלְאָךְ הַבְּרִית, בְּגִין דִּיתְנַטִּיר הַאי
 בְּרִית וְלֹא יִסְתַּאב בֵּין אֵינוֹן עַמִּין:

רַק אֶת בְּנֵי לֹא תָשֵׁב שָׁמָּה. מֵאֵי טַעְמָא, בְּגִין דִּידַע
 אֲבָרְהָם דִּהָא בְּכֻלְהוּ לֹא הָוָה מֵאֵן דְּאִשְׁתְּמוּדַע לִיהּ
 לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא בַר אֵיהוּ בְּלַחֲדוּי, וְלֹא בַּעַא דִּלְהוּוּ
 מְדוּרִיָּה דִּיצְחָק בִּינֵיהוּ, אֲלֵא דִּיהָא מְדוּרִיָּה עַמִּיָּה,
 וַיִּצְחָק יוֹלִיף מִנֵּיהּ תְּדִיר אֲרַחוּי דִּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא
 יִסְטֵי לִימִינָא וְלִשְׂמָאלָא. וְעַל דָּא לֹא בַּעַא אֲבָרְהָם
 דִּלְהוּי מְדוּרִיָּה דִּיצְחָק תַּמָּן.

אָמַר רַבִּי יִיסָא וְדַאי זְכוּתֶיהָ דְּאֲבָרְהָם אֶעְרַע קָמִיָּה
 דִּיהוּא עֲבָדָא, דִּיהוּא יוֹמָא נָפֵק, וְהוּא יוֹמָא
 מְטָא לְעֵינָא דְּמִיָּא, דְּכְתִיב וְאָבֹא הַיּוֹם אֶל הָעֵינַן. וְהָא
 אוּקְמוּהָ.

רַבִּי אֶלְעָזָר פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים קיט) גַּל עֵינַי וְאֲבִיטָהּ
 נְפֻלָאוֹת מִתּוֹרַתְךָ. כִּמָּה אֵינוֹן בְּנֵי נֶשָׂא טַפְשִׁין דִּלֹּא
 יַדְעִין וְלֹא מִסְתַּכְּלִין לְאִשְׁתְּדִלָּא בְּאוּרִייתָא, בְּגִין
 דְּאוּרִייתָא כָּל חַיִּין וְכָל חִירוֹ וְכָל טוֹב בְּעַלְמָא דִּין
 וּבְעַלְמָא דְּאִתֵּי. (ההוא חִירוֹ דְּעַלְמָא דִּין וְדְעַלְמָא דְּאִתֵּי אֵיהוּ) (נ"א הוּא חִירוֹ
 דְּעַלְמָא דְּאִתֵּי אֵיהוּ חַיִּין בְּעַלְמָא דִּין). חַיִּין אֵינוֹן בְּעַלְמָא דִּין דִּיזְכוּן

לְיוֹמֵינִי שְׁלֵמִין בְּהֵאֵי עֲלָמָא כְּמָא דְאַתְּ אָמַר, (שמות כג) אֶת
 מִסְפַּר יְמֵיךָ אֲמַלֵּא. וְלְיוֹמֵינִי אֲרִיכִין בְּעֲלָמָא דְאַתִּי. בְּגִין
 דְּאִינוּן חַיִּין שְׁלֵימִין, אִינוּן חַיִּין דְּחִידוּ, חַיֵּי בְּלָא עֲצִיבוּ,
 חַיִּין דְּאִינוּן חַיִּין. חִירוּ בְּעֲלָמָא דִּין חִירוּ דְּכָלָא, דְּכָל מֵאן
 דְּאַשְׁתַּדֵּל בְּאוּרֵייתָא לָא יִכְלִין לְשַׁלְטָאָה עֲלוּי כָּל עַמִּין
 דְּעֲלָמָא.

וְאִי תִימָא אִינוּן בְּנֵי שְׂמֵד. גְּזֵרָה הִיא מְלַעֲיֵלָא כְּגוֹן רַבִּי
 עֲקִיבָא וְחִבְרוּי, וְכֹף סָלִיק בְּמַחְשָׁבָה. חִירוּ דְּמִלְאָךְ
 הַמּוֹת דְּלָא יִכִּיל לְשַׁלְטָאָה עֲלוּי, וְהָכִי הוּא וְדָאֵי דְּאִי
 אָדָם הוּא אֶתְדַבֵּק בְּאֵילָנָא דְּחַיֵּי דְּאִיהוּ אוּרֵייתָא, לָא
 גָּרִים מוֹתָא לִיָּה וְלְכָל עֲלָמָא. וּבְגִין כֹּף כַּד יְהֵב קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא אוּרֵייתָא לְיִשְׂרָאֵל מַה פְּתִיב בְּהַ חֲרוֹת עַל
 הַלּוּחוֹת וְהָא אוּקְמוּהָ. וְאֵלְמָלָא אִינוּן לָא חָטוּ וְשָׁבְקוּ
 אֵילָנָא דְּחַיֵּי, לָא גָּרְמוּ מוֹתָא לְעֲלָמָא כְּמִלְקַדְמִין.
 וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר (תהלים פב) אֲנִי אֲמַרְתִּי אֱלֹהִים
 אַתֶּם וּבְנֵי עֲלִיוֹן כְּלַכֶּם. חֲבַלְתוֹן גְּרַמִּיכוֹן אֲכֹן כְּאָדָם
 תְּמוֹתוֹן וְגו'. וְעַל דָּא כָּל מֵאן דְּאַשְׁתַּדֵּל בְּאוּרֵייתָא לָא
 יִכִּיל לְשַׁלְטָאָה עֲלוּי הַהוּא חוּיָא בִּישָׂא דְּאַחְשִׁיךְ עֲלָמָא.
 אָמַר רַבִּי יִיסָא אִי הָכִי מִשָּׁה אֲמַאי מִית, דְּאִי הָכִי כִּיּוֹן
 דְּלָא חָב לָא יְמוּת (וְאֲמַאי יְמוּת). אָמַר לִיָּה וְדָאֵי מִית,
 אָבֵל לָא שְׁלְטָא בֵּיהַ קְאֲמַרִּינוּן, אֲלָא לָא מִית עַל יְדוּי

וְלֹא אֶסְתָּאב בֵּיהּ, וְלֹא מִית (דף קלב ע"א) וַדַּאי אֶלֵא אֶתְדַבֵּק
בְּשִׁכְיִנְתָּא וְאִזִּיל לְחַיֵּי עֲלָמָא.

וְהָאִי חַי אֶקְרִי, כְּמָה דְאִוְקִימְנָא דְכְתִיב (שמואל ב כג) וּבְנֵיהּ
בֶּן יְהוֹדָע בֶּן אִישׁ חַי וְגו'. וְעַל דָּא כָּל מַאן
דְּאֶשְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵייתָא חִירוּ אִית לֵיהּ מְכָלָא בְּעֲלָמָא דִּין
מִשְׁעֵבוּדָא דְשָׂאֵר עַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוּדַת כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת.
חִירוּ בְּעֲלָמָא דְאֶתִי בְּגִין דְלֵא יִתְבַּעוֹן מִנֵּיהּ דִּינָא בְּהֵוֹא
עֲלָמָא כָּלֵל.

תָּא חַזִּי, בְּאוֹרֵיתָא כְּמָה רְזִין עֲלָאִין סְתִימִין אִית בֵּהּ,
בְּגִין כֶּף כְּתִיב, (משלי א) יִקְרָה הִיא מִפְּנִינִים. כְּמָה
גְּנִיזִין טְמִירִין אִית בֵּהּ, וְעַל דָּא כַּד אֶסְתַּכַּל דְּוֹד בְּרוּחָא
דְּחֻכְמָתָא וַיִּדַע כְּמָה פְּלִיאָן נַפְקִין מְאוֹרֵייתָא
פְּתַח וְאָמַר, (תהלים קיט) גַּל עֵינַי וְאֲבִיטָה נְפִלְאוֹת
מִתּוֹרַתְךָ. תָּא חַזִּי, וַיְהִי הוּא טָרָם כְּלָה לְדַבֵּר וְהִנֵּה
רְבִקָּה יוֹצֵאת. יוֹצֵאת, בָּאָה מִבְּעֵי לֵיהּ, מֵאִי יוֹצֵאת.
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶפִיק לָהּ מְכָל אִינוּן בְּנֵי מִתָּא דְכֻלְהוּ
חַיִּיבִין, וְהִיא יוֹצֵאת מְכָלְלָא דְלֵהוֹן. וְתַרְדּ הָעֵינָה כְּתִיב
בֵּה"א, רָזָא אִיהוּ דְאֶעְרַעַת תַּמָּן בִּירָא דְמַרְיָם, וּבְגִין כֶּף
כְּתִיב הָעֵינָה בֵּה"א וּסְלִיקוּ לָהּ מִיָּא.

דְּבַר אַחַר וְהִנֵּה רְבִקָּה יוֹצֵאת כְּמָה דְכְתִיב יוֹצֵאת
לְשׂאוּב מִיָּם, אֲמַאי יוֹצֵאת וְלֹא הוֹלְכוֹת וְלֹא

בְּאוֹת. אֶלֶּא בְּגִין דְּטַמְיָרִין הוּוּ כֹּל יוֹמָא וּבִהֵיא שְׁעָתָא
נִפְקִין לְשֹׂאבֵי מַיָּא, וְסִימְנָא נְקִיט בִּידֵיהָ.

תָּא חַוִּי, כִּד מְטָא עֲבָדָא לְחָרֹן וְאֲשַׁכַּח לָהּ לְרַבָּקָה לְעַת
עָרַב הָוָה עֵידָן צְלוֹתָא דְּמִנְחָה. בִּהֵיא שְׁעָתָא
דְּמְטָא יְצַחֵק לְצִלָּאָה צְלוֹתָא דְּמִנְחָה, בִּהֵיא שְׁעָתָא
מְטָא עֲבָדָא לְגַבְהָ דְּרַבָּקָה. וּבִהֵיא שְׁעָתָא דְּמְטָא יְצַחֵק
לְצְלוֹתָא דְּמִנְחָה כְּמַלְקָדְמִין מְטָאֵת רַבָּקָה לְגַבְיָה.
לְאֲשַׁתְּפַחָא כֹּלֵא בְּאַתְרֵיהָ דְּאַצְטְרִיךְ כְּדָקָא יְאוֹת, וְכֹלֵא
מְטָא בְּרוּזָא דְּחַכְמָתָא, וְעַל דָּא אַתָּא הֵוָּא עֲבָדָא לְבִאָר
הַמֵּיִם רוּזָא דְּכַתִּיב (שִׁיר הַשִּׁירִים ד) מִעֵין גַּנִּים בְּאֵר מַיִם חַיִּים
וְנוֹזְלִים מִן לְבַנּוֹן, וְאוֹקִימְנָא, וְכֹלֵא רוּזָא אִיהוּ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן הָוָה אֲתֵי לְטַבְרֵיהָ וְהָוָה עֲמִיהָ רַבִּי אַבָּא.
אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אַבָּא נְזִיל, דִּהָא אֲנִן חָמִינָן
דְּבַר נֶשְׁחַד יְמֵי הַשְּׁתָּא לְגַבְנָן וּמְלִין חֲדַתִּין בְּפּוּמִיָּה
וְאִינוֹן מְלִין דְּאוּרֵייתָא. אָמַר רַבִּי אַבָּא הָא יְדַעְנָא דְּבַכֵּל
אַתָּר דְּמַר אָזִיל, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ מְשִׁדֵּר לֵיהּ מְלֵאכִין
טָסִין בְּגַדְפִין לְאֲשַׁתְּעֲשַׂעָא בֵּיהּ.

עַד דִּהוּוּ אָזִילִי, סָלִיק רַבִּי שְׁמַעוֹן עֵינּוּי, וְחָמָא בַּר נֶשְׁחַד
דִּהָוָה רָהִיט וְאָזִיל. יְתִבּוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן וְרַבִּי אַבָּא. כִּד
מְטָא גַבְיָיהוּ, אָמַר לֵיהּ רַבִּי שְׁמַעוֹן מֵאֵן אַנְתָּ. אָמַר לֵיהּ
יּוֹדָאֵי אֲנָא וּמְקַפּוּטְקֵיָא קְאָתִינָא וְאֲנָא אָזִילָנָא אֲטִיטְרֵיהָ

דְּבַר יוֹחָאֵי דְאַתְּמַנּוֹן חֲבַרְיָא בְּמַלְיָן יְדִיעֵן וְשִׁדְרוֹנֵי גַבִּיּהּ.
 אָמַר לִיּה אֵימָא בְּרִי. אָמַר לִיּה אַנְתָּ בַר יוֹחָאֵי. אָמַר לִיּה
 אָנָּא בַר יוֹחָאֵי.

אָמַר לִיּה הָא אוֹקִימָנָא דְלֹא יַפְסִיק בַר נָשׁ בְּצִלוֹתֵיהּ
 בֵּינֵיהּ לְבִין כּוֹתְלָא כְּמָה דְכְּתִיב, (ישעיה לח) וַיִּסַּב
 חֲזַקִּיהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר וְגו'. וּמֵאֵן דְּצִלֵּי אָסִיר לְמַעְבַּר
 אַרְבַּע אַמּוֹת סָמִיךְ לִיּה, וְאוֹקִמוּהָ לְהַנִּי אַרְבַּע אַמּוֹת לְכָל
 סֵטֶר בַּר לְקַמִּיָּה. וְאוֹקִמוּהָ דְלֹא יִצְלִי בַר נָשׁ אַחֲוֵרֵי רַבִּיּהּ
 וְכו'. וְאַתְּמַנּוֹן בְּכָל הַנֵּי מִיֵּלֵי.

פְּתַח וְאָמַר, (תהלים לט) שְׁמָעָה תִּפְלְתִי יי וְשׁוּעָתִי הַאֲזִינָה
 אֶל דְּמַעְתִּי אֶל תַּחֲרָשׁ. מֵאֵי טַעֲמָא שְׁמָעָה וְלֹא
 שְׁמַע, בְּאַתֵּר חַד כְּתִיב שְׁמַע יי וְחַנּוּנֵי וְגו', וּבְאַתֵּר אַחְרָא
 שְׁמָעָה. אֶלָּא בְּכָל אַתֵּר לְזַמְנִין שְׁמַע לְדַכּוּרָא וְלְזַמְנִין
 שְׁמָעָה לְנוֹקְבָא. שְׁמָעָה כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (תהלים יז) שְׁמָעָה
 יי צְדָק וְגו'. שְׁמַע כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (תהלים ל) שְׁמַע יי
 וְחַנּוּנֵי. (משלי א) שְׁמַע בְּנִי. (דברים כז) הִסְכַּת וְשְׁמַע.

וְהַכָּא שְׁמָעָה תִּפְלְתִי יי, בְּגִין דְּהֵאֵי (דאיידו) דְּרָגָא
 דְּמַקְבְּלָא כָּל צִלוֹתֵין דְּעֵלְמָא. וְהֵא תְּנִינן דְּעֵבְדָא
 מְנַיִיהוּ עֵטְרָה וְשׁוּי לָהּ בְּרִישָׁא דְּצַדִּיק חַי עוֹלָמִים
 דְּכְּתִיב, (משלי י) בְּרָכוֹת לְרֹאשׁ צַדִּיק. וְעַל דָּא שְׁמָעָה
 תִּפְלְתִי יי.

שְׁמָעָה תִּפְלְתִי יִי דָא צְלוֹתָא דִּי בְלַחֲשׁ. וְשׁוּעָתִי הַאֲזִינָה
 דָּא צְלוֹתָא דְאָרִים בְּרַ נֶשׁ קְלִיָּה בְּעַקְתִּיהָ כְּמָא
 דְּאֵת אִמְרָ, (שְׁמוֹת ב) וְתַעַל שׁוּעָתֶם אֶל הָאֱלֹהִים. וּמְהוּ
 שׁוּעָתֶם, אֵלָא דְּבַצְלוֹתִיהָ אָרִים קְלִיָּה וְזַקִּיף עֵינׁוּי לְעִילָא
 כְּמָא דְּאֵת אִמְרָ, (ישעיה כב) וְשׁוּעַ אֶל הַהָר. וְצְלוֹתָא דָּא (דף
 קלב ע"ב) מִתְּבַר תַּרְעִין וְדַפִּיק (ס"א וְדַחִיק) לֹון לְאֵעֲלָא
 צְלוֹתִיהָ. אֶל דְּמַעְתִּי אֶל תַּחֲרַשׁ דָּא, אֵעִיל קַמִּי מְלַכָּא
 וְלִית תַּרְעָא דְּקָאִים קַמִּיהָ, וְלַעוֹלָם לָא אֶהְדְּרוּ דְּמַעֲיִן
 בְּרִיקְנִיא.

תּוּ הָא פְּתִיב הֲכָא תַלְת דְּרַגִּין, תִּפְלָה. שׁוּעָה. דְּמַעָה.
 לְקַבִּיל אֵלִין תַלְת אַחַרְנִין. כִּי גַר אֲנָכִי עַמָּךְ. לְבַתֵּר
 תּוֹשֵׁב. לְבַתֵּר כֹּכֵל אַבוֹתִי עַקְרָא דְּעַלְמָא.

תָּא חַזִּי, צְלוֹתָא דְּבַר נֶשׁ מְעוּמַד, בְּגִין דְּתַרִּי צְלוֹתָא
 נִינְהוּ חַד מִיּוֹשֵׁב וְחַד מְעוּמַד, וְאִינּוֹן חַד לְקַבִּיל
 תַרְיִן דְּרַגִּין תִּפְלָה שֶׁל יַד וְתִפְלָה שֶׁל רֹאשׁ. לְגַבִּי יוֹם
 וְלִילָה וְכֹלָא חַד. אִוְף הֲכָא תִפְלָה מִיּוֹשֵׁב לְגַבִּי תִפְלָה שֶׁל
 יַד, לְאֵתְקִין לָהּ כְּמָה (ד"א כְּמָאן) דְּאֵתְקִין לְכֹלָה וְקַשִּׁיט
 לָהּ לְאֵעֲלָא לְחוּפָה, הֲכִי נְמִי מְקַשְׁטִין לָהּ בְּרֹזָא
 דְּרַתִּיכָאָה וּמְשִׁירֵיהָא, יוֹצֵר מְשָׁרְתִים וְאֲשֶׁר מְשָׁרְתִיו
 וְהָאוּפְנִים וְחַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ וְכוּ'.

וְעַל דָּא צְלוֹתָא מִיּוֹשֵׁב, כִּיּוֹן דְּעַאֲלַת לְגַבִּי מְלַכָּא

עֲלָאָה וַאֲיֵהוּ אֶתִּי לְקַבֵּלָא לָהּ, כְּדִין אֲנִן קַיִּמִין קַמִּי
מִלְּכָא עֲלָאָה, דִּהָא כְּדִין (דְּרָגָא) דְּכּוֹרָא אֶתְחַבֵּר בְּנוֹקְבָא,
וּבְגִין כֶּךָ לָא יִפְסִיק בֵּין גְּאוּלָּה לְתַפְלָה (וּגְאוּלָּה (שְׁמוֹת קַנּוּ א),

ותפלה תרין דרגין אינון, וְזֵא דְצִדִּיק וְצִדִּיק יוֹסִיף וְרַח"ל).

וּבְגִין דְּבַר נָשׁ קָאִים קַמִּי מִלְּכָא עֲלָאָה נָטַל אַרְבַּע
אַמוֹת לְצִלוֹתֶיהָ וְאוּקְמוּהָ דְּבִשְׁעוֹרָא (ד"א
בְּשִׁיעוֹרָא) דְּסוּרְטָא דִּיּוֹצֵר כִּלְא. וְכֹל מַה דְּאֶתִּי בְּסִטְרָא
דְּכּוֹרָא בְּעֵי לִיָּה לְאִינִישׁ לְמִיָּקָם בְּקִיּוּמִיהָ וְאוּזִדְקָה (ס"א
וְיִזְדְּקָה). כְּגִוּוֹנָא דָּא כִּד אִיְהוּ כְּרַע, כְּרַע בְּבְרוּהּ, וְכִד
אִיְהוּ זְקִיָּה, זְקִיָּה בְּשָׁם, בְּגִין לְאַחֲזָאָה שְׁבַחָא דְּכּוֹרָא עַל
נוֹקְבָא.

וְתָא חַיֵּי דִּהָא אוּקְמוּהָ לָא יִצְלִי בַר נָשׁ אַחֲוֵרֵי רַבִּיָּה
וְאַתְמָר כְּמַה דְּכְתִיב, (דְּבָרִים י) אֶת יְיָ אֱלֹקֶיךָ תִּירָא.
אֶת לְאַכְלֵלָא דְּבַעֵי לְמַדְחַל מֵרַבִּיָּה כְּמוֹרָא דְּשְׁכִינְתָּא,
וְדַחִילוּ דְּתַלְמִיד, רַבִּיָּה אִיְהוּ. בְּגִין כֶּךָ בְּשַׁעְתָּא דְּצִלוֹתָא
לָא יִשׁוּי הֵהוּא מוֹרָא לְקַמִּיהָ, (ד"א ל"ג לְצִלוֹתָא) אֶלָּא מוֹרָא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲוֹדוּי וְלָא מוֹרָא אַחְרָא.

וְתָא חַיֵּי צִלוֹתָא דְּמַנְחָה אֶתְקִין לִיָּה יִצְחָק. וְדַאי כְּמַה
דְּאֶתְקִין אַבְרָהָם צִלוֹתָא דְּצַפְרָא לְקַבֵּל הֵהוּא דְּרָגָא
דְּאֶתְדַבֵּק בֵּיהּ. וְכֵן (ד"א כָּף) יִצְחָק אֶתְקִין צִלוֹתָא דְּמַנְחָה
לְקַבֵּל הֵהוּא דְּרָגָא דְּאֶתְדַבֵּק בֵּיהּ. וְעַל דָּא צִלוֹתָא דְּמַנְחָה
מְכִי נָטִי שְׁמִשָּׂא לְנַחְתָּא בְּדְרָגוּי לְסִטְרָא מְעָרְב.

דְּהָא עַד לֹא נָטָה שְׁמֵשָׁא לְצַד מְעָרְב אַקְרִי יוֹם מְצַפְרָא
 עַד הֵהוּא זְמָנָא דְכְתִיב, (תהלים כב) חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם.
 וְאִי תִימָא עַד חֲשֻׁכָה, תָּא חֲזִי, דְכְתִיב (ירמיה ו) אֹי נָא לָנוּ
 כִּי פָנָה הַיּוֹם כִּי יִנְטוּ צְלִילֵי עָרְב. כִּי פָנָה הַיּוֹם לְקַבֵּל
 צְלוֹתָא דְצַפְרָא דְכְתִיב חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם, דְּהָא כְּדִין
 שְׁמֵשָׁא אִיהוּ לְסִטְר מְזוּרָה, כִּיּוֹן דְנָטָה שְׁמֵשָׁא וְנַחְתָּא
 לְסִטְר מְעָרְב, הָא כְּדִין אִיהוּ זְמַן צְלוֹתָא דְמִנְחָה וְכַבֵּר
 פָּנָה הַיּוֹם וְאָתוּ צְלִילֵי עָרְב וְאִתְעַר דִּינָא קְשִׁיא בְעֵלְמָא.
 וּפְנָה הַיּוֹם דְּאִיהוּ דְרָגָא דְחֶסֶד, וְנָטוּ צְלִילֵי עָרְב
 דְּאִינוּן דְרָגָא דְדִינָא קְשִׁיא, וְכְדִין אִתְחַרְב בֵּי
 מִקְדָּשָׁא וְאִתּוּקַד הֵיכְלָא. וְעַל דָּא תְנִינָן דִּיהָא בַר נֶשׁ
 זְהִיר בְּצְלוֹתָא דְמִנְחָה דְאִיהוּ זְמָנָא דְדִינָא קְשִׁיא שְׂרִיָּא
 בְעֵלְמָא. יַעֲקֹב אֲתַקִּין צְלוֹתָא דְעַרְבִית דְּהָא אִיהוּ אֲתַקִּין
 לָהּ וְזַן לָהּ בְּכָל מַה דְּאֲצַטְרִיךְ, וְדָאֵי וְאִ"ו אֲתַקִּין לָהּ"א,
 וְהִ"א אֲתַזְנַת מִן וְאִ"ו דִּלִּית לָהּ נְהוּרָא מְגַרְמָה כָּלִל.
 וּבְגִין כֶּךָ תְּפִלַּת עַרְבִית רְשׁוּת דְּהָא אֲתַכְּלִילַת בְּצְלוֹתָא
 דִּיּוֹמָא בְּגִין לְאֲתַנְהָרָא, וְהֶשְׁתָּא לָאו זְמָנָא אִיהוּ.
 וְאוּקִימָנָא לָהּ דְּהָא לָא אֲתַגְלִיא נְהוּרָא דִּימְמָא דִּינְהִיר
 לָהּ, וְאִיהִי שְׁלֵטָא בְּחֹשׁוֹכָא עַד זְמָנָא דְּפִלְגוּת לִילִיא
 דְּאֲשַׁתְּעִשַׁע קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עִם צְדִיקָא בְּגִנְתָּא
 דְּעַדָּן, וְכְדִין אִיהוּ זְמָנָא לְאֲשַׁתְּעִשַׁע בַּר נֶשׁ (ס"א
 וְלְמַלְעֵי) בְּאוּרִייתָא כְּמַה דְּאֲתַמַּר.

תָּא חֲזִי, דְּדוּד אַתָּא וְאָמַר אֲלֵין תְּלַת זְמַנִּין דְּצִלוּתֵי
 דְּכְתִיב, (תהלים נד) עָרַב וּבִקֵּר וְצָהָרִים הָא תְּלַתָּא,
 וְאִיהוּ לָא צִלֵּי אֱלָא תְּרִי מְנַיְיהוּ, דְּכְתִיב אֲשִׁיחָה וְאֶהְמָה,
 וְלָא יִתִּיר. דָּא לְצִלוּתָא דְּצַפְרָא וְדָא לְצִלוּתָא דְּמִנְחָה,
 בְּגִין כֶּךָ אֲשִׁיחָה וְאֶהְמָה דְּיִיקָא. בְּצַפְרָא דְּאִיהוּ שְׁעָתָא
 דְּחֻסְדַּ סְגִי לִיהּ בְּחֻסְדַּ בְּאֲשִׁיחָה, וּבְמִנְחָה דְּהוּא שְׁעָתָא
 דְּדִינָא קְשִׁיא בְּעֵי הַמַּיְיה וּבְגִין כֶּךָ וְאֶהְמָה. וְלִבְתַּר כַּד
 אַתְּפְּלִיג לִילֵיא הוּהּ קָם בְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבִחוֹן כְּדָקָא

(דף קלג ע"א)

יְאוּת דְּכְתִיב, (תהלים ס"ב) וּבִלְיָלָה שִׁירָה עָמִי וְהָא אַתְּמַר.
 קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאֶזְלוּ. אֶזְלוּ הָהוּא בַר נָשׁ בְּהַדְיָה עַד
 טְבַרְיָה. עַד דְּהוּוּ אֶזְלוּ, אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן תָּא חֲזִי,
 תְּפִלוֹת כְּנָגַד תְּמִידִין תְּקִנּוּם רַבָּנָן דְּאַנְשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוּלָּה,
 בְּגִין דְּאַשְׁכַּחוּ תְּרִי דְּכְתִיב, (במדבר כח) אֶת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד
 תַּעֲשֶׂה בַּבֶּקֶר וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבִים.
 וְאִינוּן מִתְקַרְבִּין בְּהַנִּי תְּרִי זְמַנִּי דְּיוֹמָא דְּאִינוּן זְמַנִּין
 לְצִלוּתָא.

אָמַר הָהוּא גַבְרָא הָא בְּקֻדְמִיתָא אָבוֹת תְּקִנּוּם לְהַנִּי
 צִלוּתֵי, וּמָה דְּאַתְקִינוּ אַבְרָהָם וַיִּצְחָק הוּא עֲקָרָא,
 וּמָה דְּאַתְקִין יַעֲקֹב דְּאִיהוּ שְׁבַחָא דְּאַבְהָן אִמָּאי אִיהוּ
 רְשׁוּת וְלָא עֲקָרָא כְּהַנִּי.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן הָא (רכט ב) אַתְּמַר. אַבְּל תָּא חֲזִי, הַנִּי

תָּרִי זְמַנֵּי דְתָרִי צְלוּתִי לָאוּ אֵינּוֹן אֱלָא לְחַבְרָא לְיַעֲקֹב
 בְּעַדְבֵיהּ, כִּיּוֹן דְּאֶתְחַבְרוּ דָּא בְּדָא אַנְן לָא צְרִיכִין יִתִיר,
 דְּכִיּוֹן דְּאֶתְיְהִיבַת אֶתְתָּא בֵּין תְּרִין דְּרוּעִין וְאֶתְחַבְרַת
 בְּגוּפָא לָא אֶצְטְרִיךְ יִתִיר, וְעַל דָּא אַנְן בְּעֵינָן לְאֶתְעָרָא
 תְּרִין דְּרוּעִין בְּגִין דְּאֶתְיְהִיבַת בֵּינֵייהוּ, כִּיּוֹן דְּאִיהִי
 בֵּינֵייהוּ, גּוּפָא וְאֶתְתָּא מְלִייהוּ בְּלַחֲשֵׁי דְהָלָא לְאֶדְכָּרָא.

וּבְגִין כֶּךָ יַעֲקֹב מִשְׁמֵשׁ בַּמָּרוֹם תְּנִינָן. מֵאִי בַּמָּרוֹם כֶּמָּה
 דָּאֵת אָמַר, (תהלים צ) וְאֶתְהָ מָרוֹם לְעוֹלָם יִי. וְכֹלָא

אִיהוּ רְזָא לְיַדְעֵי מְדִין. אָתוּ רַבֵּי אַבָּא וְהֵהוּא יוּדָאֵי
 וְנִשְׁקוּ יְדוּי. אָמַר רַבֵּי אַבָּא עַד יוּמָא דִּין לָא קָאִימְנָא
 בְּמִלָּה דָּא בַר הַשְּׁתָּא. זַכָּאָה חוּלְקֵי דְזַכִּינָא לְמִשְׁמַע לֵיהּ:
 וַיְבִיאָהּ יִצְחָק הָאֱהֵלָה שָׂרָה אִמּוֹ. אָמַר רַבֵּי יוֹסִי הָאִי
 קָרָא קְשִׁיא. הָאֱהֵלָה. לְאֵהֵל שָׂרָה אִמּוֹ מִבְּעֵי

לֵיהּ, מֵאִי הָאֱהֵלָה. דְּאֶהְדְּרַת תַּמָּן שְׁכִינְתָּא, בְּגִין דְּכָל
 זְמַנָּא דְשָׂרָה קְיִימָא בְּעֵלְמָא שְׁכִינְתָּא לָא אַעֲדֵי מִינָהּ,
 וְשַׂרְגָּא הוּוּה דְלִיקַת מְעַרְבַּ שְׁבַת לְעַרְבַּ שְׁבַת וְהוּוּה נְהִיר
 כָּל אֵינּוֹן יוּמֵי דְשַׁבְּתָּא, בְּתַר דְּמִיתַת, כְּבַתָּה הָהִיא
 שַׂרְגָּא. כִּיּוֹן דְּאֶתְתָּ רַבָּקָה אֶהְדְּרַת שְׁכִינְתָּא וְשַׂרְגָּא
 אֶדְלִיקַת. שָׂרָה אִמּוֹ, דְּדַמִּיא לְשָׂרָה בְּכָל עוֹבְדָהָא.

רַבֵּי יְהוּדָה אָמַר כֶּמָּה דְּדִיּוּקְנִיָּה דִּיִּצְחָק הוּוּה כְּדִיּוּקְנִיָּה

דְּאַבְרָהָם, וְכָל מֵאֵן דְּחַמֵּי לְיִצְחָק אָמַר דָּא אַבְרָהָם, וּוְדֵאֵי
אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק, הֵכִי נִמֵּי רַבְקָה דְיּוֹקְנָה מִמָּשׁ
הָיָת דְיּוֹקְנָא דְשָׂרָה, וּבְגִין כַּךְ שָׂרָה אָמוּ וְדֵאֵי.
אָמַר רַבֵּי אֶלְעָזָר בְּכֹלֵא הֵכִי הוּא, אֲבָל תָּא חַזִּי, רוּזָא
אִיהוּ דְאַף עַל גַּב דְשָׂרָה מִיתָת, דְיּוֹקְנָה לָא אֶעְדֵּי
מִן בֵּיתָא, וְלֹא אֶתְחַזִּי תַמְן מִיּוֹמָא דְמִיתָת עַד דְּאֶתָת
רַבְקָה, כִּיּוֹן דְּעָאֲלָת רַבְקָה אֶתְחַזִּיאַת דְיּוֹקְנָא דְשָׂרָה,
דְּכְתִיב וַיְבִיאָהּ יִצְחָק הָאֱהֻלָּה וְגו' מִיַּד שָׂרָה אָמוּ
אֶתְחַזִּיאַת תַּמְן, וְלֹא הָוָה חַמֵּי לָהּ בַּר יִצְחָק בְּלַחֲדוּי כַּד
אָעִיל תַּמְן, וְעַל דָּא וַיִּנָּחֶם יִצְחָק אַחֲרֵי אָמוּ (ס"א) מֵאֵי
אַחֲרֵי אָמוּ, אַחֲרֵי) דְאָמוּ אֶתְחַזִּיאַת וְאוֹדְמָנָא בְּבֵיתָא,
וְעַל דָּא לָא כְּתִיב אַחֲרֵי מִיתָת אָמוּ, אֲלֵא אַחֲרֵי אָמוּ.
רַבֵּי שְׁמַעוֹן אָמַר מֵאֵי שְׁנָא דְכְתִיב בֵּיהּ בְּיִצְחָק וַיִּקַּח אֶת
רַבְקָה וְתָהִי לוֹ לְאִשָּׁה וַיֵּאֱהָבָהּ. כִּיּוֹן דְאָמַר וְתָהִי לוֹ
לְאִשָּׁה לָא יַדְעָנָא דְהוּא רַחִים לָהּ, דְהָא כָּל בְּנֵי עַלְמָא
רַחֲמֵי לְנַשִּׁיָּהּ. מֵאֵי שְׁנָא בְּיִצְחָק דְכְתִיב בֵּיהּ וַיֵּאֱהָבָהּ.
אֲלֵא וְדֵאֵי אֶתְעָרוּתָא דְרַחֲמֵי דְדְכוּרָא לְגַבֵּי אֶתְתָא לָאוּ
אִיהוּ אֲלֵא שְׁמָאֲלָא דְכְתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ב) שְׁמָאֲלוֹ
תַּחַת לְרֵאשִׁי. וְחֻשְׁף וְלִילָה כְּחַד אֵינוֹן, וְשְׁמָאֲלָא אֶתְעָר
רַחֲמֵי תְדִיר לְגַבֵּי נוֹקְבָא וְאַחֲד בָּהּ, וְעַל דָּא אַף עַל גַּב
דְּאַבְרָהָם (ס"א) הָוָה) רַחֲמֵי לָהּ לְשָׂרָה לָא כְּתִיב בֵּיהּ וַיֵּאֱהָבָהּ

אֶלָּא בִּיצְחָק. וְאִי תִימָא וַיֶּאֱהַב יַעֲקֹב אֶת רַחֵל, סֵטְרָא
דִּיצְחָק דִּהוּה בֵּיה קַעְבִּיד לִיה.

תָּא חַי, אַבְרָהָם כַּד חָמָא לְשָׂרָה (ס"א לְרַבְקָה) הוּה מְחַבֵּק
לָהּ וְלֹא יִתִּיר, אֲבָל יִצְחָק דִּאִיהוּ בַּעֲלָהּ אַחִיד בַּהּ
וְשׁוּי דְרוּעִיָּה תַּחוּת רִישָׁהּ דְּכִתִּיב שְׂמָאלוּ תַּחַת לְרֵאשִׁי
וַיִּמְיֵנוּ תַּחֲבַקְנִי. לְבַתָּר אַתָּא יַעֲקֹב וְשִׁמְשׁ עֵרְסָא וְאוּלִיד
תְּרִיסַר שְׁבַטִין כֹּלָא כַּדְקָא יָאוּת.

וְתָא חַי אַבְהֵן כִּלְהוּ בְּרִזָּא חָדָא (דף קלג ע"ב) אֲזֻלוּ. וְכִלְהוּ
שְׁמֵשׁוּ בְּאַרְבַּע נְשִׁין כֹּל חַד מִנֵּיהוּ, אַבְרָהָם
בְּאַרְבַּע שָׂרָה וְהָגָר וְתָרִי פִּלְגָשִׁים. דְּכִתִּיב וְלִבְנֵי
הַפִּלְגָשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם, פִּלְגָשִׁים תְּרִי הָא אַרְבַּע.
יִצְחָק בְּרִזָּא דְאַרְבַּע דְּסִטִּירוּ דְרַבְקָה, דְּכִתִּיב וַיִּקַּח אֶת
רַבְקָה חַד. וְתַהִי לֹו לְאִשָּׁה תְּרִי. וַיֶּאֱהַבָּהּ תִּלְתָּ.
וַיִּנָּחֵם יִצְחָק אַחֲרֵי אִמּוֹ הָא אַרְבַּע. לְקַבֵּל דָּא הוּוּ לִיעֲקֹב
אַרְבַּע נְשִׁין. וְכֹלָא בְּרִזָּא חָדָא.

רַבִּי חֲזִיא אָמַר אַבְרָהָם וַיִּצְחָק שְׁמֵשׁוּ כֹל חַד בְּאַתְתָּא
חָדָא בְּרִזָּא דְקוּדְשָׁא. אַבְרָהָם בְּשָׂרָה, יִצְחָק
בְּרַבְקָה, וְלִקְבֵּל תְּרוּוּיָּהּ הוּוּ אַרְבַּע נְשִׁין לִיעֲקֹב בְּתַרִּין
חוּלְקִין. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר סְלִיקוּ מְלִין לְאַתְרֵיהוּ. דִּהָא
כֹּלָא בְּרִזָּא קַדִּישָׁא אַתְעַבַּד וְכֹלָא בְּרִזָּא חָדָא:

וַיּוֹסֶף אַבְרָהָם וַיִּקַּח אִשָּׁה וַשְׁמָה קְטוּרָה. קְטוּרָה דָּא הִיא

הָגֵר. דִּהָא תַּנִּינֵן בְּתַר דְּאַתְפָּרְשָׁא הָגֵר מִנִּיה דְּאַבְרָהָם
 וְטַעַת בְּתַר גְּלוּלֵי דְּאַבוּהָ, לְבְתַר אַתְקִשְׂרָא בְּעוּבְדִין
 דְּכַשְׂרוֹן, וּבְגִין כֶּף אֲשַׁתַּנִּי שְׂמָה וְאַקְרִי קְטוּרָה בְּעוּבְדִין
 דְּכַשְׂרוֹן, וְשַׁדְר אַבְרָהָם וַנְּסַבָּה לִיה לְאַנְתּוּ. מִכָּאן דְּשִׁנּוּי
 שְׂמָא מִכִּפּוּר חוּבִין, וְעַל דָּא אֲשַׁתַּנִּי שְׂמָה.

וַיּוֹסֶף אַבְרָהָם, מֵאֵי וַיּוֹסֶף, אֵי תִימָא דְעַל שָׂרָה אִיהוּ
 דְּאוּסִיף, לָאו הֵכִי. אֶלָּא בִּיּוֹמָהָא דְשָׂרָה אַזְדַּוּג
 בְּהַדָּה זְמַנָּא חֲדָא, וּלְבְתַר תְּרִיף לָה עַל עַסְקֵי דִישְׂמַעְאֵל,
 וּלְבְתַר וַיּוֹסֶף כְּמִלְקַדְמִין זְמַנָּא אַחְרָא עַל מַה דְּנִסִּיב לָה
 בְּקַדְמִיתָא. וּכְפוּם דְּשָׁנֵי עוּבְדָהָא הֵכִי נִמִּי שָׁנֵי שְׂמָה.

תָּא חַיִּי, דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר וַיְבִיֵּאֵה יִצְחָק הָאֱהֻלָּה שָׂרָה
 אָמוּ. דְּאַתְגְּלִיָּא דִּיּוֹקְנָא דְשָׂרָה וַיִּצְחָק אַתְנַחַם אַחְרֵי
 דְּאַתְגְּלִיָּא אָמוּ, וְדִיּוֹקְנָהָ הָוָה חָמִי כָּל יוֹמָא. וְאַבְרָהָם
 אָף עַל גַּב דְּאַיְנְסִיב לָה עָאֵל בְּהַהוּא בֵּיתָא וְלֹא אָעִיל
 לָה לְהֵאִי אַתְתָּא תַּמּוֹן, בְּגִין דְּשַׁפְּחָה לֹא תִירֵשׁ גְּבִירָתָה.
 וּבִאֱהֻל דְשָׂרָה לָה אַתְחַזִּי אַתְתָּא אַחְרָא אֶלָּא רַבָּקָה.

וְאַבְרָהָם אָף עַל גַּב דְּהָוָה יַדַּע דְּדִיּוֹקְנָא דְשָׂרָה
 אַתְגְּלִיָּא תַּמּוֹן, שְׁבַקִּיה לִיִּצְחָק הַהוּא אֱהֻל
 לְמַחְמֵי דִּיּוֹקְנָא דְאַמִּיָּה כָּל יוֹמָא. יִצְחָק וְלֹא אַבְרָהָם,
 הָדָא הוּא דְכָתִיב וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ לִיִּצְחָק.
 אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ דִּיִּיקָא, דָּא הַהוּא דִּיּוֹקְנָא דְשָׂרָה בְּהַהוּא
 מִשְׁכָּנָא.

דָּבָר אַחַר וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ לְיִצְחָק, וְזֶה
 דְּמַהִימְנוּתָא עֲלָאָה לְאַתְדִּבְקָא יִצְחָק בְּדַרְגָּא
 דְּחוּלְקִיָּה כְּדָקָא יְאוּת. תָּא חַזִּי, הֵכָא אֲתַכְּלִיל (ס"א) מִיָּא
 בְּאַשָּׁא (בְּאַשָּׁא) אֲשָׁא בְּמִיָּא, וְדַאי אֲשָׁא נָטִיל מִיָּא, מִשְׁמַע וַיִּתֵּן
 אַבְרָהָם אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ לְיִצְחָק דָּא מִיָּא דְּאַתְכְּלִיל
 בְּאַשָּׁא. וּבְקַדְמִיתָא אֲתַכְּלִיל כְּחָדָא אֲשָׁא בְּמִיָּא. אִימַתִּי,
 בְּשַׁעְתָּא דְּעַקְדָּא לִיָּה לְיִצְחָק לְמַעַבְדָּא בֵּיה דִּינָא כְּדִין
 אֲתַכְּלִיל אֲשָׁא בְּמִיָּא. וְהַשְׁתָּא אֲתַכְּלִילוּ מִיָּא בְּאַשָּׁא,
 לְמַהוּי כְּלָא רְזָא דְּמַהִימְנוּתָא עֲלָאָה:

וּלְבַנֵּי הַפִּילֹגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נָתַן אַבְרָהָם מִתְּנּוֹת.
 מַאי מִתְּנּוֹת. אֲלִין סְטְרֵי דְּרַגִּין תַּתְּאִין דְּאִינוּן
 שְׁמַהֲן דְּסְטְרֵי רוּחַ מְסֻבָּא בְּגִין לְאַשְׁלָמָא דְּרַגִּין,
 וְאַסְתֵּלַק יִצְחָק עַל כְּלָא בְּמַהִימְנוּתָא עֲלָאָה כְּדָקָא חַזִּי.
 בְּנֵי הַפִּילֹגְשִׁים, אֲלִין הֵווּ בְּנֵי קְטוּרָה פְּלֻגְשׁ בְּקַדְמִיתָא
 וּפְלֻגְשׁ הַשְׁתָּא. רַבִּי חֵיִיא אָמַר פְּלֻגְשִׁים מִמֶּשׁ.
 וַיִּשְׁלַחם מֵעַל יִצְחָק בְּנוֹ, דִּלָּא לְשִׁלְטָאָה לְגַבִּיָּה דְּיִצְחָק.
 בְּעוּדְנּוּ חַי, בְּעוּד דִּהוּה אַבְרָהָם חַי וְקַיִים בְּעַלְמָא דִּלָּא
 יְקַטְרְגוּן לִיָּה לְבַתֵּר, וּבְגִין דִּיתְתַּקֵּן יִצְחָק בְּסֻטְרָא דִּינָא
 קְשִׁיָּא עֲלָאָה לְאַתְתַּקְפָּא עַל כְּלָהוּ, וְכְלָהוּ אֲתַכְּפִיִּין
 קַמִּיָּה. קַדְמָה אֶל אֶרֶץ קְדָם, בְּגִין דִּתְמַן אִינוּן סְטְרֵי
 חַרְשֵׁי מְסֻבָּאֵי.

תָּא חַיֵּי, פְּתִיב (מלכים א ה) וַתֵּרֶב חֲכָמַת שְׁלֹמֹה מִחֲכָמַת כָּל
 בְּנֵי קָדָם. אֵלֵּין אֵינֻן דְּהוּוּ מִבְּנֵי (אינון) בְּנֵי פִילִגְשִׁים
 דְּאַבְרָהָם, וְהָא אֻקְיָמְנָא דְהָא בְּאֵינון הֲרִי קָדָם אֵינון
 דְּאוּלְפִין חֲרָשִׁין לְבַנֵּי נְשָׂא, וּמַתְהִיא אַרְץ קָדָם נְפָקוּ לְבָן
 וּבַעוּר וּבְלָעָם בְּנוּ וּכְלָהּוּ חֲרָשֵׁי וְהָא אֻקְמוּהָ.

רַבִּי חֲזַקְיָה פָּתַח וְאָמַר, (ישעיה מב) מִי נָתַן לְמִשְׁיָסָה יַעֲקֹב
 (דף קלד ע"א) וַיִּשְׂרָאֵל לְבוֹזֵזִים הֲלֹא יֵי וְגו'. תָּא חַיֵּי,
 מִזְמָנָא דְאַתְחַרְבַּב בֵּי מְקַדְשָׁא בְּרַכָּאן לָא שְׂרִיין בַּעֲלָמָא
 וְאַתְמַנְעוּ, כְּבִיכּוּל אַתְמַנְעוּ מֵעִילָא וְתַתָּא, וְכָל אֵינון
 שְׂאָר דְּרַגִּין תַּתְּאִין מַתְתַּקְפִּי וְאוּלֵי וְשְׁלִטֵי עַלֵּיהּוּ
 דִּישְׂרָאֵל בְּגִין דְּאֵינון גְּרָמוּ בְּחוּבֵיהּוּ.

הָאֵי קָרָא לָא אַתְיִישְׁבֻן מְלִיָּה דְּכַתִּיב מִי נָתַן לְמִשְׁיָסָה
 יַעֲקֹב, כִּיּוֹן דְּאָמַר מִי נָתַן לְמִשְׁיָסָה יַעֲקֹב וַיִּשְׂרָאֵל,
 מַהוּ חֲטָאנוּ לוּ, חֲטָאוּ לוּ מִבְּעֵי לֵיָּה, וְאֵי אָמַר חֲטָאנוּ לוּ,
 מֵאֵי וְלֹא אָבוּ, וְלֹא אָבִינוּ מִבְּעֵי לֵיָּה.

אַלָּא בְּשַׁעֲתָא דְאַתְחַרְבַּב מְקַדְשָׁא וְאַתּוּקְדַּהּ יִכְלָא וְעַמָּא
 אַתְגְּלִי, בְּעֵיא שְׂכִינְתָא לְאַתְעַקְרָא מְדוּכְתָּהּ
 וְלִמִּיהָ עַמָּהוֹן בְּגָלוּתָא, אָמְרָה אֵיָּהּ בְּקַדְמִיתָא לְמַחְמֵי
 בֵּיתָאֵי וְהִיכְלָאֵי וְאַפְקוּד עַל דּוּכְתֵי דְּכַהֲנֵי וְלִיּוּאֵי דְּהוּוּ
 פְּלַחִין בְּבֵיתָאֵי.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בְּהֵיא שַׁעֲתָא אֲסַתְפַּלְתַּת כְּנֹסַת יִשְׂרָאֵל

לְעֵילָא וְחַמַּאת דְּבַעְלָה אֶסְתַּלַּק מִנָּה לְעֵילָא לְעֵילָא,
נַחַתת לְתַתָּא עָאלת בְּבִיתָא וְאֶסְתַּכַּלַת בְּכָל אֵינוֹן דְּוֹכְתִי,
וְאֶשְׁתַּמַּע קָלָא לְעֵילָא לְעֵילָא וְאֶשְׁתַּמַּע קָלָא לְתַתָּא.
הָדָא הוּא דְכָתִיב (ירמיה לא) קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמַע נְהִי בְּכִי
תַמְרוּרִים רָחַל מִבְּכָה עַל בְּנֵיהּ וְגו' וְאוּקְמוּהָ.

כִּיּוֹן דְּעָאלַת בְּגָלוּתָא אֶסְתַּכַּלַת בְּעַמָּא וְחַמַּאת דְּדַחֲקִי
לוֹן וְרַמְסִי לוֹן בְּגָלוּתָא בֵּין רַגְלֵיהוּ דְּשָׂאֵר עַמִּין,
כְּדִין אָמַרַת (ישעיה מב) מִי נָתַן לְמִשִּׁפָּה יַעֲקֹב וְגו'. וְאֵינוֹן
אָמַרִין הֲלֵא יִי זֹו חֲטָאנוּ לוֹ. וְהֵיא אָמַרַת וְלֵא אָבוּ בְּדַרְכֵּי
הַלוֹךְ וְלֵא שְׁמַעוּ בְּתוֹרָתוֹ.

וּבְשַׁעְתָּא דְּזַמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַפְקַד עַל עַמִּיהָ,
כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל תִּיתּוּב מִן גָּלוּתָא בְּקַדְמִיתָא
(אמר ליה קודשא בריך הוא) תִּיתְהַךְ לְבֵיתָא, בְּגִין דְּבֵית הַמְּקַדָּשׁ
יִתְבַּנֵּי בְּקַדְמִיתָא, וְיֵימָא לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קוּמִי
מִעַפְרָא. הֵיא תָבַת וְאָמְרָה לְאֵן אַתְרַי אֵיתְהַךְ, בֵּיתָאֵי חָרַב
הֵיכְלֵי אַתּוּקַד בְּנוּרָא.

עַד דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְבַנֵּי בֵּי מַקְדָּשָׁא בְּקַדְמִיתָא
וְיִתְקִין הֵיכְלָא וְיְבַנֵּי קַרְתָּא דִּירוּשָׁלַם, וְלִבְתַר יוֹקִים
לָהּ מִעַפְרָא. הָדָא הוּא דְכָתִיב (תהלים קמז) בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם יִי
וְגו'. בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַם בְּקַדְמִיתָא וְלִבְתַר גְּדַחֵי יִשְׂרָאֵל
יְכַנֵּם, וְיֵימָא לָהּ (ישעיה נב) הַתְּנַעֲרִי מִעַפְרֵי קוּמִי שְׁבִי

יְרוּשָׁלַיִם וְגו'. וַיִּתְפַּנֵּי־שׁ גְּלוּתֵהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל. הֲדָא הוּא
 דְּכָתִיב בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם יי, בְּקִדְמִיתָא, וּלְבַתֵּר גְּדַחֵי
 יִשְׂרָאֵל יְכַנֵּס. וּכְדִין הָרוּפָא לְשִׁבוּרֵי לֵב וּמְחַבְּשׁ
 לְעֻצְבוֹתָם דָּא תְּחִיית הַמַּתִּים. וּכְתִיב, (יחזקאל לו) וְאֵת רוּחֵי
 אֲתָן בְּקִרְבְּכֶם וְעִשִׂיתִי אֶת אֲשֶׁר בְּחֻקֵי תִלְכוּ וְגו'. בְּרוּךְ
 יי לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: ע"כ פְּרֻשַׁת חֵיי שְׂרָה)

פְּרֻשַׁת תּוֹלְדוֹת

מְדַרְשׁ הַנְּעֻלָּם
 (בראשית כה) וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת
 יִצְחָק בֶּן אֲבִרְהָם אֲבִרְהָם
 הוֹלִיד אֶת יִצְחָק. רַבִּי יִצְחָק
 פָּתַח, (שיר השירים ז) הַדּוֹדָאִים
 נָתְנוּ רִיחַ וְגו'. תְּנוּ רַבְּנָן,
 לְעֵתִיד לְבָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא מְתִיב אֶת הַמַּתִּים וַיִּנְעַר
 אוֹתָם מֵעֵפְרָם, שְׁלֵא יְהִיו
 בְּנֵין עֵפֶר כַּמּוֹת שְׁהִיו
 בְּתַחֲלָה שְׁנִבְרָאוּ מֵעֵפֶר
 מִמַּשׁ, דְּבַר שְׁאִינוּ מְתַקְיִים,
 הֲדָא הוּא דְּכָתִיב (בראשית ב)
 וַיִּיצֶר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
 עֵפֶר מִן הָאֲדָמָה.

וְאֵלֶּה (בראשית כה) תּוֹלְדוֹת
 יִצְחָק וְגו'. פֶּתַח רַבִּי
 חֵייא וְאָמַר (תהלים קו) מִי יִמְלֹל
 גְּבוּרוֹת יי יִשְׁמִיעַ כָּל
 תְּהִלָּתוֹ. תָּא חֲזִי, כִּד בְּעָא
 קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְסָלִיק
 בְּרַעוּתָא קַמֵּיהָ לְמַבְרֵי
 עֲלָמָא, הָוּה מְסַתְּפֵל
 בְּאוּרֵייתָא, וּבְרָא לֵיהּ, וּבְכָל
 עוֹבְדָא וְעוֹבְדָא דְּבְרָא
 קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֲלָמָא
 הָוּה מְסַתְּפֵל בְּאוּרֵייתָא,
 וּבְרָא לֵיהּ. הֲדָא הוּא